

**Sprawozdanie Finansowe
mBanku S.A.
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej
za 2023 rok**

WYBRANE DANE FINANSOWE

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego mBanku S.A. za 2023 rok.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31 grudnia		Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022 - przekształcone	2023	2022 - przekształcone
I. Przychody z tytułu odsetek	13 996 535	8 837 715	3 090 835	1 885 057
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 789 043	2 823 719	615 900	602 291
III. Wynik na działalności handlowej	75 796	71 895	16 738	15 335
IV. Wynik działalności operacyjnej	1 381 252	782 860	305 020	166 982
V. Zysk / (strata) brutto	897 642	(59 529)	198 225	(12 697)
VI. Zysk / (strata) netto	29 322	(696 724)	6 475	(148 609)
VII. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	18 207 845	6 325 892	4 020 812	1 349 293
VIII. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	(506 756)	(392 988)	(111 906)	(83 823)
IX. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	2 821 803	(2 239 579)	623 135	(477 695)
X. Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem	20 522 892	3 693 325	4 532 040	787 775
XI. Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,69	(16,43)	0,15	(3,50)
XII. Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,69	(16,41)	0,15	(3,50)
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2023	31.12.2022 - przekształcone	31.12.2023	31.12.2022 - przekształcone
I. Aktywa razem	222 418 476	203 975 778	51 154 203	43 492 564
II. Zobowiązania wobec banków	3 346 208	3 305 751	769 597	704 866
III. Zobowiązania wobec klientów	185 117 139	174 000 911	42 575 239	37 101 199
IV. Kapitał własny	13 662 938	12 497 196	3 142 350	2 664 704
V. Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 861	169 734	39 066	36 191
VI. Liczba akcji	42 465 167	42 433 495	42 465 167	42 433 495
VII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	321,74	294,51	74,00	62,80
VIII. Łączny współczynnik kapitałowy (%)	19,7	19,4	19,7	19,4
IX. Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,0	16,4	17,0	16,4

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2023 roku: 1 EUR = 4,3480 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2022 roku: 1 EUR = 4,6899 PLN;
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2023 i 2022 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,5284 PLN i 1 EUR = 4,6883 PLN.

SPIS TREŚCI

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje o mBanku S.A.	10
2. Informacja o istotnych zasadach rachunkowości	10
2.1. Podstawa sporządzenia	10
2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek	11
2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji	12
2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	12
2.5. Aktywa finansowe	13
2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych	15
2.7. Utrata wartości aktywów finansowych	15
2.8. Umowy gwarancji finansowych	16
2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	16
2.10. Umowy sprzedaży i odkupu	17
2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	17
2.12. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	18
2.13. Inwestycje w jednostki zależne	18
2.14. Wartości niematerialne	18
2.15. Rzeczowe aktywa trwałe	19
2.16. Nieruchomości inwestycyjne	19
2.17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	19
2.18. Odroczonego podatek dochodowy	20
2.19. Leasing	20
2.20. Rezerwy	21
2.21. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	21
2.22. Kapitał	22
2.23. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	23
2.24. Działalność powiernicza	23
2.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	24
2.26. Segmenty działalności	26
2.27. Dane porównawcze	26
3. Zarządzanie ryzykiem	30
3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2023 roku – uwarunkowania zewnętrzne	30
3.2. Zasady zarządzania ryzykiem	33
3.3. Ryzyko kredytowe	37
3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	52
3.5. Ryzyko rynkowe	54
3.6. Ryzyko walutowe	57
3.7. Ryzyko stopy procentowej	58
3.8. Ryzyko płynności	61
3.9. Ryzyko operacyjne	68
3.10. Ryzyko braku zgodności	69
3.11. Ryzyko biznesowe	70
3.12. Ryzyko modeli	70
3.13. Ryzyko reputacji	71
3.14. Ryzyko kapitałowe	71
3.15. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych	71
3.16. Ryzyko związane z sekurytyzacją	72
3.17. Ryzyka związane ze środowiskiem (E), społeczeństwem (S) i ładem korporacyjnym (G)	72
3.18. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	73
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	81
5. Wynik z tytułu odsetek	84

6.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	86
7.	Przychody z tytułu dywidend	86
8.	Wynik na działalności handlowej	87
9.	Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	87
10.	Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	87
11.	Pozostałe przychody operacyjne	88
12.	Ogólne koszty administracyjne	89
13.	Pozostałe koszty operacyjne	90
14.	Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	90
15.	Podatek dochodowy	91
16.	Zysk / (strata) na jedną akcję	92
17.	Inne całkowite dochody	92
18.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	93
19.	Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	94
20.	Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	104
21.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	105
22.	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	108
23.	Inwestycje w jednostki zależne	115
24.	Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	116
25.	Wartości niematerialne	116
26.	Rzeczowe aktywa trwałe	117
27.	Nieruchomości inwestycyjne	119
28.	Inne aktywa	120
29.	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	121
30.	Inne zobowiązania	125
31.	Rezerwy	125
32.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	127
33.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	129
34.	Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym indeksowanymi do CHF i innych walut obcych	133
35.	Zobowiązania pozabilansowe	140
36.	Aktywa zastawione	143
37.	Zarejestrowany kapitał akcyjny	144
38.	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	144
39.	Zyski zatrzymane	145
40.	Inne pozycje kapitału własnego	145
41.	Dywidenda na akcję	145
42.	Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	145
43.	Programy motywacyjne oparte na akcjach	148
44.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	150
45.	Przejęcie i zbycie	153
46.	Adekwatność kapitałowa	154
47.	Zdarzenia po dniu bilansowym	159
PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.		160

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2023	2022 - przekształcony
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	5	13 996 535	8 837 715
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		13 638 349	8 667 715
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		358 186	170 000
Koszty odsetek	5	(5 708 501)	(3 080 107)
Wynik z tytułu odsetek		8 288 034	5 757 608
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	2 789 043	2 823 719
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(975 482)	(783 433)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 813 561	2 040 286
Przychody z tytułu dywidend	7	4 930	48 736
Wynik na działalności handlowej	8	75 796	71 895
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	9	33 026	(46 034)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	(48 428)	(96 603)
Pozostałe przychody operacyjne	11	78 068	70 319
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	14	(946 281)	(660 887)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	34	(4 908 205)	(3 112 265)
Ogólne koszty administracyjne	12	(2 310 934)	(2 621 691)
Amortyzacja		(434 273)	(402 729)
Pozostałe koszty operacyjne	13	(264 042)	(265 775)
Wynik działalności operacyjnej		1 381 252	782 860
Podatki od pozycji bilansowych Banku		(719 651)	(651 954)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	23	236 041	(190 435)
Zysk / (strata) brutto		897 642	(59 529)
Podatek dochodowy	15	(868 320)	(637 195)
Zysk / (strata) netto		29 322	(696 724)
Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	0,69	(16,43)
Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	0,69	(16,41)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2023	2022
Zysk / (strata) netto		29 322	(696 724)
Inne dochody całkowite netto, w tym:	17	1 125 373	(200 770)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		1 131 805	(204 249)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)	17	(35 990)	6 129
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	17	436 634	(199 646)
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (netto)	17	42 048	(92 514)
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (netto)	17	689 113	81 782
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(6 432)	3 479
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych (netto)	17	(6 432)	3 479
Dochody całkowite netto, razem		1 154 695	(897 494)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31.12.2023	31.12.2022 - przekształcone	01.01.2022 - przekształcone
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	36 641 448	16 120 301	12 422 956
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	1 767 707	2 589 681	2 581 174
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	20	828 268	878 995	1 221 063
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		174 411	121 416	148 466
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		50 144	45 009	81 128
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		603 713	712 570	991 469
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	21	54 464 505	53 842 726	54 162 657
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		36 225 947	34 420 653	35 971 403
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		18 238 558	19 422 073	18 191 254
Aktywa finansowe wyceniane w amortyzowanym koszcie, w tym:	22	121 056 962	123 191 484	113 614 250
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		25 527 804	20 206 976	16 632 915
<i>Należności od banków</i>		10 476 203	15 179 061	10 859 568
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		85 052 955	87 805 447	86 121 767
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	19	-	-	(110 033)
Inwestycje w jednostki zależne	23	2 196 262	2 057 455	2 357 068
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24	-	26 747	31 247
Wartości niematerialne	25	1 513 882	1 209 722	1 111 479
Rzeczowe aktywa trwałe	26	1 165 892	1 172 714	1 204 680
Nieruchomości inwestycyjne	27	111 964	136 909	127 510
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		40 646	28 302	28 077
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	761 543	1 145 916	721 324
Inne aktywa	28	1 869 397	1 574 826	1 234 856
AKTYWA RAZEM		222 418 476	203 975 778	190 708 308
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY				
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	1 458 852	2 075 013	2 044 601
Zobowiązania finansowe wyceniane w amortyzowanym koszcie, w tym:	29	199 677 996	185 551 517	172 634 071
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		3 346 208	3 305 751	5 326 622
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		185 117 139	174 000 911	157 045 374
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>		874 242	955 436	953 996
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		7 625 479	4 548 698	6 683 623
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 714 928	2 740 721	2 624 456
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	19	(565 985)	(1 528 582)	(1 055 478)
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	-	7 375	7 425
Rezerwy	31	2 239 144	1 287 578	863 829
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		198 373	594 203	54 467
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	-	-	89
Inne zobowiązania	30	5 747 158	3 491 478	2 777 481
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		208 755 538	191 478 582	177 326 485
KAPITAŁY				
Kapitał podstawowy		3 616 185	3 604 778	3 593 944
Zarejestrowany kapitał akcyjny	37	169 861	169 734	169 540
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	38	3 446 324	3 435 044	3 424 404
Zyski zatrzymane, w tym:	39	10 583 174	10 554 212	11 248 903
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		10 553 852	11 250 936	12 464 256
- Wynik roku bieżącego		29 322	(696 724)	(1 215 353)
Inne pozycje kapitału własnego	40	(536 421)	(1 661 794)	(1 461 024)
KAPITAŁY RAZEM		13 662 938	12 497 196	13 381 823
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		222 418 476	203 975 778	190 708 308

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2023 roku	169 734	3 435 044	11 250 936	(696 724)	(1 661 794)	12 497 196
Przeniesienie wyniku z roku poprzedniego	-	-	(696 724)	696 724	-	-
Dochody całkowite razem	-	-	-	29 322	1 125 373	1 154 695
Emisja akcji zwykłych	127	-	-	-	-	127
Program opcji pracowniczych	-	11 280	(360)	-	-	10 920
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	10 920	-	-	10 920
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	11 280	(11 280)	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2023 roku	169 861	3 446 324	10 553 852	29 322	(536 421)	13 662 938

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2022 roku	169 540	3 424 404	12 464 256	(1 215 353)	(1 461 024)	13 381 823
Przeniesienie wyniku z roku poprzedniego	-	-	(1 215 353)	1 215 353	-	-
Dochody całkowite razem	-	-	-	(696 724)	(200 770)	(897 494)
Emisja akcji zwykłych	194	-	-	-	-	194
Program opcji pracowniczych	-	10 640	2 033	-	-	12 673
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	12 673	-	-	12 673
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	10 640	(10 640)	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2022 roku	169 734	3 435 044	11 250 936	(696 724)	(1 661 794)	12 497 196

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2023	2022 - przekształcone
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem		897 642	(59 529)
Korekty:		17 310 203	6 385 421
Zapłacony podatek dochodowy		(1 090 478)	(445 321)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	25,26	449 655	416 942
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		(470 217)	417 355
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(216 570)	176 147
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	23	1 220	16 664
Dywidendy otrzymane	7	(4 930)	(48 736)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	(13 996 535)	(8 837 715)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	5 708 501	3 080 107
Odsetki otrzymane		12 541 421	8 627 821
Odsetki zapłacone		(5 571 466)	(2 372 027)
Zmiana stanu należności od banków		3 019 245	(4 164 983)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		1 813 390	(1 003 109)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		6 320 748	(2 686 686)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne dochody całkowite		1 236	1 720 262
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(5 365 698)	(3 550 758)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		(58 130)	63 169
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(350 983)	(314 201)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		79 041	(2 147 960)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		11 186 406	16 565 635
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu		(22 500)	4 195
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		183 229	(308 957)
Zmiana stanu rezerw		981 240	427 216
Zmiana stanu innych zobowiązań		2 172 378	750 361
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		18 207 845	6 325 892
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		-	122
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		35 192	5 251
Dywidendy otrzymane	7	4 930	48 736
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	23	(19 060)	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(527 818)	(447 097)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(506 756)	(392 988)
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych	29	4 196 675	939 230
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		127	194
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(1 015 716)	(2 969 117)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(166 803)	(115 395)
Odsetki zapłacone dotyczące działalności finansowej		(192 480)	(94 491)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		2 821 803	(2 239 579)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		20 522 892	3 693 325
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(1 745)	4 020
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		16 120 301	12 422 956
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	42	36 641 448	16 120 301

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**1. Informacje o mBanku S.A.**

Bank działa pod nazwą mBank S.A. z siedzibą w Polsce, 00-850 Warszawa, ul. Prosta 18, pod numerem KRS 0000025237, REGON 001254524, NIP 526-021-50-88.

Zgodnie ze Statutem Banku przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 649 etatów, (31 grudnia 2022 roku: 6 382 etaty).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 7 626 osób, (31 grudnia 2022 roku: 7 387 osób).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. w dniu 27 lutego 2024 roku.

2. Informacja o istotnych zasadach rachunkowości

Informacja o istotnych zasadach rachunkowości zastosowanych przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego została przedstawiona poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad rachunkowości dotyczących rachunkowości zabezpieczeń. W przypadku zasad rachunkowości dotyczących rachunkowości zabezpieczeń do 30 czerwca 2022 roku Bank korzystał z możliwości stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Od dnia 1 lipca 2022 roku stosowane są zasady zgodne z MSSF 9 dla wszystkich relacji zabezpieczających poza relacjami zabezpieczającymi wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa. Powyższa zmiana zasad rachunkowości zgodnie z wymaganiami MSSF 9 została wprowadzona prospektywnie od dnia 1 lipca 2022 roku i nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. W szczególności żadna relacja zabezpieczająca nie została rozwiązana wskutek tej zmiany. Nowe zasady rachunkowości zostały szczegółowo opisane w Nocie 2.11. Dodatkowo Bank zmienił zasady prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w rachunku zysków i strat. Zmiany te zostały opisane w Nocie 2.27.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 roku. Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonego 31 grudnia 2022 roku.

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem kontraktów pochodnych, innych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych niespełniających testu SPPI oraz aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak również dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, nieruchomości inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane w wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, to jest wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Prezentowane w sprawozdaniu finansowym mBanku S.A. dane za rok 2022 były przedmiotem badania biegłego rewidenta, za wyjątkiem danych podlegających przekształceniom, przedstawionym w Nocie 2.27.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zarząd w swojej ocenie prawidłowości przyjęcia założenia kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank wziął pod uwagę fakt, że rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku i Grupy w 2023 roku pozostawała na wysokim poziomie, a na osiągnięty w 2023 roku wynik netto w kwocie 29 322 tys. zł wpłynęło przede wszystkim ujęcie kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi w kwocie 4 908 205 tys. zł (co szczegółowo opisano w Nocie 34).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów naprawy, w szczególności art. 142 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, przesłanka odnosząca się do istotnie pogorszającej się sytuacji finansowej Banku oraz Grupy nie została spełniona. Wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy.

W związku z tym na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w okresie co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. za 2023 rok zostało zatwierdzone w dniu 27 lutego 2024 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody odsetkowe i koszty odsetkowe od instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Bank oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto dłużnego składnika aktywów finansowych. W momencie przeklasyfikowania do Koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są w oparciu o zamortyzowany koszt (tj. o wartość bilansową brutto skorygowaną o odpisy z tytułu strat kredytowych) i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

Kwoty naliczone przy pomocy ujemnych stóp procentowych kwalifikowane są odpowiednio do przychodów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą zobowiązań finansowych, oraz do kosztów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą aktywów finansowych.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych, tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując pięciostopniowy model ujmowania przychodów.

Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Bank w okresie dłuższym niż 3 miesiące.

Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.4.

Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z kosztami bezpośrednimi, które można im bezpośrednio przypisać) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu w momencie uruchomienia.

Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachował dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachował część ryzyka o poziomie zbliżonym jak pozostali uczestnicy.

Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Bank z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytów rozliczane są metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą.

Prowizje i opłaty pobierane przez Bank z tytułu operacji gotówkowych, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo. Prowizje i opłaty za prowadzenie rachunków klientów pobierane są miesięcznie i rozpoznawane w momencie pobrania.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Bank zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Bank traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi, zgodnie z modelem 5 kroków z MSSF 15.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Bank dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

2.5. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, chyba że w momencie początkowego ujęcia Bank dokonał nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty lub udostępnienia środków na rachunek kredytobiorcy.

Zaprzestanie ujmowania składnika aktywów finansowych następuje wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają prawa umowne do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, gdy jednostka przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania składnika aktywów lub w przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Bank prezentuje aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej: Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające oraz Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Istotne zasady rachunkowości dotyczące instrumentów pochodnych są zawarte w Nocie 2.11.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według metody rozchodu średniego ważonego kosztu.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.2), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.11, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej jeśli dotyczą aktywów przeznaczonych do obrotu lub w pozycji zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Metody wyceny do wartości godziwej opisane są w Nocie 3.18.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody i koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmują się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmują się w zyskach lub stratach z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na inne całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Metody wyceny do wartości godziwej opisane są w nocie 3.18.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Bank może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Bank w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych, dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w innych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Bank dokonuje zaprzestania ujmowania aktywa finansowego oraz ponownego ujęcia zgodnie z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Bank definiuje taką zmianę warunków, która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty sprzed zmiany,
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do okresu finansowania sprzed zmiany,
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałyby ono nastąpić jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu,
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu,
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI,
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance,
- zmiana formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz odwrócenie odpisu z tytułu strat kredytowych. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekty wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych, niewynikających z trudności finansowych kredytobiorcy, ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową, a wartością bilansową brutto kredytu przed

modyfikacją. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczającą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w Koszyku 2, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło rozpoznanie nowego aktywa klasyfikowanego na dzień początkowego ujęcia do Koszyka 1, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

W przypadku modyfikacji warunków kontraktowych w wyniku obejmującej cały rynek reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, w tym zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym, gdy:

- zmianie w kontrakcie uległa podstawa określenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy i nowa podstawa została uznana za ekonomicznie ekwiwalentną starej podstawie, to taka zmiana jest ujmowana poprzez zmianę efektywnej stopy procentowej;
- zmiany dotyczą innych obszarów, lub nie zostały uznane za ekonomicznie ekwiwalentne, takie zmiany są ujmowane na zasadach ogólnych, w szczególności są oceniane pod kątem znaczącej modyfikacji.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Wartość tego odpisu może zarówno pomniejszać wartość bilansową brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązania ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów z tytułu ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSSF 16, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczących zasad wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.

Usunięcie z bilansu należności kredytowej

Usunięcie z bilansu należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części (bankowość korporacyjna) składnika aktywów finansowych.

W przypadku bankowości detalicznej odpisanie wierzytelności może być zrealizowane w sytuacji:

1. braku możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
  - a. przedawnienie roszczenia Banku,
  - b. wyłączenie kredytu uniemożliwiające ustalenie tożsamości dłużnika,
  - c. ograniczenie odpowiedzialności spadkobierców,
  - d. zakwestionowanie wierzytelności przez dłużnika na drodze powództwa sądowego;
2. braku lub wyczerpania możliwości odzysku, w szczególności:
  - a. umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność,
  - b. oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości albo zakończenia postępowania upadłościowego z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
  - c. uznania wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk,
  - d. ograniczenia odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe.

Przypadki spełniające te kryteria mogą być także objęte procesem portfelowej sprzedaży wierzytelności.

W przypadku bankowości korporacyjnej odpisywanie wierzytelności jest realizowane w sytuacji:

1. gdy zostały wyczerpane wszelkie możliwości odzysku:
  - a. zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dłużnik został wykreślony z KRS i nie odzyskano całości długu,
  - b. postępowanie upadłościowe zostało umorzone ze względu na brak majątku dłużnika na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
  - c. wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
  - d. w ramach sądowego postępowania restrukturyzacyjnego zatwierdzono warunki układu zakładające umorzenie części długu,
  - e. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności w związku z brakiem majątku dłużnika,
  - f. uznanie wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk;
2. gdy brak możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
  - a. wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego. Zgodnie z decyzją sądu wierzytelność jest umarzana,
  - b. przedawnienie roszczenia Banku.

Przypadki spełniające te kryteria mogą być także objęte procesem sprzedaży wierzytelności.

2.8. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z metodologią opisaną w Nocie 3.3.6,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania oraz należności od innych banków.

2.10. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos lub sell/buy back) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec banków lub zobowiązaniach wobec klientów. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos lub buy/sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom. Z tytułu aktywów będących przedmiotem umów odkupu Bank jest narażony na te same ryzyka, jakie wiążą się z posiadaniem identycznych aktywów nieobjętych transakcjami z przyrzeczeniem odkupu.

Przy zawieraniu transakcji repo lub sell/buy back i reverse repo lub buy/sell back Bank sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie.

Pożyczonych przez Bank w transakcjach reverse repo lub buy/sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy/sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell/buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo lub sell/buy back na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i) opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, gdy wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień zliczania. W przypadku opcji wcześniejszej spłaty, która nie spełnia kryteriów testu umownych charakterystyk przepływów pieniężnych, składnik aktywów finansowych w całości podlega obowiązkowej klasyfikacji jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; (ii) cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32. Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Bank stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.2. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające, podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Do 30 czerwca 2022 roku Bank korzystał z możliwości stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Od dnia 1 lipca 2022 zasady rachunkowości w tym obszarze zostały zmienione na zgodne z MSSF 9, z wyłączeniem relacji zabezpieczających wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa.

MSSF 9 wprowadza ponadto możliwość zastosowania podejścia polegającego na ujmowaniu jako osobny składnik kapitałów własnych części wyceny instrumentu pochodnego wynikającej z wartości opcji w czasie, elementu terminowego kontraktu forward lub walutowego spreadu bazowego, i przeklasyfikowania go do wyniku finansowego w okresach, w których występują zabezpieczane przepływy pieniężne.

Powyższa zmiana zasad rachunkowości zgodnie z wymaganiami MSSF 9 została wprowadzona prospektywnie od dnia 1 lipca 2022 roku i nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. W szczególności żadna relacja zabezpieczająca nie została rozwiązana wskutek tej zmian.

2.12. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania z tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13. Inwestycje w jednostki zależne

Inwestycje w jednostkach zależnych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmowane są początkowo według ceny nabycia, a następnie wyceniane są metodą praw własności, polegającą na tym, że wartość bilansowa inwestycji w jednostki zależne jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziałów Banku w zyskach lub stratach jednostki zależnej, odnotowanych przez nią po dacie nabycia. Udział Banku w zysku lub stracie jednostki zależnej ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności. Otrzymane dywidendy obniżają wartość bilansową inwestycji i są wykazywane w pozycji Przychody z tytułu dywidend. Udział Banku w innych całkowitych dochodach jednostki zależnej ujmuje się w innych całkowitych dochodach Banku. Niezrealizowane zyski lub straty z transakcji z jednostkami zależnymi wycenianymi metodą praw własności (w tym np. oczekiwane straty kredytowe ujęte w związku z udzielonymi kredytami lub gwarancjami) są eliminowane. Salda bilansowe takie jak należności lub zobowiązania, czy depozyty i kredyty udzielone jednostkom zależnym nie są eliminowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. W sytuacji, gdy udział Banku w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce zależnej, Bank zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Na dzień bilansowy Bank ocenia czy wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości inwestycji dokonanych w jednostce zależnej.

2.14. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Bank wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje dotyczące oprogramowania komputerowego aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania licencji (1,5 - 18 lat). Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania. Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (1,5 - 27 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji Rzeczowe aktywa trwałe.

2.15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Budynki i budowle	20-40 lat,
Urządzenia techniczne i maszyny	2-20 lat,
Środki transportu	4-5 lat,
Sprzęt informatyczny	2-10 lat,
Inwestycje w obce środki trwałe	5-20 lat nie dłużej niż okres najmu / dzierżawy / leasingu,
Sprzęt biurowy, meble	2-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

2.16. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne definiuje się jako grunty i budynki utrzymywane w celu uzyskiwania dochodów z najmu lub ze względu na przewidywany wzrost wartości. Do nieruchomości inwestycyjnych zalicza się również aktywa z tytułu prawa do użytkowania spełniające definicje nieruchomości inwestycyjnej zgodnie z MSR 40. W momencie początkowego ujęcia nieruchomość inwestycyjną posiadaną na własność wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji.

W kolejnych wycenach nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Wartość godziwa prawa do użytkowania spełniającego definicje nieruchomości inwestycyjnej nie obejmuje wartości oczekiwanych wpływów pieniężnych z tytułu płatności leasingowych, które wykazywane są oddzielnie w bilansie Banku jako zobowiązanie z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16.

Bieżące przychody i koszty ujmowane są w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. Zmiany wyceny wynikające ze zmian wartości godziwej wykazywane są również w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych rachunku zysków i strat okresu. Na dzień przeklasyfikowania nieruchomości zajmowanej przez Bank do nieruchomości inwestycyjnych różnicę między wartością bilansową tej nieruchomości określoną zgodnie z MSR 16 lub MSSF 16, a jej wartością godziwą Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w przypadku zmniejszenia dotychczasowej wartości bilansowej lub odwrócenia uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej nieruchomości, lub w innych całkowitych dochodach, w przypadku zwiększenia dotychczasowej wartości powyżej kwoty odwróconego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

2.17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.18. Odroczonego podatek dochodowy

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

2.19. Leasing

mBank S.A. jako leasingobiorca

Bank ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Bank jako leasingobiorca stosuje uproszczenia i nie stosuje wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego do 12 miesięcy dla danej klasy bazowego składnika aktywów oraz w odniesieniu do umów leasingowych, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tzn. poniżej 20 tys. zł w odniesieniu do poszczególnych leasingów. W odniesieniu do umów, dla których Bank stosuje uproszczenia, opłaty leasingowe ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania jest klasyfikowane jako leasing zgodnie z MSSF 16 ze względu na występowanie przyszłych opłat za korzystanie z tego prawa. Bank przyjął, że okres leasingu dla tego typu umów to pozostały okres przyznanego prawa od momentu przejścia na MSSF 16.

Bank ustala okres leasingu dla leasingów nieodwołalnych uwzględniając:

- opcję przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- opcję wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Bank ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystać z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank jako leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Bank jako leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Bank jako leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank ujmuje zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżących opłat leasingowych w okresie leasingu, zdyskontowanych przy zastosowaniu wewnętrznej stopy leasingu lub jeżeli tej stopy nie można łatwo ustalić krańcowej stopy procentowej Banku. Po początkowym ujęciu zobowiązanie z tytułu leasingu jest wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Bank stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Bank jako leasingobiorca szacuje wartość stopy dyskonta, biorąc pod uwagę okres trwania oraz walutę umowy.

Wszystkie aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazane są w rzeczowych aktywach trwałych (Nota 26). Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (Nota 29).

Płatności pieniężne od zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z przepływów w ramach działalności finansowej. Opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu ujęte są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej.

mBank S.A. jako leasingodawca

W leasingu operacyjnym

W leasingu operacyjnym Bank ujmuje opłaty leasingowe z leasingów operacyjnych jako dochód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób. Bank ujmuje w kosztach poniesione w celu uzyskania dochodów z tytułu leasingu koszty, łącznie z amortyzacją. Bank dodaje początkowe koszty bezpośrednie poniesione w celu uzyskania leasingu operacyjnego do wartości bilansowej bazowego składnika aktywów i ujmuje te koszty jako koszty poniesione w okresie leasingu na tej samej podstawie co dochody z tytułu leasingu. Sposób amortyzowania oddanych w leasing składników aktywów podlegających amortyzacji jest zgodny ze zwykłymi zasadami amortyzacji przyjętymi przez Bank w odniesieniu do podobnych aktywów, a odpisy amortyzacyjne są obliczane zgodnie z MSR 16 i MSR 38. W celu określenia czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Bank stosuje MSR 36.

2.20. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych. Sposób wyceny gwarancji jest zaprezentowany w Nocie 2.8.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.21. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Bank stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w innych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Bank ujmuje odpowiednio w Ogólnych kosztach administracyjnych i w Pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Bank prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania.

2.22. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne Banku tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami lub statutem Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich umorzenia. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa. Ponadto w pozostałych kapitałach rezerwowych ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji Zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach Innych zobowiązań.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku ujęcia w księgach Banku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia,
- kosztów rachunkowości zabezpieczeń,
- udziału Banku w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności,
- wyceny do wartości godziwej składników majątku przeklasyfikowanych do nieruchomości inwestycyjnych.

2.23. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Banku, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, uwzględnia się w innych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona. W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w innych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Natomiast jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w rachunku zysków i strat, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich Narodowego Banku Polskiego z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

2.24. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmuje się zgodnie z MSSF 15. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Banku.

2.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują po raz pierwszy w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Banku w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych	Zmiana do MSR 8 wprowadza nową definicję szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 ma na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości	Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w sprawozdaniach finansowych jednostki. Zamiast znaczących zasad rachunkowości zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości, wraz z wyjaśnieniami i przykładami w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy – podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających z pojedynczej transakcji	Zmiany do MSR 12 wprowadzają wymóg ujęcia w sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań z tytułu różnic przejściowych także w przypadku transakcji innych niż połączenia jednostek gospodarczych, które w momencie początkowego ujęcia generują dodatnie i ujemne różnice przejściowe o identycznej wartości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe	MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4, w szczególności w zakresie wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych oraz rozpoznawania przychodów i wyniku z kontraktów ubezpieczeniowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17, Odroczenie stosowania oraz wyłączenie z zakresu niektórych produktów	Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przyznanego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe nie muszą już stosować MSSF 17 do niektórych umów kart kredytowych i podobnych umów oraz pożyczek zapewniających ochronę ubezpieczeniową.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17, oraz MSSF 9 – Dane porównawcze	Zmiana wprowadza opcjonalne udogodnienia umożliwiające zminimalizowanie niedopasowania księgowego pomiędzy aktywami i zobowiązaniami finansowymi prezentowanymi w danych porównawczych sprawozdania finansowego podmiotów stosujących MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy – Międzynarodowa reforma podatków – Rozwiązania Modelowe dla Filara Drugiego	Zmiany wprowadzają tymczasowe wyjątki dotyczące ujmowania zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego w zakresie dotyczącym filara drugiego międzynarodowej reformy podatków uzgodnionej na forum OECD. Poza wyjątkami zmiana wprowadza dodatkowe ujawnienia dotyczące reformy.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe	Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązania jako długoterminowe.	1 stycznia 2024 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 16 Leasing	Zmiany do MSSF 16 wymagają aby jednostka, która sprzedaje aktywo i jednocześnie je użytkuje w drodze leasingu, ujęła wartość zobowiązania leasingowego w sposób, który nie prowadzi do powstania zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania.	1 stycznia 2024 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych i MSSF 7 Instrumenty finansowe Ujawnienia - Ustalenia dotyczące finansowania dostawców	Zmiany wprowadzają dodatkowe wymogi dotyczące ujawniania informacji w celu zwiększenia przejrzystości umów finansowania dostawców i ich wpływu na zobowiązania spółki, przepływy pieniężne i narażenie na ryzyko płynności.	1 stycznia 2024 roku	Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 21 Skutki zmian kursów wymiany walut obcych – Brak wymienialności	Zmiany wprowadzają wymóg ujawnienia informacji pozwalającej na zrozumienie przez użytkowników sprawozdań finansowych skutków braku wymienialności walut oraz wyjaśniają w jaki sposób należy dokonać oceny wymienialności walut.	1 stycznia 2025 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Reforma wskaźników stóp procentowych

Od 2021 roku mBank prowadził intensywne prace mające na celu wdrożenie reformy stawek referencyjnych zainicjowanej przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) 596/2014 (rozporządzenie BMR) skutkującej decyzją brytyjskiego urzędu Financial Conduct Authority (FCA) o zaprzestaniu kwotowania lub utracie reprezentatywności przez stawki LIBOR (dalej reforma IBOR).

W celu skutecznego wdrożenia zmian wynikających z reformy IBOR w mBanku już w 2020 roku uruchomiono projekt, w którym brały udział jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, obszar skarbu, bankowość detaliczną i korporacyjną, rynki finansowe, obszar IT, rachunkowość, sprawozdawczość oraz zgodność z prawem. Realizacja projektu była nadzorowana przez Komitet Sterujący oraz Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem.

W wyniku prac projektowych Bank zaktualizował i wdrożył zmiany w planie działania na wypadek wystąpienia istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania danego indeksu lub wskaźnika referencyjnego.

Bank dostosował modele ryzyka do nowych stawek referencyjnych oraz wdrożył zmiany w systemach IT mające na celu prawidłową obsługę nowych stawek referencyjnych oraz istotnych biznesowo produktów i instrumentów na nich opartych. Tam gdzie było to możliwe do umów z klientami wprowadzono odpowiednie klauzule awaryjne.

W związku z zaprzestaniem publikacji kwotowań wskaźników LIBOR USD z dniem 30 czerwca 2023 roku, w umowach z klientami korporacyjnym zostały one zastąpione wskaźnikiem SOFR. W przypadku kredytów detalicznych, od 1 lipca 2023 roku odsetki są naliczane w oparciu o wskaźniki syntetyczne LIBOR USD, których kwotowania będą dostępne do 30 września 2024 roku. W przypadku produktów detalicznych mBank dąży także do zastąpienia oprocentowania opartego na wskaźnikach LIBOR USD wskaźnikiem SOFR Average w drodze aneksowania istniejących umów.

W zakresie instrumentów pochodnych opartych na stawkach LIBOR, do końca 2023 roku Bank dokonał konwersji instrumentów pochodnych rozliczanych przez centralne izby rozliczeniowe na instrumenty oparte na alternatywnych stawkach referencyjnych, a w przypadku instrumentów nierozliczanych centralnie – zgodnie z metodologią wypracowaną w drodze konsultacji rynkowych przez ISDA.

W drugiej połowie 2022 roku powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), której celem było przygotowanie „mapy drogowej” oraz harmonogramu działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu poszczególnych elementów procesu prowadzącego do zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym (dalej reforma WIBOR).

W pracach NGR biorą udział przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także banków.

Zgodnie z pierwszą decyzją podjętą przez Komitet Sterujący NGR, indeks WIBOR miał zostać zastąpiony nowym indeksem w perspektywie do końca 2024 roku. W październiku 2023 roku Komitet Sterujący NGR ogłosił, że przesuwa termin zakończenia przejścia ze wskaźnika WIBOR na nowy wskaźnik referencyjny na koniec 2027 roku.

Kluczowe ryzyka związane z reformą WIBOR, na które narażony jest Bank, to:

- ryzyko związane z niepewnością co do sposobu przejścia kontraktów na alternatywne stawki referencyjne, co może doprowadzić do niekorzystnej zmiany profilu ryzyka tych kontraktów,
- ryzyko powolnej adaptacji nowego wskaźnika referencyjnego WIRON przez rynki finansowe, w tym opóźniony rozwój rynku instrumentów pochodnych opartych o WIRON, niezbędnych do zarządzania profilem ryzyka stopy procentowej.

W celu ograniczenia tych ryzyk, Bank uruchomił osobny projekt mający na celu wdrożenie reformy WIBOR, aktywnie uczestniczy w pracach Narodowej Grupy Roboczej oraz korzysta z rozwiązań wypracowanych w ramach konsultacji prowadzonych przez International Swaps and Derivatives Association (ISDA), Związek Banków Polskich oraz inne organizacje międzynarodowe.

Bank prowadzi intensywne działania związane z dostosowaniem umów opartych o indeks WIBOR w celu wprowadzenia do nich wymaganych do wdrożenia reformy zapisów. Szczególny nacisk, w celu maksymalizacji odsetka zaaneksowanych umów, położono na efektywną i przejrzystą komunikację wymaganych zmian.

Bank prowadzi również prace związane z usunięciem z bieżącej oferty produktów opartych o indeks WIBOR i zastąpieniu ich produktami opartymi o inne stawki.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku na istotne rodzaje stóp procentowych będących przedmiotem wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych, których przejście na alternatywne stawki referencyjne nie zostało jeszcze dokonane.

(w mln zł)	Aktywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Pasywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Instrumenty pochodne w wartości nominalnej jako wartość netto z tytułu należności i zobowiązań dla transakcji pochodnych
PLN WIBOR/WIBID	68 460	5 009	(15 935)
USD LIBOR	135	-	-
Pozostałe	1	-	-

Bank nie posiada w aktualnej ofercie produktów opartych na wskaźnikach niezgodnych z rozporządzeniem BMR.

Wpływ reformy IBOR na rachunkowość zabezpieczeń opisany jest w Nocie 19.

2.26. Segmenty działalności

Dane dotyczące segmentów działalności zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. za 2023 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, zatwierdzonym w dniu 27 lutego 2024 roku.

2.27. Dane porównawcze

- Reklasyfikacja wyceny zobowiązań z tytułu emisji obligacji powiązanych z ryzykiem kredytowym (korekta 1)

Począwszy od skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego mBanku S.A. za I półrocze 2023 roku Bank zmienił prezentację w rachunku zysków i strat korekty wyceny zobowiązań z tytułu emisji obligacji powiązanych z ryzykiem kredytowym związanych z transakcjami sekurytyzacji syntetycznej (tzw. „credit linked notes”, „obligacje CLN wycenianej w zamortyzowanym koszcie”), wynikającej ze zmiany oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu wbudowanej gwarancji finansowej. Wcześniej Bank prezentował tę zmianę wyceny w pozycji Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Obecnie Bank prezentuje tę wycenę w ramach Kosztów odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych.

- Prezentacja środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (korekta 2)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2023 rok Bank zmienił prezentację środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Wcześniej Bank prezentował odrębnie kasę i operacje z bankiem centralnym, natomiast część środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w postaci rachunków bieżących w innych bankach oraz lokat terminowych w innych bankach o pierwotnej zapadalności do trzech miesięcy Bank reprezentował w pozycji Należności od banków. Obecnie Bank prezentuje wszystkie środki pieniężne i ich ekwiwalenty w jednej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Powyższe zmiany były spowodowane dostosowaniem prezentacji wybranych pozycji aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów do przeważającej praktyki rynkowej oraz w celu lepszego odzwierciedlenia ekonomicznej natury skutków prezentowanych transakcji. Zmiany nie miały wpływu na poziomy kapitałów oraz na wyniki netto Banku w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych. Dane porównawcze na dzień 1 stycznia 2022 roku i 31 grudnia 2022 roku oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Wpływ wprowadzonych korekt na prezentowane dane porównawcze przedstawiają poniższe zestawienia.

Przekształcenia w rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku

Rachunek zysków i strat	Nr	Okres od 01.01.2022 do 31.12.2022 przed korektą	korekta	Okres od 01.01.2022 do 31.12.2022 po korekcie
Przychody z tytułu odsetek, w tym:		8 837 715	-	8 837 715
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		8 667 715	-	8 667 715
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		170 000	-	170 000
Koszty odsetek	1	(3 094 862)	14 755	(3 080 107)
Wynik z tytułu odsetek		5 742 853	14 755	5 757 608
Przychody z tytułu opłat i prowizji		2 823 719	-	2 823 719
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(783 433)	-	(783 433)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		2 040 286	-	2 040 286
Przychody z tytułu dywidend		48 736	-	48 736
Wynik na działalności handlowej		71 895	-	71 895
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(46 034)	-	(46 034)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(96 603)	-	(96 603)
Pozostałe przychody operacyjne		70 319	-	70 319
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1	(646 132)	(14 755)	(660 887)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi		(3 112 265)	-	(3 112 265)
Ogólne koszty administracyjne		(2 621 691)	-	(2 621 691)
Amortyzacja		(402 729)	-	(402 729)
Pozostałe koszty operacyjne		(265 775)	-	(265 775)
Wynik działalności operacyjnej		782 860	-	782 860
Podatki od pozycji bilansowych Grupy		(651 954)	-	(651 954)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności		(190 435)	-	(190 435)
Zysk / (strata) brutto		(59 529)	-	(59 529)
Podatek dochodowy		(637 195)	-	(637 195)
Zysk / (strata) netto		(696 724)	-	(696 724)

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2022 roku

AKTYWA	Nr	01.01.2022 przed korektą	korekta	01.01.2022 po korekcie
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (poprzednio: Kasa, operacje z bankiem centralnym)	2	12 087 608	335 348	12 422 956
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	2	113 949 598	(335 348)	113 614 250
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		16 632 915	-	16 632 915
<i>Należności od banków</i>	2	11 194 916	(335 348)	10 859 568
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		86 121 767	-	86 121 767
Pozostałe pozycje aktywów		64 671 102	-	64 671 102
AKTYWA RAZEM		190 708 308	-	190 708 308

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nr	01.01.2022 przed korektą	korekta	01.01.2022 po korekcie
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		190 708 308	-	190 708 308

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2022 roku

AKTYWA	Nr	31.12.2022 przed korektą	korekta	31.12.2022 po korekcie
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (poprzednio: Kasa, operacje z bankiem centralnym)	2	15 906 492	213 809	16 120 301
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	2	123 405 293	(213 809)	123 191 484
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		20 206 976	-	20 206 976
<i>Należności od banków</i>	2	15 392 870	(213 809)	15 179 061
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		87 805 447	-	87 805 447
Pozostałe pozycje aktywów		64 663 993	-	64 663 993
AKTYWA RAZEM		203 975 778	-	203 975 778

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nr	31.12.2022 przed korektą	Korekta	31.12.2022 po korekcie
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		203 975 778	-	203 975 778

Przekształcenia w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku

	Nr	Okres od 01.01.2022 do 31.12.2022 przed korektą	korekta	Okres od 01.01.2022 do 31.12.2022 po korekcie
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem		(59 529)	-	(59 529)
Korekty, w tym:		6 385 421	-	6 385 421
Zapłacony podatek dochodowy		(445 321)	-	(445 321)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny		416 942	-	416 942
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		417 355	-	417 355
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		176 147	-	176 147
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności		16 664	-	16 664
Dywidendy otrzymane		(48 736)	-	(48 736)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)		(8 837 715)	-	(8 837 715)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	1	3 094 862	(14 755)	3 080 107
Odsetki otrzymane		8 627 821	-	8 627 821
Odsetki zapłacone	1	(2 386 782)	14 755	(2 372 027)
Zmiana stanu należności od banków		(4 164 983)	-	(4 164 983)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		(1 003 109)	-	(1 003 109)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(2 686 686)	-	(2 686 686)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne dochody całkowite		1 720 262	-	1 720 262
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(3 550 758)	-	(3 550 758)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		63 169	-	63 169
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(314 201)	-	(314 201)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(2 147 960)	-	(2 147 960)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		16 565 635	-	16 565 635
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu		4 195	-	4 195
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(308 957)	-	(308 957)
Zmiana stanu rezerw		427 216	-	427 216
Zmiana stanu innych zobowiązań		750 361	-	750 361
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		6 325 892	-	6 325 892
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(392 988)	-	(392 988)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(2 239 579)	-	(2 239 579)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		3 693 325	-	3 693 325
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		4 020	-	4 020
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		12 422 956	-	12 422 956
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego		16 120 301	-	16 120 301

Powyżej opisane zmiany danych porównawczych zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

3. Zarządzanie ryzykiem

mBank S.A. zarządza ryzykiem zgodnie z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi oraz najlepszymi praktykami rynkowymi, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej - od Rady Nadzorczej (w tym Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej) i Zarządu Banku, poprzez wyspecjalizowane komitety oraz jednostki organizacyjne odpowiadające za identyfikację, pomiar, monitorowanie, kontrolę i redukcję ryzyka, na jednostkach biznesowych Banku skończywszy.

3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2023 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Bank podejmuje na bieżąco działania mające na celu dostosowanie zasad zarządzania ryzykiem do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, w tym zmian przepisów prawa.

Zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego i projektu rozporządzenia CRR 3

Bank monitoruje zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, szczególnie te związane z przeglądem i rewizją metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych (tzw. Basel IV), które w ramach UE są wdrażane rozporządzeniem CRR3.

27 października 2021 roku Komisja Europejska zaproponowała projekt nowelizacji pakietu regulacji CRR/CRD IV. Jej celem jest wdrożenie zaktualizowanych standardów bazylejskich (Basel IV), przede wszystkim w obszarze kalkulacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka. Nowe wymagania będą obowiązywać w Unii Europejskiej od 1 stycznia 2025 roku.

mBank analizuje projektowane zmiany regulacyjne i ocenia ich wpływ, przygotowując się do ich wdrożenia. Śledzi także prace legislacyjne, ponieważ opublikowany projekt zmian, pomimo że został uzgodniony pomiędzy poszczególnymi instytucjami UE, nie został jeszcze formalnie przyjęty i opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE.

Zakres zmian, jakie banki będą zobowiązane wprowadzić, aby dostosować się do nowych przepisów, będzie szeroki i zmiany te mogą potencjalnie wpływać na sytuację kapitałową mBanku. Zmiany w Rozporządzeniu CRR wiążą się ze zmianami sposobu kalkulacji wymogów kapitałowych w szczególności w następujących obszarach:

- Stopniowo wprowadzony zostanie tzw. output floor, który ma na celu ograniczenie zmienności wymogów kapitałowych generowanych przez modele wewnętrzne oraz ograniczenie korzyści wynikających ze stosowania tych modeli względem banków stosujących metody standardowe.
- Istotne zmiany wprowadzane będą do metody IRB dla ryzyka kredytowego. Nie można będzie stosować metody zaawansowanej IRB dla ekspozycji wobec banków komercyjnych, ekspozycji wobec pozostałych podmiotów sektora finansowego oraz wobec dużych przedsiębiorstw. Zmodyfikowana zostanie formuła wyznaczania wagi ryzyka (zniesienie mnożnika 1,06); wprowadzone będą tzw. input floors, czyli minimalne wartości parametrów wejściowych do formuły wyznaczania wagi ryzyka (PD, LGD, CCF).
- Wprowadzony będzie szereg zmian do metody standardowej dla ryzyka kredytowego (w szczególności w zakresie ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości oraz pozycji pozabilansowych), tak aby zwiększyć wrażliwość tej metody na ryzyko – metoda standardowa będzie obowiązkowa dla celów wyznaczania wymogu output floor.
- Dla ryzyka operacyjnego wprowadzona będzie nowa metoda standardowa, która zastąpi wszystkie dotychczas stosowane, w tym metodę modeli wewnętrznych.
- Dla ryzyka rynkowego wprowadzone będą wiążące wymogi oparte na alternatywnej metodzie standardowej (tzw. FRTB), która zwiększa wrażliwość na ryzyko przy obliczaniu RWA.
- W zakresie wymogu z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA), wprowadzone będą zmiany w formule wyliczania wartości wymogu metodą podstawową oraz zmienione wagi ryzyka przypisywane kontrahentom.

Z kolei w zmienianej dyrektywie CRD przewidziane są również dodatkowe wymagania dotyczące ryzyka ESG, w kontekście zarządzania, pomiaru i monitorowania ryzyka, kalkulacji kapitału ekonomicznego, czy analiz w scenariuszach skrajnych.

Modele AIRB

W latach 2016-2023 Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) w ramach inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:

- projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB - Assessment Methodology),
- wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
- wytyczne dotyczące estymacji parametru LGD dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz standard dotyczący szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB,
- wytyczne dotyczące ograniczania ryzyka kredytowego dla instytucji stosujących metodę IRB z wykorzystaniem własnych oszacowań LGD,
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/598 z dnia 14 grudnia 2020 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących przypisywania wag ryzyka ekspozycjom związanym z kredytowaniem specjalistycznym.

W czerwcu 2021 roku Bank złożył do organów nadzoru bankowego wnioski o zgodę na wprowadzenie znacznych zmian we wszystkich modelach parametrów PD, CCF i LGD w portfelach objętych metodą AIRB. Wdrożenie modeli AIRB dostosowanych do powyższych wytycznych planowane jest na rok 2024, bezpośrednio po uzyskaniu zgody organów nadzoru bankowego.

Rekomendacje KNF

W celu aktualizacji dobrych praktyk, jakie obowiązują banki, w tym również w kontekście nowych zaleceń i wymagań definiowanych przez europejskie organy nadzoru, uwzględniając rozwiązania regulacyjne oraz praktyki stosowane w innych państwach, UKNF prowadzi regularnie prace nad aktualizacją rekomendacji, które kierowane są do banków.

W 2023 roku Bank dostosował wewnętrzne procedury i polityki do postanowień znowelizowanej rekomendacji A, która została przyjęta przez KNF w 2022 roku i zastąpiła rekomendację A z 2010 roku. Nowelizacja ma na celu wskazanie dobrych praktyk w obszarze zarządzania na rynku instrumentów pochodnych, ujednolicenie tych zasad oraz dopełnienie europejskich wytycznych i standardów technicznych (ESMA, EUNB). Rekomendacja A została wdrożona przez Bank w wyznaczonym przez KNF terminie. KNF prowadzi prace nad aktualizacją Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej. W związku z publikacją ostatecznej wersji Wytycznych EUNB w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej i ryzykiem spreadu kredytowego w księdze bankowej spodziewana jest w kolejnych miesiącach aktualizacja obowiązującej rekomendacji, która będzie uwzględniać nowe wymagania wynikające ze wspomnianych przepisów.

Ponadto w 2023 roku KNF opublikował zaktualizowane rekomendacje, które adresowane są do sektora bankowego:

- Rekomendację J dotyczącą zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości, której aktualizacja wpłynie na poszerzenie zakresu gromadzonych przez Bank danych o nieruchomościach, wykorzystywanych w bieżącej pracy operacyjnej, jak również na potrzeby monitoringu zabezpieczeń,
- Rekomendację S dotyczącą dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, której aktualizacja m.in. rozszerza zakres przeprowadzonej przez Bank raz w roku pogłębionej analizy źródeł finansowania ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Dodatkowo wpływa ona na kalkulację zdolności kredytowej, a główne prace dotyczą zmiany w kalkulacji bufora na ryzyko stopy procentowej,
- Rekomendację U dotyczącą dobrych praktyk w zakresie bancassurance, w zakresie której Bank prowadzi prace zmierzające do dostosowania do jej zaktualizowanej wersji w terminie do 30 czerwca 2024 roku. Główne prace polegają na usunięciu z oferowania produktów niespełniających rekomendacji nr 20, aktualizacji Polityki Bancassurance oraz przeglądzie i uzupełnieniu pozostałych procesów produktowych.

Nowe wymagania KNF w zakresie wskaźnika finansowania długoterminowego

Zgodnie z zapowiedziami przedstawicieli UKNF, sektor bankowy oczekuje na wprowadzenie wskaźnika finansowania długoterminowego (WFD), określającego wymóg w zakresie płynności strukturalnej. Wstępnie określonym celem wskaźnika jest zwiększenie dywersyfikacji i stabilności źródeł finansowania, w szczególności działalności związanej z ekspozycjami w formie kredytów zabezpieczonych hipotecznie. Dodatkowo wskaźnik ma oddziaływać w kierunku zwiększenia udziału hipotecznych listów zastawnych i zielonych emisji. Ustalenia dotyczące ostatecznej formy wskaźnika i jego sposobu uwzględnienia w rekomendacjach KNF są prowadzone w ramach prac grupy roboczej, której przewodzi UKNF, i mogą ulec zmianie.

Reforma IBOR

Bank przeprowadził prace mające na celu konwersję stawek LIBOR CHF, EUR i JPY, które zostały wycofane zgodnie z komunikatem Financial Conduct Authority (FCA) z 5 marca 2021 roku. W przypadku pozostałych walut (GBP, USD) trwają prace dostosowawcze, ponieważ wskaźniki oficjalnie jeszcze nie zostały zlikwidowane.

Bank jest również zaangażowany w prace Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), która została powołana w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce i m.in. ma wprowadzić nowy wskaźnik referencyjny stopy procentowej, dla którego danymi wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje ON (overnight). Prace NGR mają na celu zapewnienie wiarygodności, przejrzystości i rzetelności opracowywania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnej stopy procentowej. Bank nadał bardzo wysoki priorytet tym pracom i kieruje się w nich harmonogramem opublikowanym przez NGR.

Dodatkowe informacje dotyczące wpływu reformy IBOR przedstawiono w Nocie 2.25 i Nocie 19.

Wytyczne i standardy EUNB dotyczące ryzyka stopy procentowej portfela bankowego

W październiku 2022 roku EUNB opublikował finalne standardy i wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej w ramach rewizji dotychczasowych wytycznych nadzoru:

- znowelizowane wytyczne w sprawie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej (IRRBB) oraz ryzyka spreadu kredytowego wynikających z działalności w ramach portfela bankowego (CSRBB); zastąpiły one Wytyczne EUNB z 2018 roku,
- standardy techniczne dotyczące metody standardowej oraz metody uproszczonej standardowej oceny ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (IRRBB),
- standardy techniczne dotyczące nadzorczych testów wartości odstających (SOT) dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Regulacje zawierają przepisy i wymagania w zakresie zarządzania IRRBB. W szczególności rozszerzają one zasady zarządzania ryzykiem CSRBB analogicznie jak obecnie funkcjonujące zasady IRRBB, doprecyzowują zasady kalkulacji wrażliwości wyniku odsetkowego oraz określają sposób kalkulacji miar regulacyjnych, w tym poziom limitów regulacyjnych. Bank dostosował wewnętrzne zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej i spreadu kredytowego do znowelizowanych wytycznych w określonym przez regulacje terminie, tj. w zakresie IRRBB – 30 czerwca 2023 roku, zaś w zakresie CSRBB – 31 grudnia 2023 roku.

Zagrożenia związane z czynnikami ESG

Bank analizuje zagrożenia związane z kwestiami ESG, w tym niekorzystnymi zmianami w środowisku naturalnym (zwłaszcza zmiany klimatyczne) lub długotrwałymi skutkami tych zmian w sposób horyzontalny. Oznacza to, że bada ich wpływ na profil działalności Banku w jak najszerszym spektrum, m.in. przekłada je na poszczególne kategorie ryzyka, w tym ryzyko kredytowe.

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem była aktualizacja zasad oceny ryzyka klientów korporacyjnych w obszarach środowiskowym, społecznym i zarządczym pod kątem lepszego odwzorowania specyfiki polskiej gospodarki i czynników ryzyka ESG w poszczególnych sektorach. Ocena ryzyka ESG jest jednym z elementów oceny ryzyka kredytowego klienta. Wynik analizy ryzyka ESG uwzględniany jest przy podejmowaniu decyzji kredytowej o udzieleniu finansowania oraz corocznie przy odnowieniu PD-ratingu klienta.

Wynik oceny ryzyka ESG w procesie oceny ryzyka kredytowego nie przekłada się pod względem ilościowym na wycenę produktu, o który wnioskuje klient, bądź na jego PD-rating. Ocena ESG jest informacją jakościową, braną pod uwagę w procesie decyzyjnym oddzielnie od wyników finansowych i parametrów ryzyka kredytowego. W przypadku małych zaangażowań ocena jest uproszczona, prowadzona portfelowo.

W przypadku zaangażowań przekraczających próg 8 mln PLN dla klientów K2 (średnie przedsiębiorstwa, których roczne obroty to od 50 mln zł do 1 mld zł) i K1 (duże przedsiębiorstwa, których roczne obroty przekraczają 1 mld zł oraz niebankowe instytucje finansowe) analiza jest prowadzona indywidualnie dla każdego klienta. Z uwagi na przystąpienie w 2022 roku do zobowiązania Science-Based Targets initiative (SBTi) oraz w ramach wypełniania zobowiązań strategicznych dotyczących osiągnięcia zeroemisyjności, rozpoczęto wstępne analizy dążące do zaprojektowania ścieżek dekarbonizacji dla Banku.

3.2. Zasady zarządzania ryzykiem

W zarządzaniu ryzykiem kredytowym, Bank koncentrował się na identyfikacji czynników, które w istotny sposób mogą wpływać na sytuację klientów oraz jakość portfela kredytowego Banku.

- W obszarze bankowości korporacyjnej Bank utrzymał ostrożne podejście do aktualizacji polityk ryzyka kredytowego. Jednocześnie kontynuował projekty, których efektem ma być automatyzacja i uproszczenie procesu kredytowego.
- W obszarze bankowości detalicznej Bank uwzględnia ryzyka związane z obecną sytuacją gospodarczą. Sytuacja gospodarstw domowych i małych firm jest przedmiotem silnej presji powodowanej dużą zmiennością czynników makroekonomicznych i geopolitycznych. Bank dostosowuje się do tej sytuacji utrzymując konserwatywną politykę kredytową, w szczególności w obszarze zdolności kredytowej.

3.2.1. Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano zgodnie ze schematem trzech linii obrony:

- Pierwsza linia obrony to jednostki biznesowe (Biznes), które przede wszystkim realizują cele biznesowe. W ramach realizacji tych celów Biznes zarządza ryzykiem i kapitałem. Biznes uwzględnia aspekty związane z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy mBanku. Kierownictwo Biznesu na bieżąco identyfikuje zagrożenia w podległym obszarze i odpowiada za posiadanie skutecznych mechanizmów kontrolnych. Oznacza to, że Biznes jest właścicielem wszystkich rodzajów ryzyka związanych z jego działalnością (w tym także związanych z outsourcingiem).
- Druga linia obrony to przede wszystkim jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem (Ryzyko), Bezpieczeństwo, Inspektor Danych Osobowych oraz funkcja Compliance, które tworzą strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspierają i nadzorują Biznes w ich wdrażaniu oraz niezależnie analizują i oceniają ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecia linia obrony to Audyt Wewnętrzny, dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

3.2.2. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza nadzoruje działalność Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonuje oceny jego adekwatności i skuteczności. Rada Nadzorcza rozpatruje regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku przekazywanych przez Zarząd, ryzyku związanym z prowadzoną działalnością oraz sposobach i efektywności zarządzania tym ryzykiem. W szczególności Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku i nadzoruje jej realizację.

Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej stale nadzoruje ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności i ryzyko niefinansowe, w tym operacyjne. W szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Ponadto Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej wydaje rekomendacje w zakresie zaangażowania obciążonego ryzykiem jednego podmiotu zgodnie z parametrami, które określiła Rada Nadzorcza.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem. W szczególności Zarząd określa i wdraża Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Jest także odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią Zarządzania Ryzykiem. Zarząd ustanawia strukturę organizacyjną Banku oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym, dbając o właściwy podział ról w zarządzaniu ryzykiem. Ponadto odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii, polityk i procedur, które dotyczą systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO) odpowiada za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania dotyczącego wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

Chief Environmental Risk Officer (CERO) odpowiada za rozwijanie zarządzania ryzykiem środowiskowym w Banku w zakresie ustalania odpowiednich standardów, nadzorowania procesu i metodologii kontroli ładu węglowego, nadzorowania zasad kontroli wewnętrznej, ryzyka greenwashingu oraz stres testów klimatycznych.

Komitety:

- **Komitety Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku** to platforma podejmowania decyzji oraz dialogu między jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w mBanku oraz mBankiem a spółkami Grupy mBanku. Forum tworzą: Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD), Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRR) Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF). Główną funkcją komitetów jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem oraz apetytu na ryzyko. Komitety podejmują decyzje i wydają rekomendacje dotyczące w szczególności polityk ryzyka, procesów i narzędzi oceny ryzyka, systemu limitów ryzyka, oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów, zatwierdzania wprowadzania nowych produktów do oferty oraz kluczowych aspektów sprzedaży produktów inwestycyjnych dla klientów bankowości detalicznej.
- **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc w tym zakresie funkcję informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną.
- **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem (CALCO)** jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu i kapitału oraz za alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk. Jego celem jest optymalizacja wyniku finansowego, a także kształtowanie i alokowanie kapitału w sposób zapewniający maksymalizację zwrotu na kapitale Grupy mBanku.
- **Komitet Zrównoważonego Rozwoju Grupy mBanku** jest platformą podejmowania decyzji i wydawania rekomendacji oraz dialogu w zakresie zrównoważonego rozwoju. Komitet kształtuje, promuje i monitoruje zrównoważony rozwój w Grupie.
- **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** podejmuje decyzje kredytowe i wydaje rekomendacje i tym samym ma wpływ na realizację zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w szczególności w zakresie zaangażowania wobec pojedynczych klientów i grup podmiotów powiązanych, w tym dużych zaangażowań. Komitet podejmuje również decyzje w ramach Banku dotyczące konwersji długu na akcje, udziały, przejęcia nieruchomości w zamian za długi.
- **Kolegium Kredytowe Bankowości Detalicznej** odpowiada w szczególności za podejmowanie indywidualnych decyzji kredytowych dotyczących klientów detalicznych, jeżeli całkowita ekspozycja wobec takiego klienta, wartość transakcji lub wartość parametrów ryzyka AIRB (PD/LGD/EL) ustalona dla klienta lub transakcji osiągnie określony próg, przyjęty dla tego poziomu decyzyjnego.
- **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** zapewnia właściwe i skuteczne zarządzanie ryzykiem w transakcjach inwestycyjnych oferowanych przez Biuro Maklerskie Banku. Komitet odpowiada w szczególności za identyfikację i zarządzanie potencjalnymi ryzykami w kontekście realizowanej transakcji oraz szybką i sprawną wymianę informacji między Biznesem i obszarem zarządzania ryzykiem na temat strategii wobec klienta.
- **Komitet ds. Jakości Danych i Rozwoju Systemów Informacyjnych** zapewnia warunki dla stworzenia, utrzymania i rozwoju efektywnego systemu zarządzania jakością danych oraz rozwoju systemów informacyjnych w ramach zasad określonych w procedurach Data Governance Banku.
- **Komitet Bezpieczeństwa** posiada uprawnienia do podejmowania decyzji dotyczących akceptowania istotnych z punktu widzenia Banku działań w zakresie zagadnień związanych z przestępczością bankową, cyberbezpieczeństwem, ochroną informacji z uwzględnieniem jej ochrony w systemach informatycznych, ochroną fizyczną i bezpieczeństwem technicznym, zapewnieniem ciągłości działania Banku.
- **Komitet ds. Architektury Informatycznej** odpowiada za skuteczne zarządzanie zasobami informatycznymi w mBanku oraz w spółkach Grupy mBanku. Zapewnia w Grupie spójność elementów i elastyczność rozwiązań informatycznych, efektywne wykorzystanie zasobów informatycznych, optymalizację wykorzystania wiedzy i doświadczeń z zakresu informatyki oraz powtarzalność procesów realizowanych w zakresie informatyki.
- **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** między innymi wydaje rekomendacje w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

3.2.3. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego i płynności (ICAAP/ILAAP)

Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP, ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności. Proces ICAAP obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- kalkulację kapitału wewnętrznego i regulacyjnego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka,
- coroczny przegląd procesu.

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności płynności (ILAAP, ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu ciągłości działania Banku i Grupy przez zapewnienie odpowiedniej pozycji płynnościowej i finansowej. Proces ILAAP obejmuje między innymi:

- inwentaryzację ryzyka płynności i finansowania w działalności Grupy,
- kalkulację miar płynności, w tym modelowanie wybranych produktów bankowych,
- planowanie bilansu i ustalanie limitów zgodnych z apetytem na ryzyko,
- zarządzanie uwzględniające testy warunków skrajnych, miary ryzyka, plan awaryjny, wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI), wskaźniki recovery (RI) oraz monitorowanie limitów,
- przegląd i ocenę procesu,
- system Ceny Transferowej Funduszy (FTP),
- walidację modeli.

Procesy ICAAP i ILAAP podlegają regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku. Przeglądy tych procesów nadzoruje Rada Nadzorcza Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania, aby zapewnić, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii Grupy mBanku. W tym celu w Grupie mBanku przeprowadzany jest corocznie proces identyfikacji i oceny istotności ryzyka. Wszystkie istotne rodzaje ryzyka są uwzględniane w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku, w szczególności w procesie zarządzania zdolnością absorpcji ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne), ryzyko płynności, ryzyko braku zgodności, ryzyko reputacji, ryzyko modeli, ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni), ryzyko portfela kredytów w walutach obcych oraz ryzyko związane z sekurytyzacją. Ponadto ryzyko środowiskowe traktowane jest jako ryzyko horyzontalne, tj. mogące materializować się w istniejących kategoriach ryzyka zidentyfikowanych w ramach procesu inwentaryzacji ryzyka.

3.2.4. Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Grupa mBanku ustala apetyt na ryzyko, aby zapewnić stałe spełnienie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich. Dlatego utrzymuje bufory kapitałowe i płynnościowe powyżej wymogów regulacyjnych, żeby zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, tak aby możliwe było utrzymanie zdolności do absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych.

Aby wyznaczyć odpowiednią wielkość bufora płynności ustanowiony został minimalny poziom wskaźnika LCR powyżej wymogu regulacyjnego.

Apetyt na ryzyko Grupy mBanku uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku wewnętrznych dyskusji o apetycie na ryzyko określone są docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufony płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale, źródłach finansowania i rezerwach płynności, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu bazowym i scenariuszu warunków skrajnych. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach) zgodnie z zasadami ICAAP,
- przestrzeganie wewnętrznych celów kapitałowych i płynnościowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy zgodnie z zasadami ILAAP.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitów ryzyka

Aby zapewnić efektywną alokację apetytu na ryzyko mBank wdrożył system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Banku stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.2.5. Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku. Pozwalają one ocenić odporność Banku w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Banku.

W ramach ICAAP Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z wykorzystaniem różnych scenariuszy, m.in. scenariuszy historycznych, scenariuszy makroekonomicznych dla pogarszającej się koniunktury gospodarczej, scenariuszy, które uwzględniają zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, w kontekście specyficznych koncentracji ryzyka w Banku. Analizy takie uwzględniają różne poziomy dotkliwości scenariuszy, które charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa ich realizacji.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują negatywne zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku.

Dla Banku przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku. Odwrócone testy warunków skrajnych służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka.

3.2.6. Wyniki finansowe mBanku oraz Grupy mBanku w kontekście wymogów regulacyjnych

Bank monitoruje wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału, rentowności i jakości aktywów zgodnie z zasadami opisanymi w Planie naprawy dla Grupy mBanku, w tym w zakresie spełnienia przesłanek do uruchomienia planu naprawy.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2021/11) w sprawie wskaźników planu naprawy, wskaźniki rentowności powinny uwzględniać wszelkie aspekty związane z dochodami instytucji, które mogą prowadzić do szybkiego pogorszenia się jej sytuacji finansowej poprzez obniżenie zysków zatrzymanych (lub strat) mających wpływ na fundusze własne instytucji.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku w 2023 roku utrzymała się na wysokim poziomie. Wynik za 2023 rok został ukształtowany w wyniku ujęcia dodatkowych kosztów ryzyka prawnego związanych z portfelem kredytów walutowych.

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów naprawy, w szczególności art. 142 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, przesłanka do uruchomienia planu naprawy odnosząca się do istotnie pogorszającej się sytuacji finansowej Banku oraz Grupy nie została spełniona.

Wskaźniki planu naprawy w pozostałych obszarach, tj. płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy.

3.3. Ryzyko kredytowe

3.3.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa mBanku aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniając koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy mBanku (KKG).

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) lub PD-ratingu (prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez dłużnika) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Dla klientów wnioskujących o małe zaangażowanie jest ono jedynym wyznacznikiem właściwego szczebla decyzyjnego.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem właściwych reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (w standardowych przypadkach dokonywana wewnętrznie, w pozostałych polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz).

3.3.2. Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenia. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane odrębnie dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.3.3. Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych

Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Bankowi realnej możliwości zwrotu należności. Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Bank przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta.

Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- zastaw finansowy,
- gwarancje i poręczenia,
- blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. W wybranych przypadkach najbardziej płynnych mieszkań w segmencie detalicznym weryfikacja wartości dokonywana jest automatycznie na podstawie aktualnych cen transakcyjnych.

Wartość pozostałych zabezpieczeń określana jest na bazie dostępnych dokumentów, typowych dla każdego rodzaju zabezpieczenia.

Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi. Częstotliwość monitoringu wynika z regulacji wewnętrznych i zależy od rodzaju monitorowanego zabezpieczenia.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia, tzw. MRV (ang. Most Realistic Value), wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PCV (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PCV równe jest zero.

Bank posiada polityki dotyczące zabezpieczeń w obszarze bankowości detalicznej oraz korporacyjnej. Najważniejsze ich elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi

Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane umowy ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta lub mBank zgodnie z podpisanymi umowami zabezpieczającymi. Jednocześnie wspomniane umowy ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy ekspozycja z tytułu otwartych transakcji pochodnych zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu w ramach:

- standardowego katalogu zabezpieczeń mającego zastosowanie dla produktów ryzyka kredytowego, udzielanych klientom segmentu K2 i K3 w ramach procesu prostego i procesu standardowego;
- rozszerzonego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego, który jest dostępny z następującymi kryteriami:
  - obecność klienta na liście LEW, WATCH,
  - obsługa klienta w segmencie K1,
  - obsługa klienta w obszarze finansowania strukturalnego i Mezzanine,
  - zabezpieczenie dotyczy kredytowania specjalistycznego (SPL),
  - odstępstwo od „Standardowego katalogu zabezpieczeń”:
    - za indywidualną zgodą Dyrektorów Departamentu Analiz Kredytowych Bankowości Korporacyjnej, Departamentu Zarządzania Mikroregionem Centralnym, Departamentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Departamentu Zarządzania Mikroregionem Zachodnim lub osób przez nich wskazanych w przypadku, gdy kwestia pozostawienia zabezpieczenia z katalogu rozszerzonego lub przyjęcia zabezpieczenia z katalogu rozszerzonego następuje z inicjatywy analityka kredytowego lub doradcy kredytowego. Wówczas zgoda powinna być pozyskana przed przesłaniem raportu/transakcji do Dyrektora Zarządzającego ds. klientów korporacyjnych i rozwoju bankowości korporacyjnej,
    - za indywidualną zgodą Kierującego Wydziałem Oceny Ryzyka Dużych Przedsiębiorstw lub Wydziałem Oceny Ryzyka Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Departamencie Oceny Ryzyka Korporacyjnego (lub koordynatorów/liderów tych wydziałów), gdy kwestia pozostawienia zabezpieczenia z katalogu rozszerzonego lub przyjęcia zabezpieczenia z katalogu rozszerzonego następuje z inicjatywy Dyrektora Zarządzającego ds. klientów korporacyjnych i rozwoju bankowości korporacyjnej.

3.3.4. System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze bankowości korporacyjnej jest system ratingowy, oparty na następujących podstawowych elementach:

- rating dłużnika (PD-rating) – określający prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD),
- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji bez przesłanki niewykonania zobowiązania (w przypadku niewykonania zobowiązania odzyski są ustalane metodą indywidualną). Model składa się z komponentów: odzysku z części niezabezpieczonej (oparty na czynnikach ze sprawozdania finansowego, charakterystykach ekspozycji oraz klienta) oraz odzysku z części zabezpieczonej (oparty na czynnikach związanych z przedmiotem zabezpieczenia),
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi są model współczynnika konwersji kredytowej CCF oraz komponent zużycia limitu. Komponenty oparte są o czynniki kontraktowe oraz specyficzne dla każdego klienta,
- rating kredytowy (EL-rating) - określający oczekiwaną stratę (EL) i biorący pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów, tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy stosowany w obszarze bankowości detalicznej wykorzystywany jest do oceny ryzyka transakcji zabezpieczonych oraz niezabezpieczonych hipotecznie wobec osób fizycznych oraz mikro i małych przedsiębiorstw (o rocznych przychodach nieprzekraczających 10 mln PLN). W ramach detalicznego systemu ratingowego funkcjonują następujące modele:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. Finalny poziom straty określany jest na podstawie integracji trzech komponentów:

- poziomu odzysku dla przypadków uzdrowionych (opartego na średnich osiągniętych poziomach odzysku dla przypadków uzdrowionych),
- poziomu odzysku dla przypadków nieuzdrowionych (opartego na czynnikach kontraktowych, dotyczących relacji klienta z kontraktem oraz charakterystykę zabezpieczenia),
- prawdopodobieństwa uzdrowienia (opartego na czynnikach socjo-demograficznych oraz pełnej strukturze produktowej właściciela kontraktu).

Szacowanie poziomu straty LGD przebiega w homogenicznych segmentach uwzględniających typ produktu oraz rodzaj zabezpieczenia. Funkcjonują oddzielne modele dla przypadków charakteryzujących się oraz nie charakteryzujących się niewykonaniem zobowiązania:

- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi jest model współczynnika konwersji kredytowej CCF, komponent zużycia limitu LU oraz przedpłat. Komponenty oparte są na czynnikach kontraktowych oraz klienckich,
- model parametru PD (określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty scoringowe:
  - aplikacyjne (oparte na czynnikach: socjo-demograficznych, opisujących charakterystykę prowadzonej działalności gospodarczej oraz związanych ze specyfiką posiadanych/wnioskowanych produktów kredytowych),
  - behawioralne (oparte na informacjach dotyczących historii relacji kredytowej i depozytowej z Bankiem),
  - biurowe (bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej dotyczących relacji i sposobu obsługi przez klienta zobowiązań posiadanych poza Bankiem).

Systemy ratingowe generują prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej (tzw. masterskala). W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Zarówno proces mapowania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania na klasy ratingowe jak i sposób przekładania ratingów wewnętrznych do zewnętrznych są efektem stosowania jednej, wspólnej skali ratingowej (masterskali) w grupie Commerzbanku. Stosowana w Banku skala ratingowa jest wykorzystywana do wizualizacji poziomu ryzyka kredytowego wobec osób fizycznych, mikro i małych przedsiębiorstw oraz średnich i dużych podmiotów gospodarczych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli:

Pod-portfel	1				2				3	4		5			6	7	8	
PD rating	1,0 – 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 – 2,6	2,8	3	3,2 – 3,4	3,6 – 3,8	4	4,2 – 4,6	4,8	5	5,2 – 5,8	Brak ratingu	6,1 – 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C	Nie dotyczy	D
Stopień inwestycyjny									Stopień subinwestycyjny			Stopień nieinwestycyjny				-	Default	

3.3.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku, w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF), podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli, m.in. w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w Polityce Zarządzania Modelami (PZM) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB, modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w procesie kalkulacji rezerw zgodne z MSSF 9 oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy i utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W Banku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna). Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę koncepcji i założeń modeli, poprawności ich budowy, wdrożenia, poprawności wykorzystania oraz skuteczności wraz ze statusem podejmowanych działań zaradczych lub naprawczych.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter kompleksowy (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub ograniczony (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzane są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną Politykę zmian metody IRB. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.3.6. Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych

Bank wyznacza oczekiwane straty kredytowe zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz zgodnie z wymogami polskiego prawa bankowego i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do Koszyków

Bank, realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, klasyfikuje ekspozycje kredytowe do Koszyków (ang. Stage):

- Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym,
- Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
- Koszyk 3 – ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
- POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do Koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościową, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do Koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Dodatkowo, w przypadku kredytów, wobec których zastosowano narzędzia pomocowe (forborne) warunkiem przeklasyfikowania do Koszyka 1 jest upływanie okresu 24 miesięcy, w trakcie których kredyt jest prawidłowo obsługiwany (ang. performing).

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z Koszyka 3 do Koszyka 2 lub Koszyka 1 jeśli dla każdej przesłanki niewykonania zobowiązania przypisanej do dłużnika upłynął okres kwarantanny, a dodatkowo w przypadku klientów korporacyjnych, ocena dłużnika przeprowadzona po okresie kwarantanny nie wykazała, że dłużnik prawdopodobnie nie spłaci w pełni zobowiązania bez realizacji zabezpieczenia.

Okres kwarantanny oznacza okres, w którym dłużnik prawidłowo obsługuje zobowiązania, liczony od momentu ustąpienia przesłanki utraty wartości.

Kalkulacja okresu kwarantanny odbywa się oddzielnie dla każdej przesłanki utraty wartości. Okres kwarantanny jest utrzymywany również w sytuacji, gdy zobowiązanie ze względu na które wystąpiła przesłanka utraty wartości, zostało spłacone, spisane lub sprzedane. Okres kwarantanny wynosi:

- w przypadku przesłanki restrukturyzacji awaryjnej – 12 miesięcy,
- w przypadku pozostałych przesłanek – 3 miesiące.

Bank w okresie kwarantanny ocenia zachowanie kredytowe dłużnika, a wyjście z kwarantanny jest uzależnione od prawidłowej obsługi.

3.3.6.1.1. Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do Koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

- liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej jest większa lub równa 31 dni przy uwzględnieniu progów materialności:
  - próg bezwzględny odnosi się do przeterminowanej kwoty ekspozycji i wynosi 400 zł dla ekspozycji detalicznych w oddziale polskim i ekspozycji dłużników Private Banking, rejestrowanych w systemach korporacyjnych, 2 500 CZK dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku w Czechach, 100 EUR dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji oraz 2 000 zł dla ekspozycji z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej,
  - próg względny odnosi się do stosunku przeterminowanej kwoty ekspozycji do całkowitej kwoty ekspozycji bilansowej i wynosi 1%,
- liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej ekspozycji jest większa lub równa 91 dni (bez uwzględnienia progów materialności),
- występowanie flagi Forborne performing (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku),
- przynajmniej trzykrotny wzrost aktualnego poziomu PD oszacowanego w horyzoncie 12 miesięcy w stosunku do poziomu PD z daty początkowego ujęcia w ekspozycji (ang. threefold PD backstop indicator),
- występowanie flagi Listy Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Listę Watch przyjętymi w Banku),
- pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji (dotyczy klientów detalicznych).

Bank dokonuje kwantyfikacji poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do wszystkich ekspozycji lub klientów, w odniesieniu do których istnieje zaangażowanie kredytowe.

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującą na względnej i bezwzględnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowego PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default oraz charakterystyki ekspozycji. W przypadku gdy wartości względnej i bezwzględnej zmiany długookresowego PD przekroczą tzw. progi przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

3.3.6.1.2. Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk – LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczane są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utraty wartości. Bank stosuje kryterium LCR wobec klientów z segmentu rządów i banków centralnych, którzy posiadają rating inwestycyjny oraz klientów z segmentu Jednostki Samorządu Terytorialnego. Kryterium LCR nie jest stosowane wobec ekspozycji detalicznych.

3.3.6.1.3. Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni (w przypadku ekspozycji wobec banków powyżej 14 dni). Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
  - próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 2 000 zł dla dłużników z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej oraz 400 zł dla dłużników Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych,
  - próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%,
- zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika;
- dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%);
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie Banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, powzięcie informacji o postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, powzięcie informacji o ustanowieniu kuratora;
- ogłoszenie upadłości dłużnika lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
- powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- niespłatenie przez dłużnika kwoty zrealizowanego poręczenia Skarbu Państwa;
- wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości lub wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych;
- oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta;
- Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie;
- wystąpienie niewykonania zobowiązań z tytułu innych umów (ang. cross default);
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego lub otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego wobec dłużnika w rozumieniu ustawy Prawo Restrukturyzacyjne;
- uzyskanie informacji o istotnych problemach finansowych dłużnika.

Dodatkowo Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości specyficzne dla poszczególnych kategorii podmiotów, a także tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.3.6.1.4. Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

W przypadku ekspozycji detalicznych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni. Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
  - próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 400 zł dla oddziału polskiego, 2 500 CZK w oddziale zagranicznym Banku w Czechach oraz 100 EUR w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji,
  - próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%,

- dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%),
- wypowiedzenie przez Bank umowy w sytuacji naruszenia warunków umowy kredytowej przez dłużnika,
- pozyskanie informacji o złożeniu przez dłużnika wniosku o upadłość konsumencką, prowadzenie w tej sprawie postępowania sądowego lub orzeczenie przez sąd upadłości konsumenckiej,
- pozyskanie informacji o złożeniu wniosku przez dłużnika o wszczęciu bądź o prowadzeniu wobec dłużnika postępowania upadłościowego/restrukturyzacyjnego, które w ocenie Banku może skutkować opóźnieniem lub zaniechaniem spłaty zobowiązania,
- uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie,
- zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika,
- stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania,
- wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW),
- wystąpienie niewykonania zobowiązań z tytułu innych umów (ang. cross default).

3.3.6.2. Wyznaczanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych (ECL) odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy). W podejściu portfelowym oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych nie jest stosowane podejście kolektywne (przypisanie jednej wartości parametru dla wybranych portfeli).

W celu oszacowania długookresowego parametru PD zastosowano estymację, w której zmienną objaśnianą jest skumulowany współczynnik niewypłacalności (skumulowany default-rate). W ramach tej procedury, przy wykorzystaniu regresji liniowej liczonej metodą najmniejszych kwadratów, do danych empirycznych dopasowywana jest krzywa rozkładu Weibulla. Oszacowania wykonywane są odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na charakterystyki klienta i ekspozycji. W celu wyznaczenia długookresowych wartości PD uwzględniających oczekiwania makroekonomiczne, wyznacza się dodatkowo współczynnik skalujący, tzw. z-factor, który ma na celu dostosowanie średnich obserwowanych długookresowych wartości PD do wartości odzwierciedlających oczekiwania co do kształtowania się przyszłych warunków makroekonomicznych. Współczynnik skalujący określa fazę cyklu koniunkturalnego, w którym gospodarka będzie znajdować się w kolejnych latach prognozy, poprzez porównanie oczekiwanych wartości stóp niewypłacalności do długoterminowych średnich.

Na potrzeby kalkulacji długookresowego parametru LGD wykorzystano zmienną objaśnianą w postaci współczynnika straty liczonego metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (workout approach). Do wyznaczenia modelowych wartości użyto zestawu metod statystycznych składającego się m.in. z regresji ułamkowej, regresji liniowej, średniej w pulach, czy drzew regresyjnych. Oszacowania wykonywane są odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na charakterystyki klienta i ekspozycji. Podczas estymacji zostały wykorzystane również oczekiwania makroekonomiczne, które korygowały wartości modelowe oparte o zmienne kliencko-kontraktowe.

W celu kalkulacji długookresowego parametru EAD wykorzystano zestaw dwu zmiennych objaśnianych w postaci przyszłej utylizacji limitu (Limit Utilisation - LU) oraz współczynnika konwersji kredytowej (Credit Conversion Factor - CCF). Wartości modelowe zostały wyznaczone z pomocą drzew regresyjnych z wykorzystaniem zmiennych specyficznych dla danego klienta i danej umowy. W segmentach, w których analizy wskazały na istotność statystyczną oczekiwań makroekonomicznych, zostały one włączane do modeli EAD.

Jeżeli na datę sprawozdawczą ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w minimalnym horyzoncie z horyzontu 12-miesięcznego i horyzontu do zapadalności. Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w Koszyku 2), Bank kalkuluje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie dożywnym (Lt ECL). Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza rok prognozy.

Podejście indywidualne obejmuje wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych oraz w portfelu kredytów segmentu Private Banking rejestrowanego w systemach korporacyjnych. Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością ekspozycji a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych

zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacji rozważane scenariusze przygotowywane są dla ekspozycji i zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacji scenariusze są opracowywane z uwzględnieniem źródeł odzysku (zabezpieczenia). Bank przyjmuje scenariusze na poziomie ekspozycji/źródła odzysku, przy czym warunkiem niezbędnym jest opracowanie minimum 2 scenariuszy, z których jeden przewidywać będzie wystąpienie co najmniej częściowej straty na ekspozycji/źródle odzysku. Waga poszczególnych scenariuszy wynika z eksperckiej oceny prawdopodobieństwa scenariuszy opartej na istotnych okolicznościach faktycznych sprawy, w szczególności dotyczących istniejących zabezpieczeń i ich rodzaju, sytuacji finansowej klienta, jego chęci współpracy, ryzykach mogących wystąpić w sprawie oraz czynnikach mikro- i makroekonomicznych.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku oraz zaimplementowanych w dedykowanych narzędziach.

3.3.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Bank jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W przypadku portfelowego szacowania ECL Bank wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczonej co miesiąc). Wartość NLF jest kalkulowana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości współczynnika NLF są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach na podstawie wyników trzech przeliczeń symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych. W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

- ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy średniej wartości oczekiwanej straty z trzech scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi scenariusz bazowy, optymistyczny i pesymistyczny. Wagi tych scenariuszy odpowiadają prawdopodobieństwu realizacji każdego z nich i wynoszą odpowiednio 60% dla bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego,
- wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne).

Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF, są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

Dodatkowo uwzględnienie informacji dotyczącej przyszłości ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrów ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnim horyzoncie (Lt PD, Lt EAD, Lt LGD). W oszacowaniach Bank wykorzystuje między innymi ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne (PKB, zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia, poziom eksportu/importu, płace, należności monetarnych instytucji finansowych od gospodarstw domowych), oczekiwania względem kształtowania się kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości w podziale na lokale mieszkalne i komercyjne.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, każdorazowo na bazie eksperckiej oceny Bank szacuje wpływ czynników makroekonomicznych oraz innych czynników o charakterze ogólnym (np. dotychczasowy przebieg współpracy Banku z kredytobiorcą, charakter produktu) na prawdopodobieństwo przyjętych scenariuszy w kalkulacji szacowanej straty oraz przyjęte kwoty i terminy odzysków z przepływów z działalności operacyjnej oraz zabezpieczeń. Dokonywane jest to poprzez syntetyczną ekspercką ocenę czynników. Czynniki makroekonomiczne, wykorzystywane w indywidualnym szacowaniu ECL, przyjmowane są z założeń dla prognoz budżetów i planów finansowych wykorzystywanych do zarządzania i sprawozdawczości w mBanku. Ponadto w zakresie czynników makroekonomicznych uwzględniane są wnioski płynące z analiz branżowych przygotowywanych w Banku, w szczególności wnioski z ocen eksperckich branż, utworzonych na potrzeby określenia limitów branżowych Banku, a także z oceny perspektyw branżowych oraz oceny atrakcyjności konkretnego sektora. Uwzględnianie przyszłych warunków gospodarczych w procesie oszacowania oczekiwanej straty kredytowej może być pominięte wyłącznie w przypadku, gdy Bank nie identyfikuje zależności pomiędzy czynnikami makroekonomicznymi a poziomem oczekiwanej straty.

3.3.6.2.2. Istotne zmiany modelowe i metodologiczne

W roku 2023 Bank przeprowadził następujące istotne zmiany w modelach wykorzystywanych do wyznaczenia oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego:

■ W pierwszym półroczu 2023 roku:

- Dla portfela kredytowania specjalistycznego wykonano następujące zmiany modeli wykorzystywanych w procesie kalkulacji odpisów aktualizujących:
  - Rekalibracja modelu długookresowego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania polegająca na ponownym oszacowaniu parametrów modelu z uwzględnieniem próby danych rozszerzonej o obserwacje z najnowszych okresów,
  - Rekalibracja modelu długookresowej straty polegająca na dostosowaniu go do najświeższych danych dostępnych dla procesu odzyskiwania oraz uwzględnienia zaktualizowanej wrażliwości na otoczenie gospodarcze,
  - Aktualizacja wskaźników makroekonomicznych w powyższych modelach, która polegała na wyznaczeniu oczekiwanych poziomów szkodowości poszczególnych portfeli na podstawie nowych modeli ekonometrycznych opartych na najnowszych prognozach makroekonomicznych oraz uwzględnienie tych poziomów w oszacowaniach prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania. Dodatkowo w modelu długookresowej straty uwzględniono ostatnie realizacje zmiennych makroekonomicznych oraz ich relację z poziomami zrealizowanych strat.

Sumaryczny wpływ powyższych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej został ujęty w postaci dowiezania odpisów w wysokości 17,6 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

- Dla pozostałego portfela kredytowego dokonano aktualizacji wskaźników makroekonomicznych wykorzystywanych w modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Powyższa zmiana polegała na wyznaczeniu oczekiwanych poziomów szkodowości poszczególnych portfeli na podstawie nowych modeli ekonometrycznych opartych na najnowszych prognozach makroekonomicznych, a następnie na uwzględnieniu tych poziomów w oszacowaniach długookresowego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania. Dla modelu długookresowej straty zaktualizowano wartości czynników makroekonomicznych.

Wpływ wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej dla portfela kredytowego nieobejmującego kredytowania specjalistycznego został ujęty poprzez dowiezanie odpisów w wysokości 53,1 mln zł (negatywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niehipotecznego Banku wyniósł -4,9 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

■ W drugim półroczu 2023 roku:

- Przebudowano długookresowy model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) dla segmentu detalicznego Oddziałów Zagranicznych. Sumaryczny wpływ wyżej wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł -5,4 mln zł (pozytywny wpływ na wynik).
- Ze względu na dużą dynamikę analizowanych zjawisk w modelu długookresowego parametru PD odzwierciedlono aktualne i prognozowane poziomy szkodowości detalicznej części portfela niezabezpieczonego hipotecznie. Wpływ powyższej kalibracji na poziom oczekiwanej straty kredytowej został ujęty w postaci dowiezania odpisów w wysokości 70,2 mln zł (negatywny wpływ na wynik).
- Wprowadzono dodatkowe kryterium jakościowe transferu do Koszyka 2, związane z przynajmniej trzykrotnym wzrostem aktualnego poziomu PD oszacowanego w horyzoncie 12 miesięcy w stosunku do poziomu PD z daty początkowego ujęcia ekspozycji (ang. Threefold PD backstop indicator). Wpływ zmiany na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł 71,7 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

3.3.6.3. Pokrycie odpisami na oczekiwane straty kredytowe poszczególnych pod-portfeli

Poniższe tabele prezentują udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji odpisami na oczekiwane straty kredytowe dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu przedstawiono w Nocie 3.3.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31.12.2023		31.12.2022	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)
1	6,44	0,01	8,68	0,01
2	34,88	0,04	35,30	0,05
3	13,13	0,18	17,89	0,18
4	25,41	0,57	20,93	0,56
5	14,04	2,38	11,09	1,78
6	0,46	7,71	0,30	6,70
7	1,62	14,44	1,54	12,94
8	1,03	0,09	1,50	0,05
kategoria default	2,99	54,88	2,77	57,46
Razem	100,00	2,43	100,00	2,18

Na dzień 31 grudnia 2023 roku 41,32% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2022 roku: 43,98%).

Portfel wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Pod - portfel	31.12.2023		31.12.2022	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)
1	0,18	0,01	6,57	0,01
2	81,99	0,08	82,36	0,04
3	10,89	0,40	6,64	0,34
4	4,16	1,17	2,82	0,85
5	1,23	3,07	0,82	2,08
6	0,12	5,08	0,08	4,30
7	0,58	8,84	0,24	7,48
kategoria default	0,85	23,13	0,47	21,19
Razem	100,00	0,45	100,00	0,22

Na dzień 31 grudnia 2023 roku 82,17% portfela kredytów i pożyczek jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2022 roku: 88,93%).

3.3.7. Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody.

3.3.7.1. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nieposiadających przesłanki utraty wartości odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczone są z uwzględnieniem:

- harmonogramów spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,
- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,
- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego Lt PD i Lt LGD,
- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.3.7.2. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.3.8. Przejęte zabezpieczenia

Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. W 2023 roku i w 2022 roku Bank nie posiadał żadnych trudnozbymalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia.

3.3.9. Polityka Banku w zakresie forbearance Definicja

Polityka Banku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Bank oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Działania te mogą być inicjowane przez klienta lub Bank.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie Banku o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Bank renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka default (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Bank prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter m.in. zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez mBank, począwszy od zaniechania działań, do których Bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź kowenantów (standstill), a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Banku poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych ulg (działań forbearance) oferowanych przez Bank, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie terminu spłaty kredytu,
- restrukturyzacja (średnio- lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- odroczenie spłat rat kapitałowo-odsetkowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. kowenantów),
- standstills.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w mBanku integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji, która określa i realizuje optymalną, z punktu widzenia minimalizacji strat, strategię postępowania Banku wobec klienta, tj. restrukturyzację bądź windykację. Wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów w trudnej sytuacji finansowej, w tym w kategorii default, wobec których Bank zastosował ulgi, mają status forborne. Klienci non-default, w trudnej sytuacji finansowej, tj. bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Banku.

mBank nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości korporacyjnej

mBank zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrożoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- ekspozycja pozostaje niezagrożona co najmniej 24 miesiące od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną (okres próby),
- występują regularne wpływy (przeterminowanie nie przekracza 30 dni) z tytułu należności głównej lub odsetek w istotnej wysokości przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu próby.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forborne, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrożony (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 30 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza progu materialności określonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

Charakterystyka portfela

	31.12.2023			31.12.2022		
	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / wartość godziwa	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	88 023 739	(2 970 784)	85 052 955	90 332 309	(2 526 862)	87 805 447
w tym: ekspozycje forborne	2 223 531	(476 679)	1 746 852	2 075 516	(510 110)	1 565 406
w tym: w kategorii default	1 051 647	(437 535)	614 112	1 045 896	(477 683)	568 213
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18 320 266	(81 708)	18 238 558	19 465 324	(43 251)	19 422 073
w tym: ekspozycje forborne	427 679	(15 655)	412 024	297 212	(11 967)	285 245
w tym: w kategorii default	70 329	(12 883)	57 446	60 214	(10 373)	49 841
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			603 713			712 570
w tym: ekspozycje forborne			1 128			2 233
w tym: w kategorii default			606			920
Ekspozycje forborne, razem			2 160 004			1 852 884
w tym: w kategorii default			672 164			618 974

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne	31.12.2023	31.12.2022
Saldo na początek okresu	1 852 884	1 286 764
Wyjścia z forbearance	(471 252)	(430 457)
Wejścia do forbearance	911 270	1 082 185
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(132 898)	(85 608)
Saldo na koniec okresu	2 160 004	1 852 884

Przeprowadzona dla powyższych okresów raportowych analiza wykazała znikomy udział ekspozycji, które w ciągu jednego roku opuszczają status forbearance, a następnie do niego wracają.

Ekspozycje forborne według segmentów klienta	31.12.2023	31.12.2022
Klienci indywidualni	1 064 484	1 052 503
w tym: kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	794 538	759 314
Klienci korporacyjni	1 095 520	800 381
Razem	2 160 004	1 852 884

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi	31.12.2023	31.12.2022
Refinansowanie	147 372	170 783
Zmiana warunków	2 012 632	1 682 101
Razem	2 160 004	1 852 884

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej	31.12.2023	31.12.2022
Polska	1 967 150	1 679 100
Zagranica	192 854	173 784
Razem	2 160 004	1 852 884

Ekspozycje forborne według przeterminowania	31.12.2023	31.12.2022
Nieprzeterminowane	-	-
do 30 dni	1 741 554	1 509 189
od 31 dni do 90 dni	116 950	88 712
powyżej 90 dni	301 500	254 983
Razem	2 160 004	1 852 884

Ekspozycje forborne według struktury branżowej	31.12.2023	31.12.2022
Klienci indywidualni	1 064 484	1 052 503
Budownictwo	209 812	224 274
Obsługa rynku nieruchomości	114 698	111 954
Drewno, meble i wyroby papiernicze	98 162	57 602
Motoryzacja	97 448	20 420
Metale	89 028	66 188
Materiały budowlane	85 526	76 298
Hotele i restauracje	80 462	4 076
Działalność profesjonalna	62 584	756
Branża spożywcza	54 612	100 959
Pozostałe branże	203 188	137 854
Razem	2 160 004	1 852 884

3.3.10. Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (NPV – net present value) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). W zakresie obowiązujących umów możliwa jest również wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanych limitów kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 41,3% z bankami,
- 14,6% z kontrahentami centralnymi (CCP),
- 9,2% z instytucjami finansowymi,
- 34,9% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2023 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2022 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 410	1 556
Kontrahenci centralni	498	442
Korporacje z limitem	1 196	1 568
Niebankowe instytucje finansowe	314	234
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali*	(2)	(5)

* ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

Pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem netowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki*		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
					CSA	bez CSA**	CSA	bez CSA**
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
NPV***	92,02	34,77	35,21	14,11	5,18	167,79	14,25	150,11
zabezpieczenie otrzymane (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	580,04	638,32	-	-	-	15,06	-	37,02
zabezpieczenie wpłacone (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	507,87	495,07	370,57	493,86	-	-	-	-

* zabezpieczenie nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

** zabezpieczenie skalkulowane w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości

*** NPV skorygowana o wpłacony/otrzymany initial margin na bankach, klientach CCP i kontrahentach z umową CSA

3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Bank analizuje ryzyko koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej m.in. poprzez limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, których udział w portfelu korporacyjnym Banku jest równy lub wyższy niż 5% na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

Bank ustalił limit zaangażowania w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku niskim, ale nie więcej niż 60% wartości kapitału Tier I,
- 10% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku średnim, ale nie więcej niż 50% wartości kapitału Tier I,
- 7% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku wysokim, ale nie więcej niż 35% kapitału Tier I.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90% wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitu. Decyzje w tym zakresie podejmuje KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego mBanku S.A. w poszczególne branże. Podział branżowy jest zbudowany na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty, które prowadzą działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Poniższa tabela dotyczy kredytów wycenianych zamortyzowanym kosztem i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Struktura koncentracji zaangażowania Banku

31.12.2023											
Lp.	Branże	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				%	Skumulowana utrata wartości			
			Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
1.	Klienci indywidualni	36 661 091	30 848 344	5 454 083	2 163 228	155 653	43,88%	(182 267)	(470 616)	(1 277 804)	(29 530)
2.	Leasing i wynajem ruchomości	13 844 540	13 754 458	94 789	10 895	-	15,75%	(7 789)	(82)	(7 731)	-
3.	Obsługa rynku nieruchomości	5 234 885	4 428 714	728 267	249 738	17 680	6,16%	(32 194)	(47 024)	(129 503)	19 207
4.	Branża finansowa	3 965 236	3 932 008	38 146	3 326	-	4,51%	(4 539)	(411)	(3 294)	-
5.	Budownictwo	3 359 040	2 846 134	326 022	421 409	11 709	4,10%	(19 106)	(6 013)	(228 983)	7 868
6.	Energetyka i ciepłownictwo	2 330 162	2 331 735	14 987	68 278	-	2,74%	(30 025)	(202)	(54 611)	-
7.	Branża spożywcza	2 324 973	1 945 488	344 403	94 187	-	2,71%	(6 263)	(13 676)	(39 166)	-
8.	Motoryzacja	1 732 794	1 557 212	161 280	22 294	-	1,98%	(2 655)	(606)	(5 667)	936
9.	Materiały budowlane	1 420 879	1 027 355	388 137	25 092	10 853	1,65%	(3 217)	(1 640)	(19 551)	(6 150)
10.	Metale	1 265 898	967 893	287 394	6 597	14 077	1,45%	(3 432)	(3 068)	(3 081)	(482)
11.	Transport i logistyka	1 209 825	1 156 421	40 095	9 389	832	1,37%	(2 718)	(377)	(6 997)	13 180
12.	Chemia i tworzywa	1 128 884	994 792	107 655	94 470	247	1,36%	(2 069)	(920)	(68 618)	3 327
13.	Handel hurtowy	974 620	794 809	145 218	126 209	-	1,21%	(2 128)	(1 179)	(88 309)	-
14.	Handel detaliczny	1 008 654	887 234	99 875	49 659	-	1,18%	(2 011)	(1 425)	(24 678)	-
15.	Działalność profesjonalna	947 380	887 900	70 952	20 676	6 362	1,12%	(11 883)	(1 703)	(18 562)	(6 362)
16.	Paliwa	784 746	651 651	147 509	-	96	0,90%	(2 031)	(19 514)	-	7 035
17.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	752 064	491 293	214 666	57 665	-	0,87%	(1 082)	(1 033)	(52 949)	43 504
18.	Media	683 455	657 107	32 488	397	-	0,78%	(5 815)	(325)	(397)	-
19.	Farmacja	642 804	636 736	9 657	1 900	-	0,74%	(3 764)	(35)	(1 690)	-
20.	Pozostałe	4 781 025	3 588 292	1 190 494	92 900	6 228	5,54%	(25 771)	(18 552)	(53 432)	866
Razem		85 052 955	74 385 576	9 896 117	3 518 309	223 737	100,00%	(350 759)	(588 401)	(2 085 023)	53 399

31.12.2022											
Lp.	Branże	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				%	Skumulowana utrata wartości			
			Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
1.	Klienci indywidualni	40 129 801	37 009 696	2 682 953	2 058 035	150 554	46,39%	(209 481)	(270 118)	(1 262 306)	(29 532)
2.	Leasing i wynajem ruchomości	12 881 035	12 881 619	2 727	17 943	-	14,28%	(9 319)	(17)	(11 918)	-
3.	Branża finansowa	4 794 658	4 796 444	4 184	3 872	-	5,32%	(5 978)	(40)	(3 824)	-
4.	Obsługa rynku nieruchomości	4 033 573	3 482 836	466 612	156 258	20 415	4,57%	(21 440)	(10 723)	(64 261)	3 876
5.	Budownictwo	3 339 202	2 909 919	251 788	326 306	13 866	3,88%	(17 684)	(8 524)	(141 051)	4 582
6.	Branża spożywcza	2 599 670	2 334 248	209 467	105 767	7 762	2,94%	(5 581)	(10 153)	(52 786)	10 946
7.	Energetyka i ciepłownictwo	1 909 350	1 907 318	10 281	74 771	-	2,21%	(25 947)	(14)	(57 059)	-
8.	Metale	1 698 974	1 582 280	104 311	24 599	1 718	1,90%	(4 730)	(541)	(8 368)	(295)
9.	Motoryzacja	1 608 733	1 468 770	126 971	27 469	198	1,80%	(2 368)	(549)	(11 679)	(79)
10.	Chemia i tworzywa	1 571 072	1 509 829	51 426	24 354	(4)	1,76%	(3 666)	(318)	(12 813)	2 264
11.	Materiały budowlane	1 534 733	1 180 280	342 868	47 622	1 694	1,74%	(3 246)	(1 499)	(32 502)	(484)
12.	Handel hurtowy	1 183 811	1 089 558	75 045	73 188	-	1,37%	(2 575)	(2 234)	(49 171)	-
13.	Transport i logistyka	1 175 606	1 105 626	58 354	6 819	772	1,30%	(4 125)	(260)	(4 899)	13 319
14.	Handel detaliczny	1 115 735	1 080 232	36 588	7 091	-	1,24%	(2 837)	(298)	(5 041)	-
15.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	916 441	811 217	58 227	52 893	189	1,02%	(760)	(245)	(52 005)	46 925
16.	Paliwa	796 607	773 187	26 680	172	940	0,89%	(3 558)	(255)	(44)	(515)
17.	Działalność profesjonalna	715 511	714 247	6 232	27 842	8 162	0,84%	(7 381)	(32)	(25 387)	(8 172)
18.	Informatyka (IT)	608 203	610 405	1 268	1 652	-	0,68%	(4 385)	(14)	(723)	-
19.	Farmacja	595 064	597 537	96	1 530	-	0,66%	(2 569)	-	(1 530)	-
20.	Pozostałe	4 597 668	3 857 422	717 420	151 974	(282)	5,21%	(18 090)	(9 732)	(103 812)	2 768
Razem		87 805 447	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	100,00%	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych (tj. wobec których na daną datę bilansową obowiązywały w Banku limity maksymalnego zaangażowania w odniesieniu do portfela ekspozycji korporacyjnych) na koniec 2023 roku i na koniec 2022 roku.

Lp.	Branża	31.12.2023	31.12.2022
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Spożywcza	średnie	średnie
3.	Budowlana	wysokie	wysokie
4.	Metale	wysokie	średnie
5.	Energetyka	średnie	średnie

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykłada szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta lub grupę podmiotów powiązanych identyfikowanej jako „bulk risk”, finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szacunku decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% Tier 1. Według stanu na koniec 2023 roku Bank zarejestrował dwa duże zaangażowania (po wyłączeniach):

- dla Grupy Commerzbanku w wysokości 1 391 mln zł, co stanowiło 11,1% Tier 1 Grupy mBanku,
- dla Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 1 392 mln zł, co stanowiło 11,1% Tier 1 Grupy mBanku.

3.5. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego, takich jak:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i kwotowania indeksów,
- implikowane zmienności instrumentów opcyjnych,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych a krzywą swap - dla obligacji rządowych).

W zakresie księgi bankowej Bank wyróżnia ryzyko stopy procentowej, które definiuje jako ryzyko niekorzystnej zmiany zarówno bieżącej wyceny pozycji księgi bankowej, jak i wyniku odsetkowego, na skutek zmian stóp procentowych.

3.5.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (m.in. A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego.

3.5.2. Narzędzia i miary

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania Bank kwantyfikuje ekspozycję na ryzyko rynkowe, zarówno dla księgi bankowej, jak i handlowej, poprzez pomiar:

- wartości zagrożonej (VaR),
- oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wartości testów warunków skrajnych,
- wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (IR BPV – Interest Rate Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Bank monitoruje ryzyko rynkowe w trybie dziennym. Dla wybranych miar ryzyka pomiar prowadzony jest w trybie tygodniowym (Stressed VaR, CS BPV według klas ratingowych) lub miesięcznym (kapitał ekonomiczny).

Dla księgi bankowej Bank stosuje dodatkowo następujące miary (szerzej opisane w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej):

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto (delta NII),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto z uwzględnieniem zmian w wycenie godziwej (EaR),
- luka przeszacowania.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest dla poszczególnych czynników ryzyka za pomocą metody historycznej, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego, dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%, zakładając utrzymywanie niezmiennionej struktury portfela. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych.

Na podstawie kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES).

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR) jest miarą potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie szeregu wartości zagrożonej, opartym na dwunastomiesięcznym oknie zmian czynników ryzyka rozpoczynającym się od połowy 2008 roku.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych. Pokazują one hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności), a także testów warunków skrajnych, które obejmują zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób uwzględniono między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

IR BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszarów bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla przyjętą strategię inwestycyjną Banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego. Dla rachunków oszczędnościowych struktura tenorowa części stabilnej jest modelowana.

Przedstawione poniżej wyniki pomiaru VaR i IR BPV prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i produktów o nieokreślonym terminie zapadalności/wymagalności (produkty NMD - non-maturity deposits).

Metodologia pomiaru podlega wstępnej i okresowej walidacji, prowadzonej przez Jednostkę Walidacyjną, oraz kontroli przez Departament Audytu Wewnętrznego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawiane są limity na:

- VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- miary wrażliwości IR BPV i CS BPV.

Decyzje w zakresie wartości limitów ryzyka rynkowego podejmują:

- Rada Nadzorcza (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku),
- Zarząd Banku (w odniesieniu do portfela mBanku),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych).

3.5.3. Profil ryzyka rynkowego

Wartość zagrożona

W 2023 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

W tabeli przedstawione zostały wartości VaR i Stressed VaR dla portfela mBanku.

tys. zł	2023		2022	
	31.12.2023	średnia	31.12.2022	średnia
VaR IR	14 065	15 147	16 102	15 913
VaR FX	1 243	661	1 104	1 485
VaR CS	53 394	73 608	88 835	87 931
VaR	50 869	77 098	89 048	90 313
Stressed VaR	98 210	88 529	88 261	108 174

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wyniki pomiaru prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na poziom wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz wyodrębniony spread kredytowy - głównie portfele skarbowych papierów dłużnych (na księdze bankowej i handlowej) oraz pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych. Spadek wartości zagrożonej wynikał z mniejszej zmienności na rynkach finansowych w porównaniu z poprzednim okresem, natomiast wzrost wartości zagrożonej w warunkach stresowych wynikał w głównej mierze z powiększenia portfela obligacji.

Miary wrażliwości

W tabeli przedstawione zostały wartości IR BPV i CS BPV (+1 p.b.) dla portfela mBanku w podziale na księgę bankową i handlową.

tys. zł	IR BPV		CS BPV	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Księga bankowa	(1 455)	230	(8 401)	(7 136)
Księga handlowa	(38)	(118)	(282)	(242)
Razem	(1 493)	112	(8 683)	(7 378)

Prezentowana wrażliwość na zmiany spreadu kredytowego (CS BPV) dla księgi bankowej mBanku wzrosła w 2023 roku ze względu na stopniowe zwiększanie portfela obligacji i w około 70% wynika z pozycji w papierach dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wahania cen rynkowych nie mają wpływu na poziom rezerwy rewaluacyjnej i rachunek zysków i strat dla tych pozycji. Wrażliwość na zmianę stopy procentowej (IR BPV) wzrosła w 2023 roku głównie z powodu zmiany struktury bazy depozytowej, tj. wzrost środków o krótkich terminach przeszacowania.

3.6. Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2023	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 778 702	19 368 911	145 464	2 427	310 235	35 709	36 641 448
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 642 744	111 944	12 791	137	-	91	1 767 707
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	740 991	16 990	69 455	-	832	-	828 268
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	171 891	1 688	-	-	832	-	174 411
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	50 144	-	-	-	50 144
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	569 100	15 302	19 311	-	-	-	603 713
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	54 305 063	81 448	77 994	-	-	-	54 464 505
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	84 268 125	21 126 743	1 117 851	2 103 464	12 304 708	136 071	121 056 962
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	23 581 739	1 791 218	154 847	-	-	-	25 527 804
<i>Należności od banków</i>	3 668 107	448 541	199 281	-	6 160 212	62	10 476 203
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	57 018 279	18 886 984	763 723	2 103 464	6 144 496	136 009	85 052 955
Inwestycje w jednostki zależne	2 196 262	-	-	-	-	-	2 196 262
Wartości niematerialne	1 511 531	127	-	-	2 224	-	1 513 882
Rzeczowe aktywa trwałe	1 125 714	5 778	-	-	34 400	-	1 165 892
Nieruchomości inwestycyjne	111 964	-	-	-	-	-	111 964
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	4 436	-	-	36 210	-	40 646
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	751 608	7 746	-	-	2 189	-	761 543
Inne aktywa	1 271 001	430 853	9 674	213	157 312	344	1 869 397
AKTYWA RAZEM	164 703 705	41 154 976	1 433 229	2 106 241	12 848 110	172 215	222 418 476
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 170 176	245 056	24 594	18 686	-	340	1 458 852
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	137 781 567	36 410 012	7 903 858	4 494 798	11 715 319	1 372 442	199 677 996
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	731 653	644 739	31 374	1 938 380	-	62	3 346 208
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	134 033 037	29 343 321	7 872 484	806 677	11 689 240	1 372 380	185 117 139
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	130 989	717 174	-	-	26 079	-	874 242
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	1 343 109	5 704 778	-	577 592	-	-	7 625 479
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 542 779	-	-	1 172 149	-	-	2 714 928
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	(638 774)	72 789	-	-	-	-	(565 985)
Rezerwy	630 892	15 150	11 325	1 574 685	7 067	25	2 239 144
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	127 916	19 166	-	-	51 291	-	198 373
Inne zobowiązania	4 850 872	288 314	237 793	184 323	164 307	21 549	5 747 158
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	143 922 649	37 050 487	8 177 570	6 272 492	11 937 984	1 394 356	208 755 538
POZYCJA BILANSOWA NETTO	20 781 056	4 104 489	(6 744 341)	(4 166 251)	910 126	(1 222 141)	13 662 938
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	30 095 529	3 158 177	285 698	3	493 472	31 987	34 064 866
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 915 063	1 836 601	430 718	170	71	19 192	8 201 815

31.12.2022	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 270 254	12 252 024	245 050	3 352	315 523	34 098	16 120 301
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	2 185 732	369 653	26 720	5 182	1 878	516	2 589 681
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	809 989	1 821	66 696	-	489	-	878 995
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	119 106	1 821	-	-	489	-	121 416
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	45 009	-	-	-	45 009
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	690 883	-	21 687	-	-	-	712 570
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	53 590 169	18 511	213 774	-	20 272	-	53 842 726
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	81 058 482	19 657 774	1 301 403	6 438 047	14 563 931	171 847	123 191 484
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	20 206 976	-	-	-	-	-	20 206 976
<i>Należności od banków</i>	5 860 911	1 617 739	190 459	-	7 505 035	4 917	15 179 061
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	54 990 595	18 040 035	1 110 944	6 438 047	7 058 896	166 930	87 805 447
Inwestycje w jednostki zależne	2 057 455	-	-	-	-	-	2 057 455
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	26 747	-	-	-	-	-	26 747
Wartości niematerialne	1 207 774	12	-	-	1 936	-	1 209 722
Rzeczowe aktywa trwałe	1 121 206	7 711	-	-	43 797	-	1 172 714
Nieruchomości inwestycyjne	136 909	-	-	-	-	-	136 909
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	457	-	-	27 845	-	28 302
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 140 409	3 020	-	-	2 487	-	1 145 916
Inne aktywa	1 178 444	148 296	13 005	142	234 829	110	1 574 826
AKTYWA RAZEM	147 783 570	32 459 279	1 866 648	6 446 723	15 212 987	206 571	203 975 778
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 433 563	556 970	27 149	56 783	-	548	2 075 013
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	128 009 171	30 755 514	7 794 021	5 569 521	12 112 841	1 310 449	185 551 517
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	648 408	710 618	35 683	1 910 877	-	165	3 305 751
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	125 050 308	26 867 429	7 758 338	933 303	12 081 249	1 310 284	174 000 911
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	112 494	811 350	-	-	31 592	-	955 436
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	650 261	2 366 117	-	1 532 320	-	-	4 548 698
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 547 700	-	-	1 193 021	-	-	2 740 721
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	(1 528 582)	-	-	-	-	-	(1 528 582)
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	7 375	-	-	-	-	-	7 375
Rezerwy	645 426	39 556	654	595 312	6 629	1	1 287 578
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	534 594	8 160	-	-	51 449	-	594 203
Inne zobowiązania	2 969 372	248 219	159 580	4 580	85 433	24 294	3 491 478
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	132 070 919	31 608 419	7 981 404	6 226 196	12 256 352	1 335 292	191 478 582
POZYCJA BILANSOWA NETTO	15 712 651	850 860	(6 114 756)	220 527	2 956 635	(1 128 721)	12 497 196
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 654 365	3 205 978	213 290	3	576 929	1 519	32 652 084
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 957 483	2 073 963	512 950	238	176	36 137	8 580 947

3.7. Ryzyko stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej w mBanku zapewniona została niezależność funkcji identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od funkcji związanych z podejmowaniem ryzyka.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2022/14), Bank monitoruje strukturę księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej księgi bankowej stosowanymi przez Bank są:

- luka przeszacowania, tj. różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej, wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych,
- wrażliwość wyniku odsetkowego (delta NII), tj. różnica wyniku odsetkowego netto pomiędzy scenariuszem bazowym i scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności oraz zmiany struktury bilansu, w tym nadzorczy test wartości odstających (SOT) oraz wrażliwość NII z uwzględnieniem zmian wartości godziwej (EaR),
- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE), tj. różnica wartości bieżącej przepływów pieniężnych pomiędzy scenariuszem bazowym a scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności, w tym zgodne z wytycznymi EBA dotyczącymi nadzorczego testu wartości odstających (SOT).

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest zabezpieczane i zarządzane w oparciu o limity luki przeszacowania, SOT, limit NII oraz EaR, limity dla ryzyka rynkowego – nałożone na wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych oraz na IR BPV i CS BPV.

Bank kalkuluje i monitoruje w trybie miesięcznym i kwartalnym poziom wrażliwości dochodu odsetkowego netto, wyliczanego dla ponad 22 scenariuszy zmian stóp procentowych, w tym równoległe przesunięcie krzywej dochodowości, jej wystromienie oraz spłaszczenie, oraz ryzyka bazowego, zarówno w ujęciu statycznym, dynamicznym jak i dla bilansu odpływów. Główne założenia przyjęte do kalkulacji miary to:

- stosowanie stawek klientowskich, dekomponowanych na marżę handlową oraz stawkę rynkową,
- dla produktów bez określonej daty zapadalności/wymagalności przypisywanie terminów przeszacowania na podstawie modelu portfeli replikujących,
- zastosowane ograniczenia dolnego i górnego poziomu stopy klientowskiej, wynikającego z przepisów prawa,
- opcje behawioralne obejmujące zerwania depozytów oraz przedpłaty kredytów obliczane są na bazie średniej historycznej.

Dodatkowo Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału dla 14 scenariuszy, uwzględniających zmiany poziomu i nachylenia krzywej dochodowości oraz spreadów walutowych i kredytowych, w podziale na wartości w walutach razem oraz osobno dla walut istotnych, w oparciu o następujące założenia:

- uwzględnienie przepływów z aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, z uwzględnieniem marż komercyjnych,
- użycie krzywych wolnych od ryzyka, z wyjątkiem papierów dłużnych, gdzie zastosowana została krzywa zawierająca spread kredytowy,
- wyłączenie kapitału z pasywów,
- brak nowej produkcji (run-off balance sheet).

W przypadku kalkulowanych miar wrażliwości dochodu odsetkowego netto Bank uwzględnia ryzyko wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kredytu/wycofania środków z rachunków terminowych przed terminem ich wymagalności. Stosowany algorytm przedpłat/zerwań bazuje na średniej historycznej, a jego wynikiem jest roczna stopa przedpłat kredytów/zerwań depozytów w podziale na waluty istotne oraz portfel klientów detalicznych i korporacyjnych. Bank dąży do stabilizacji wyniku odsetkowego (NII) i optymalizacji wyniku oraz zmian EVE w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku wrażliwość dochodu odsetkowego netto (na podstawie bilansu statycznego w horyzoncie 12 miesięcy) w Banku przedstawia poniższa tabela:

	Δ NII	
	31.12.2023	31.12.2022
Równoległy wzrost stóp o 100 pb	623 076	117 442
Równoległy spadek stóp o 100 pb	(835 752)	(768 800)

Wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (dla bilansu odpływów) w scenariuszach szokowych zmian stóp procentowych została przedstawiona w poniższej tabeli:

	Δ EVE	
	31.12.2023	31.12.2022
Nagły równoległy wzrost o 200 pb	(812 472)	(478 227)
Nagły równoległy spadek o 200 pb	885 638	528 354
Równoległy wzrost szoku	(983 638)	(563 248)
Równoległy spadek szoku	1 086 644	627 139
Gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych)	79 277	23 270
Bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych)	(270 169)	(128 471)
Wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	(593 330)	(311 293)
Spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	616 033	324 250
Maximum	(983 638)	(563 248)
Kapitał Tier I	12 817 356	12 519 047

Wzrost miary ΔNII rok do roku był spowodowany wzrostem aktywów krótkoterminowych, wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Bank utrzymywał znaczną część aktywów w instrumentach o zmiennej stopie procentowej, przy jednoczesnym dużym udziale pasywów niewrażliwych na zmiany stóp procentowych w scenariuszach spadku, tj. rachunków bieżących oprocentowanych na 0% (z ustawowym dolnym ograniczeniem na poziomie 0%). Dodatkowym czynnikiem zmiany wrażliwości ΔNII, w szczególności w scenariuszach wzrostu stóp procentowych, było dostosowanie do przyszłej polityki cenowej, tj. zmiana elastyczności oprocentowania depozytów w zależności od scenariuszy zmiany stóp procentowych. Jednocześnie w relacji do rocznego dochodu odsetkowego netto wrażliwość NII rok do roku znacząco spadła. Miara ta jest kalkulowana przy określonych założeniach metodologicznych, w tym stałości bilansu, marż historycznych dla produktów odnawianych, elastyczności cenowej bazy depozytowej, adekwatnej w danej sytuacji rynkowej, co sprawia, że nie powinna być traktowana jako prognoza wyniku odsetkowego, tylko miara wrażliwości na dany moment w określonych warunkach.

Wzrost miary ΔEVE w wartościach bezwzględnych rok do roku był spowodowany przede wszystkim wzrostem salda kredytów o stałej 5-letniej stopie procentowej w PLN. Ponadto nastąpiła zmiana struktury bazy depozytowej, tj. wzrost środków o krótkich terminach przeszacowania oraz zwiększenie portfela obligacji. Dodatkowo Bank powrócił do zawierania transakcji wymiany stóp procentowych, mając na celu stabilizację dochodu odsetkowego. Pozostałe zmiany poziomów ΔNII i ΔEVE wynikają ze wzrostu sumy bilansowej, który zaobserwowano pomiędzy 2022 i 2023 rokiem.

Ryzyko stopy procentowej mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2023	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
AKTYWA							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	35 352 572	-	-	-	-	1 288 876	36 641 448
Należności od banków	7 597 227	2 548 406	69 659	259 818	-	1 093	10 476 203
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	21 597 449	4 567 733	15 778 901	16 631 985	3 862 766	2 381 113	64 819 947
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	56 704 132	30 106 732	3 383 068	12 641 300	909 851	190 641	103 935 724
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	129 219	17 399	73 344	54 512	34 463	2 642 290	2 951 227
Aktywa razem	121 380 599	37 240 270	19 304 972	29 587 615	4 807 080	6 504 013	218 824 549
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania wobec banków	1 324 440	71 901	-	1 938 343	-	11 524	3 346 208
Zobowiązania wobec klientów	167 652 171	14 630 697	2 523 798	99 173	22 813	188 487	185 117 139
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	874 242	874 242
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	878 128	751 154	577 592	5 418 605	-	-	7 625 479
Zobowiązania podporządkowane	1 952 597	-	762 331	-	-	-	2 714 928
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	9 130	24 774	50 657	157 107	127 952	6 678 783	7 048 403
Zobowiązania razem	171 816 466	15 478 526	3 914 378	7 613 228	150 765	7 753 036	206 726 399
Luka bilansowa	(50 435 867)	21 761 744	15 390 594	21 974 387	4 656 315		

31.12.2022	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
AKTYWA							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 027 616	-	-	-	-	2 092 685	16 120 301
Należności od banków	12 373 061	2 465 480	54 809	50 889	-	234 822	15 179 061
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	21 526 878	2 867 785	13 065 949	14 455 672	3 828 446	2 185 000	57 929 730
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	62 244 065	31 048 557	2 329 433	11 243 803	1 077 004	36 948	107 979 810
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	226 592	86 688	116 687	3 783	5 433	2 607 383	3 046 566
Aktywa razem	110 398 212	36 468 510	15 566 878	25 754 147	4 910 883	7 156 838	200 255 468
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania wobec banków	1 158 260	32 605	202 035	1 910 721	-	2 130	3 305 751
Zobowiązania wobec klientów	155 515 984	13 597 144	4 698 919	40 514	302	148 048	174 000 911
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	955 436	955 436
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	625 076	981 938	297 333	2 644 351	-	-	4 548 698
Zobowiązania podporządkowane	1 975 193	-	765 528	-	-	-	2 740 721
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	19 210	56 554	37 527	421 998	237 442	4 533 222	5 305 953
Zobowiązania razem	159 293 723	14 668 241	6 001 342	5 017 584	237 744	5 638 836	190 857 470
Luka bilansowa	(48 895 511)	21 800 269	9 565 536	20 736 563	4 673 139		

3.8. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych, na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po stronie aktywnej oraz pasywnej bilansu, a także mogą wynikać ze zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznanych linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznanych linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów ramowych lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Materializacja ryzyk wynikających zarówno z pozycji bilansowych jak i pozabilansowych może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji. mBank w swojej działalności zakłada dywersyfikację źródeł i terminów finansowania, jak również aktywów, w których lokowane są nadwyżki płynności.

W odniesieniu do ryzyka ESG, Bank ocenia je jako nieistotne z perspektywy ryzyka płynności, jednak uwzględnia je pośrednio w ramach powiązań z innymi rodzajami ryzyka: kredytowym, rynkowym, operacyjnym, reputacji, a także w wybranych procesach.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. W Grupie wprowadzono scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukcję oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut, utrzymywanie bufora płynności, przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2023 roku mBank działał w warunkach napiętej sytuacji geopolitycznej i rynkowej. W tym czasie Rosja kontynuowała swoje działania zbrojne na Ukrainie, a w październiku rozpoczął się kolejny konflikt – wojna Izraela z Hamasem. Pomimo braku bezpośredniego wpływu tych działań na mBank, toczące się wojny zwiększały niepewność na rynkach, powodując wahania kursów walut oraz cen towarów, a ich potencjalne dalsze konsekwencje są nadal trudne do przewidzenia.

W pierwszym kwartale 2023 roku w sektorze bankowym pojawiła się niepewność związana z upadkiem amerykańskiego Silicon Valley Banku i problemami Credit Suisse, który został ostatecznie przejęty przez bank UBS. Pomimo chwilowej niepewności na rynkach finansowych, efekt transmisji szoków został powstrzymany przez stosowne działania organów nadzorczych, a zdarzenia z początku 2023 roku nie miały wpływu na sytuację płynnościową mBanku.

W 2023 roku Europejski Bank Centralny rozpoczął serię podwyżek stóp procentowych, uzasadniając swoje decyzje utrzymującą się w strefie euro inflacją. Jednocześnie NBP, po dłuższej przerwie w zacieśnianiu polityki monetarnej w 2022 roku, obniżył stopy procentowe na posiedzeniach we wrześniu oraz w październiku 2023 roku. Spadek stóp procentowych w Polsce miał pozytywny wpływ na wyceny papierów wartościowych posiadanych przez mBank oraz poziom zabezpieczeń netto złożonych w postaci depozytów zabezpieczających. W rezultacie obniżenia stóp procentowych oraz w warunkach nadpłynności, która towarzyszyła bankom w 2023 roku, banki stopniowo obniżały oprocentowanie depozytów.

Mimo zmiennych warunków rynkowych, miary płynności mBanku w całym okresie sprawozdawczym kształtowały się znacznie powyżej minimalnych poziomów regulacyjnych oraz wewnętrznych poziomów określających apetyt na ryzyko.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przegląd dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2023 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym przez Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, obowiązującym od 30 kwietnia 2020 roku oraz Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020, Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2023 roku oraz 2022 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufony. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega płynność w warunkach normalnych i stresowych, mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności, przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące funkcjonowania rynków finansowych i/lub zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku. W tym celu regularnie kalkulowane są scenariusze testów warunków skrajnych w horyzoncie krótkoterminowym i długoterminowym, w scenariuszu stresu wewnątrzbankowego, rynkowego i połączonym. Dodatkowo raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej. Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenia utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy). Scenariusze wykorzystywane w obu planach są spójne z powyższymi testami warunków skrajnych. W 2023 roku, w ramach wniosków z analiz zdarzeń rynkowych, Plan awaryjny został rozszerzony o dodatkowy scenariusz, zawierający uproszczony plan działania na wypadek dynamicznego odpływu środków.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiednich rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących rezerwy płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład rezerw płynności wchodziły głównie polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, obligacje skarbowe denominowane w CZK i USD oraz pozostałe papiery dłużne spełniające kryteria zastawialności pod kredyt refinansowy z Narodowym Bankiem Polskim. Wartości tych rezerw wyniosły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2023	31.12.2022
58 876	60 147

Dodatkowo mBank utrzymuje również nadwyżki środków finansowych w gotówce zgromadzone na rachunkach w bankach centralnych w Polsce, Czechach i na Słowacji. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku Bank zgromadził na rachunkach nostro oraz lokatach międzybankowych łącznie około 35,2 mld zł. W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności, obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik długoterminowego finansowania rynku nieruchomości,
- wskaźnik koncentracji ryzyka płynności w obrębie pozycji pozabilansowych dotyczących zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą rezerwy płynności. Bank codziennie analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem nałożonych na nie limitów,
- wymóg rezerwy w warunkach skrajnych (SLRR)
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI),
- wskaźniki recovery.

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem Grupy mBanku (CALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych według wewnętrznie przyjętej metodyki LAB. Zgodnie z tą metodyką, Bank kalkuluje urealnioną lukę płynności w scenariuszu bazowym (LAB Base Case) oraz scenariuszach warunków skrajnych zakładając konserwatywne podejście w sposobie prezentacji płynności aktywów oraz wysokości odpływów wynikających z realizacji zobowiązań Banku. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.8.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do rezerw płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2023		luka LAB Base Case - 31.12.2022	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	57 129	57 129	40 223	40 223
do 3 dni roboczych	(123)	57 006	1 441	41 664
do 7 dni kalendarzowych	1 613	58 619	8	41 672
do 15 dni kalendarzowych	(3 125)	55 494	(2 092)	39 580
do 1 miesiąca	(5 021)	50 473	(2 619)	36 961
do 2 miesięcy	(409)	50 064	786	37 747
do 3 miesięcy	(2 605)	47 459	(3 163)	34 584
do 4 miesięcy	(1 168)	46 291	(507)	34 077
do 5 miesięcy	(1 962)	44 329	(1 572)	32 505
do 6 miesięcy	(976)	43 353	(874)	31 631
do 7 miesięcy	(1 640)	41 713	(1 101)	30 530
do 8 miesięcy	(1 558)	40 155	(1 225)	29 305
do 9 miesięcy	(1 328)	38 827	65	29 370
do 10 miesięcy	(1 048)	37 779	33	29 403
do 11 miesięcy	(1 664)	36 115	(1 434)	27 969
do 12 miesięcy	(1 561)	34 554	(1 399)	26 570

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki lub niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. W 2023 roku wzrost bazy depozytowej oraz niska dynamika rozwoju akcji kredytowej miały bezpośrednie przełożenie na wzmocnienie pozycji płynnościowej.

W ramach Banku zawarta jest ograniczona liczba transakcji, w przypadku których obniżenie oceny kredytowej Banku może skutkować koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia lub przedterminowej spłaty zobowiązania. Kwota maksymalnego zobowiązania wynikająca z tego tytułu, w sytuacji obniżenia ratingu Banku do poziomu BB+ lub niżej przez dwie agencje ratingowe, wynosi według stanu na 31 grudnia 2023 roku 314 mln CHF (31 grudnia 2022 roku: 314 mln CHF). Wymaganie takie nie jest jednak bezwarunkowe. Zapisy umowne nie wykluczają ustalenia kwoty, formy oraz terminu złożenia zabezpieczenia w drodze ustaleń pomiędzy stronami.

W 2023 roku płynność Banku kształtowała się na wysokim i bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku oraz wartości miar regulacyjnych LCR i NSFR na koniec 2023 i 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2023	31.12.2022
LAB Base Case 1M	50 473	36 961
LAB Base Case 1Y	34 554	26 570
LCR	217%	186%
NSFR	157%	150%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy LCR oraz NSFR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Miary LCR oraz NSFR pozostawały na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2023 wartość wskaźnika L/D dla Banku spadła z poziomu 62,1% na koniec 2022 roku do poziomu 56,2% na koniec 2023 roku. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku) i emisji obligacji (Nota 29). Wspomniane pożyczki i obligacje, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 29), stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zaprzestaniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF oraz wzrostem poziomu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami denominowanymi w tej walucie, następuje sukcesywne zmniejszanie się należności i zobowiązań Banku w tej walucie.

Jako źródło finansowania (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje CIRS.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Bank bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Strategia finansowania opiera się na następujących założeniach:

- dywersyfikowania źródeł i terminów finansowania,
- zachowania bezpiecznych poziomów regulacyjnych i wewnętrznych miar płynności,
- stabilnego powiększania depozytów transakcyjnych,
- zaciągania zobowiązań, kwalifikujących się do wskaźnika MREL lub zapewniających realizację strategii ESG, np. emisje zielonych obligacji,
- utrzymywania zdolności emisyjnych mBanku Hipotecznego, jednak z większym zaangażowaniem Banku w finansowanie spółki zależnej przez nabycie jej listów zastawnych,
- zwiększania niezależności finansowej od akcjonariusza większościowego.

3.8.1. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdyktowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2023	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	1 278 052	36 213	41 944	2 005 981	-	3 362 190
Zobowiązania wobec klientów	168 666 873	14 306 224	2 612 274	16 741	1 738	185 603 850
Zobowiązania z tytułu leasingu	15 633	26 269	119 774	507 065	233 838	902 579
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	320 515	33 456	1 551 829	7 206 208	-	9 112 008
Zobowiązania podporządkowane	78 621	13 180	128 915	2 898 873	230 121	3 349 710
Pozostałe zobowiązania	4 397 055	1 118 765	11	457	-	5 516 288
Zobowiązania razem	174 756 749	15 534 107	4 454 747	12 635 325	465 697	207 846 625
Aktywa razem	71 776 761	8 254 195	32 315 614	89 961 672	73 408 033	275 716 275
Luka płynności netto	(102 979 988)	(7 279 912)	27 860 867	77 326 347	72 942 336	67 869 650

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	1 041 103	32 891	215 200	2 047 115	-	3 336 309
Zobowiązania wobec klientów	153 859 745	14 934 853	5 920 674	39 966	804	174 756 042
Zobowiązania z tytułu leasingu	16 039	26 862	118 728	496 192	339 279	997 100
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	37 375	949 485	10 000	3 620 220	126 317	4 743 397
Zobowiązania podporządkowane	84 976	9 389	133 588	1 288 631	2 059 395	3 575 979
Pozostałe zobowiązania	2 568 353	65	122	270	2	2 568 812
Zobowiązania razem	157 607 591	15 953 545	6 398 312	7 492 394	2 525 797	189 977 639
Aktywa razem	45 828 885	8 924 524	34 292 440	82 234 170	85 062 269	256 342 288
Luka płynności netto	(111 778 706)	(7 029 021)	27 894 128	74 741 776	82 536 472	66 364 649

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

Pozostałe umowne terminy wymagalności wystawionych gwarancji przedstawiono w Nocie 35.

3.8.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty Overnight Index Swap (OIS),
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty swap na towary,
- kontrakty forward na papiery wartościowe,
- towarowe transakcje terminowe,
- kontrakty forward na emisję CO₂.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Banku z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena odpowiednio na koniec 2023 roku i 2022 roku jest ujemna. Przepływy z tytułu tych instrumentów pogrupowane zostały w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową i prezentowane są w wartości niezdyskontowanej. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2023	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 766	1 175	10 414	771	-	14 126
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	7 172	8 667	32 843	38 773	(1 171)	86 284
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	282 888	690 024	1 903 466	2 303 095	264 394	5 443 867
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	758	(6 324)	(16 160)	5 929	-	(15 797)
Opcje	46 399	153 063	276 391	162 316	87	638 256
Inne	59 166	3 994	10 294	2 440	-	75 894
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	398 149	850 599	2 217 248	2 513 324	263 310	6 242 630

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	8 778	396	13 015	-	-	22 189
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	3 189	9 736	26 804	104 290	-	144 019
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	487 512	1 254 039	4 877 722	7 539 364	719 649	14 878 286
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(704)	(9 014)	(40 774)	(47 126)	-	(97 618)
Opcje	4 645	6 167	21 398	20 454	313	52 977
Inne	8 013	14 715	22 520	13 477	-	58 725
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	511 433	1 276 039	4 920 685	7 630 459	719 962	15 058 578

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2023	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	33 178 757	11 410 965	6 436 030	1 276 568	-	52 302 320
- wpływy	33 148 127	11 460 244	6 525 559	1 231 977	-	52 365 907
31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	26 105 075	10 820 400	7 205 648	2 185 033	-	46 316 156
- wpływy	26 033 382	10 814 899	7 317 715	2 205 454	-	46 371 450

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 19 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 35.

3.9. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Ma ono kompleksowy charakter, co może mieć znaczący wpływ na działalność i sytuację Banku. Obok otoczenia oraz zdarzeń zewnętrznych jego źródłem może być organizacja sama w sobie. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, mające wpływ na ryzyko operacyjne, ze względu na dynamiczny charakter, podlegają ciągłej analizie i ocenie.

Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności:

- ryzyko prawne,
- ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”),
- ryzyko IT,
- ryzyko cyberzagrożeń,
- ryzyko oszustw zewnętrznych,
- ryzyko oszustw wewnętrznych,
- ryzyko outsourcingu,
- ryzyko kadrowe i organizacyjne,
- ryzyko bezpieczeństwa fizycznego,
- ryzyko błędów w realizacji, dostawie i zarządzaniu procesem,
- ryzyko podatkowe.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednak materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku. Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie jest ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści. Działania Grupy koncentrują się również na pogłębianiu świadomości ryzyka operacyjnego oraz budowaniu kultury ryzyka, pozwalających wypracować odpowiednie mechanizmy postępowania z ryzykiem i dzięki temu zwiększyć bezpieczeństwo prowadzonej przez Grupę działalności.

Ze względu na dynamikę zmian czynników wpływających na ryzyko operacyjne kluczowymi elementami procesu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie, przeciwdziałanie materializacji ryzyka operacyjnego oraz raportowanie ryzyka.

Podstawowe narzędzia wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- Samoocena Ryzyka Operacyjnego, która jest wykonywana przez jednostki organizacyjne Banku i spółki Grupy. Proces ten ma na celu zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyk oraz podjęcia adekwatnych działań ograniczających ryzyko. Dodatkowo Samoocena wspiera proces wprowadzania zmian i usprawnień procesów kontrolnych. Efektem końcowym Samooceny jest ocena procesów, podprocesów oraz kluczowych ryzyk operacyjnych oraz stworzenie planów naprawczych;
- Rejestr Strat Operacyjnych, który stanowi bazę danych o stratach wynikających z powstających zdarzeń operacyjnych. Bank korzysta także z dostępu do zewnętrznych baz danych o stratach operacyjnych i wykorzystuje je do analizy ryzyka operacyjnego i potencjalnych zagrożeń, na które narażone są instytucje działające w sektorze finansowym;
- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) oraz wskaźniki ryzyka (RI), które wspierają bieżące monitorowanie ryzyka. Proces umożliwia przewidywanie z pewnym wyprzedzeniem występowania zwiększonego poziomu ryzyka operacyjnego i odpowiednie reagowanie przez jednostki organizacyjne w celu uniknięcia powstawania zdarzeń i strat operacyjnych. KRI i RI dzięki systemowi progów ostrzegawczych i alarmowych pozwalają określić poziom tolerancji na ryzyko;

- scenariusze ryzyka operacyjnego, które analizują ryzyka związane z występowaniem rzadkich, ale potencjalnie bardzo poważnych w skutkach zdarzeń ryzyka operacyjnego;
- ocena ryzyka operacyjnego produktów przed wprowadzeniem w życie nowej lub modyfikowanej oferty produktowej oraz analiza wpływu umów outsourcingowych na profil ryzyka operacyjnego.

Bank identyfikuje i ocenia ryzyka operacyjne dla wszystkich istotnych obszarów działalności oraz nowych i modyfikowanych produktów, procesów i systemów. Identyfikacja ryzyka uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne.

Bank posiada system regularnego monitorowania ryzyk i zdarzeń operacyjnych, co umożliwia obserwację profilu ryzyka operacyjnego oraz zapewnia regularne podejmowanie działań zaradczych.

Regularne monitorowanie pozwala szybko wykrywać słabości występujące w systemie zarządzania ryzykiem. Dzięki identyfikacji i analizie okoliczności związanych z odnotowanym zdarzeniem i stratą operacyjną Bank może lepiej poznać przyczyny wystąpienia zdarzenia operacyjnego i odpowiednio zapobiegać ich powtórzeniu również w innych obszarach organizacji.

W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej obejmujący informacje o poziomie i profilu ryzyka w ramach raportów zarządczych oraz raportów dedykowanych ryzyku operacyjnemu, w tym raportów przekazywanych na poziom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Straty operacyjne

W 2023 roku w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank mierzył się w szczególności ze stratami powiązanymi z ryzykiem prawnym związanym z portfelem kredytów w walutach obcych.

Zdecydowana większość strat operacyjnych Banku dotyczy następujących linii biznesowych: bankowość komercyjna i bankowość detaliczna (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR).

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz do Komitetów Forum Biznesu i Ryzyka. W przypadku przekroczeń progów strat operacyjnych istnieją w Grupie mBanku mechanizmy monitoringu i eskalacji. Zapewniają one odpowiednią analizę zdarzeń operacyjnych oraz powodują podjęcie działań naprawczych.

Szczegółowa informacja o wysokości strat operacyjnych poniesionych w 2023 i 2022 roku została przedstawiona w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2023 roku, w rozdziale 9.2. Podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku w części dotyczącej ryzyka operacyjnego.

3.10. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A, która zawiera ogólne zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Ustanawiane są ramy dla procesu zapewnienia zgodności, w tym model przyjęty w banku, jego elementy, a także podział ról i odpowiedzialności.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie tego ryzyka.

Niedostosowanie regulacyjne Banku to szczególnie sytuacje, w których:

- regulacje wewnętrzne Banku nie uwzględniają postanowień przepisów prawa (krajowego i międzynarodowego) i standardów rynkowych,
- Bank nie stosuje się do zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, innych organów nadzoru i kontroli oraz audytora zewnętrznego,
- Bank nie realizuje zaleceń z wewnętrznych postępowań, audytów wewnętrznych i kontroli w zakresie ryzyka braku zgodności,
- pracownicy realizują działania operacyjne niezgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Zapewnianie zgodności realizowane jest w modelu trzech linii obrony:

- Pierwsza linia obrony: stanowią ją jednostki, które podczas realizacji celów biznesowych zarządzają ryzykiem braku zgodności i wykonują funkcję kontroli w procesach operacyjnych.
- Druga linia obrony:
  - Departament Compliance, który koordynuje, kontroluje i nadzoruje realizację obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku oraz realizuje funkcję kontroli w zapewnieniu zgodności,
  - inne jednostki drugiej linii obrony w sytuacji, gdy część zadań procesu zapewnienia zgodności została im powierzona.

- Trzecia linia obrony: Departament Audytu Wewnętrznego, który dokonuje niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności wdrożonego w Banku systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie.

Zgodność regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi oraz ich przestrzeganie przez pracowników gwarantuje, że Bank realizuje cele systemu kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Ogranicza to bądź eliminuje w szczególności ryzyko prawne, reputacji, nałożenia sankcji i kar administracyjnych, strat finansowych, w przypadku gdy zmaterializuje się ryzyko braku zgodności.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień. Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance.

Nadzór nad wdrażaniem w podmiotach zależnych Grupy mBanku wspólnych standardów w obszarze zgodności jest realizowany w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych i niezależności pracowników realizujących funkcję zapewniania zgodności w podmiotach zależnych, w szczególności na podstawie porozumień zawartych z podmiotami zależnymi.

3.11. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchylenia rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyleń wartości rzeczywistych od planowanych jest przeprowadzana odrębnie dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są m.in. następujące działania:

- zapewnienie wysokiej jakości danych podczas procesu planistycznego,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyleń bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych mBanku od poziomu zaplanowanego i informowanie Zarządu Banku o wynikach tych analiz,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.12. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić następujące specyficzne podkategorie: ryzyko immanentne nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska, ryzyko założeń, ryzyko danych, ryzyko administrowania oraz ryzyko współzależności.

Ryzyko modeli jest zarządzane w Banku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.13. Ryzyko reputacji

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne i spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich własnej działalności biznesowej.

Ryzyko reputacji może być ryzykiem wtórnym w stosunku do innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności i operacyjne. Ryzyko reputacji jest też ryzykiem pierwotnym, gdy wynika bezpośrednio z działalności etycznie, środowiskowo lub społecznie kontrowersyjnej. Ryzyko to jest identyfikowane, mierzone i monitorowane.

Aby monitorować i zarządzać ryzykiem reputacji, mBank stosuje następujące narzędzia i metody:

- wdrożone polityki i regulacje z obszaru compliance, bezpieczeństwa, praw człowieka i pracowniczych oraz dotyczące obsługi branż i obszarów wrażliwych pod względem ryzyka reputacji Banku,
- ocena poziomu ryzyka reputacji na podstawie negatywnych publikacji,
- analiza satysfakcji klientów,
- badanie nastrojów pracowniczych,
- badanie marki pracodawcy,
- zarządzanie kryzysowe,
- analiza ryzyka reputacji w toku wdrażania nowych i modyfikacji istniejących produktów,
- analiza reklamacji i skarg klientów,
- budowanie świadomości w obszarze compliance,
- badanie naruszeń praw pracowniczych i innych zasad działania Banku.

3.14. Ryzyko kapitałowe

W mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Ryzyko kapitałowe obejmuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Zarządzanie kapitałem w Banku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Banku. Wsparciem dla tego procesu są analizy testów warunków skrajnych bazujące m.in. na scenariuszach zmian warunków makroekonomicznych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian wynikających z przyjętych do analizy scenariuszy warunków skrajnych.

Więcej informacji na temat adekwatności kapitałowej Banku znajduje się w Nocie 46.

3.15. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych

Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych jest związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi w walutach obcych, udzielanymi kredytobiorcom indywidualnym do 2011 roku. Ryzyko to może wynikać w szczególności z materializacji ryzyka operacyjnego (prawnego), a także kredytowego oraz reputacyjnego w odniesieniu do tych kredytobiorców.

Ryzyko prawne portfela kredytów w walutach obcych (kredytów indeksowanych kursem obcej waluty) dotyczy portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym w latach 2004-2011.

Ryzyko to odnosi się do możliwości realizacji strat wynikających z niekorzystnych dla Banku orzeczeń w sprawach wytoczonych z powodztwa kredytobiorców.

Zarządzając tym ryzykiem Bank podejmuje działania w celu ochrony interesów Banku w postępowaniach sądowych zmierzające do uzyskania korzystnych dla Banku rozstrzygnięć, a także prowadzi program ugód skierowany do klientów posiadających kredyty indeksowane do kursu CHF.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem prawnym portfela kredytów indeksowanych w Banku utworzono Departament Kredytów Spornych, do którego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie materiałów wykorzystywanych w postępowaniach sądowych,
- koordynowanie działań pełnomocników procesowych,
- współpraca i komunikacja z instytucjami zewnętrznymi w sprawach kredytów indeksowanych,
- organizacja i koordynowanie programu ugod.

Więcej informacji na temat ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w walutach obcych zawarto w Nocie 34.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym i reputacyjnym, które są związane z portfelem kredytów w walutach obcych, zgodnie z zasadami zarządzania tymi ryzykami.

3.16. Ryzyko związane z sekurytyzacją

Bank przeprowadził transakcje sekurytyzacji w celu redukcji ponoszonego ryzyka kredytowego oraz uwolnienia części kapitału. Ryzyko związane z sekurytyzacją obejmuje w przypadku mBanku m.in. ryzyka, które wynikają z roli Banku jako jednostki inicjującej i obsługującej transakcję (monitorowanie transakcji bazowych, raportowanie, windykacja). Bank na bieżąco analizuje ryzyka, które zarówno mogą zmaterializować się już po zawarciu transakcji sekurytyzacyjnych, jak również ryzyka, które mogą zmaterializować się w związku z planowanym przeprowadzeniem kolejnych transakcji sekurytyzacyjnych.

3.17. Ryzyka związane ze środowiskiem (E), społeczeństwem (S) i łańcem korporacyjnym (G)

Zmiany w środowisku naturalnym, szybkie tempo zmian technologicznych, zmiany społeczne oraz wymuszone przez te zjawiska zmiany prawne mają coraz większy wpływ na działalność poszczególnych sektorów gospodarczych. Powoduje to także dla Banku oraz dla wielu klientów konieczność zmian lub dostosowania swojego profilu działalności. Efekty reorganizacji bądź dostosowań profilu działalności klientów przekładają się na ich relację z Grupą mBanku. Dlatego Bank zdefiniował ryzyka związane z środowiskiem, społeczeństwem oraz łańcem korporacyjnym.

Ryzyko środowiskowe (E)

Ryzyko środowiskowe to ryzyko negatywnego wpływu finansowego wynikające z obecnego lub przyszłego wpływu czynników środowiskowych na zainwestowane aktywa, klientów, kontrahentów lub pozycję bilansu. Z punktu widzenia klasyfikacji oraz praktycznego podejścia do zarządzania tym ryzykiem, Bank nie traktuje go jako odrębnego rodzaju, lecz jako tzw. ryzyko horyzontalne, które w różnym stopniu i poprzez zróżnicowane kanały transmisji wpływa na występujące w Banku dotychczas rozpoznane i zarządzane ryzyka. Dodatkowo Bank wyróżnia dwie najważniejsze podkategorie ryzyka środowiskowego:

- ryzyko transformacji rozumiane jako ryzyko nieprzewidzianych kosztów finansowych instytucji, które mogą wynikać, bezpośrednio lub pośrednio, z procesu dostosowywania się tych instytucji do gospodarki niskoemisyjnej i bardziej zrównoważonej środowiskowo;
- ryzyko fizyczne rozumiane jako ryzyko negatywnych efektów finansowych zmieniającego się klimatu, w tym częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych i stopniowych zmian klimatu, a także degradacji środowiska, takich jak zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby, stres wodny, utrata różnorodności biologicznej i wylesianie.

Działalność Banku nie ma istotnego bezpośredniego wpływu na klimat. Branża, w której działa Bank, nie należy do sektorów o wysokiej emisyjności gazów cieplarnianych. Bank dba o to, by jego aktywność nie prowadziła do niszczenia naturalnych ekosystemów oraz bioróżnorodności. Zdaniem Banku, wpływ ten przejawia się przede wszystkim pośrednio, przez udzielane klientom finansowania. Bank ma wpływ na klimat przez podejmowane decyzje związane z udzielaniem finansowania klientom z poszczególnych branż. Bank może zmniejszać swój wpływ głównie przez ograniczanie finansowania klientów z branż wysokoemisyjnych, co jest realizowane przy pomocy polityk kredytowych uwzględniających politykę klimatyczną UE. Bank całkowicie wykluczył finansowanie pomiotów działających w sektorach górniczym, energetyki węglowej oraz ciepłownictwa opartego o paliwa kopalne.

Do preferowanych przez Bank obszarów finansowania zaliczają się projekty wspierające bioróżnorodność i zarządzanie zasobami wodnymi w branżach energochłonnych oraz projekty celowe zakładające budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych.

Bank stosuje narzędzia analizujące i kwantyfikujące ryzyko środowiskowe, społeczne i ładu korporacyjnego na poziomie branżowym w oparciu o wystandaryzowany zestaw kryteriów. Ocena ta jest obowiązkowym elementem procesu kredytowego, co pozwala na świadome budowanie ekspozycji i monitorowanie profilu ESG portfela korporacyjnego oraz na lepsze określanie kierunków w transformacji swoich klientów.

Ryzyko społeczne (S)

Ryzyko społeczne, wchodzące w skład ryzyka ESG, jest ryzykiem negatywnych, w tym finansowych, konsekwencji wywołanych przez działania Banku lub jego pracowników naruszające normy i zasady relacji społecznych między pracownikami Banku, relacji Banku z jego kontrahentami, osobami prawnymi, z którymi Bank współpracuje, lub klientami.

W ramach ryzyka społecznego można wyróżnić:

- cyberzagrożenia, ataki hakerskie zarówno na systemy Banku jak i na jego klientów,
- konsekwencje wynikające z naruszenia praw człowieka (w tym naruszenie praw pracowniczych, praw lub wolności osób fizycznych w zakresie ochrony danych osobowych, mobbing, dyskryminacja),
- sprawy sporne z klientami Banku,
- obsługiwanie kontrowersyjnych obszarów i branż,
- oczekiwania klientów, które nie wynikają bezpośrednio z relacji umownych lub przepisów prawa,
- oczekiwania społeczne wobec Banku jako instytucji zaufania publicznego, których Bank nie może spełnić,
- skomplikowana i złożona oferta Banku, która może rodzić niezrozumienie po stronie klientów,
- skutki społeczne katastrof naturalnych oraz pandemii.

Ryzyko związane z łaodem korporacyjnym (G)

Ryzyko związane z łaodem korporacyjnym (governance) jest ryzykiem negatywnych konsekwencji w obszarze finansowym oraz niefinansowym, wywołanych naruszeniem przez Bank zasad szeroko rozumianego ładu korporacyjnego, wynikających z regulacji zewnętrznych oraz wewnętrznych.

W ramach ryzyka związanego z łaodem korporacyjnym może wystąpić:

- ryzyko operacyjne – w świetle ryzyka związanego z łaodem korporacyjnym w ramach ryzyka operacyjnego szczególnie istotne jest ryzyko prawne, ryzyko prania pieniędzy, finansowania terroryzmu oraz naruszenia sankcji,
- ryzyko braku zgodności – skutkujące nieterminowym dostosowaniem się Banku do nowych regulacji w obszarze ładu korporacyjnego,
- ryzyko reputacyjne – wystąpienie tego rodzaju ryzyka może zmaterializować się poprzez wystąpienie zdarzeń wpływających na postrzeganie Banku przez jego interesariuszy.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem związanym z łaodem korporacyjnym, Bank zapewnia zgodność swojego działania z przejrzystym systemem regulacji wewnętrznych, w myśl obowiązującej Polityki ładu wewnętrznego. Zarządzając tym ryzykiem Bank dba także o powszechny i równy dostęp do informacji oraz dokłada wszelkich starań, aby udostępniane informacje były aktualne, rzetelne oraz przedstawione w sposób przejrzysty dla kluczowych interesariuszy, zgodnie z przyjętą Polityką informacyjną.

3.18. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Bank wycenia aktywa i zobowiązania finansowe w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo w zamortyzowanym koszcie przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych, zgodnie z wymaganiami MSSF 7, wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej zgodnie z MSSF 9 zostało opisane w rozdziale 3.3.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami

estymowanymi wewnątrznie przez Bank. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnątrznie.

Dla potrzeb ujawnień Bank przyjął założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (do 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku w wartości godziwej.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Dłużne papiery wartościowe	25 527 804	24 475 440	20 206 976	17 923 102
Należności od banków	10 476 203	10 484 017	15 179 061	15 181 392
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	85 052 955	84 988 845	87 805 447	87 273 053
Klienci indywidualni	36 661 091	37 295 489	40 129 801	40 077 630
Należności bieżące	7 182 778	7 568 606	7 334 567	7 776 122
Kredyty terminowe	29 312 506	29 561 076	32 773 857	32 280 131
Inne należności	165 807	165 807	21 377	21 377
Klienci korporacyjni	48 267 016	47 595 253	47 622 759	47 143 353
Należności bieżące	6 493 390	6 213 579	6 908 655	6 754 825
Kredyty terminowe	40 145 143	39 753 191	38 531 877	38 206 301
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	884 216	884 216	1 611 154	1 611 154
Pozostałe należności kredytowe	719 359	719 359	555 475	555 475
Inne należności	24 908	24 908	15 598	15 598
Klienci budżetowi	124 848	98 103	52 887	52 070
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Zobowiązania wobec banków	3 346 208	3 346 208	3 305 751	3 305 751
Zobowiązania wobec klientów	185 117 139	185 114 770	174 000 911	173 996 881
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 625 479	7 617 849	4 548 698	4 545 899
Zobowiązania podporządkowane	2 714 928	2 559 783	2 740 721	2 631 352

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Banku jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Bank dokonał korekty z tego tytułu. Ponadto do wyceny kontraktów hipotecznych w PLN jako punkt odniesienia wykorzystana została wycena kontraktów hipotecznych zaklasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej zgodnie z MSSF 9, z uwzględnieniem korekty dotyczącej jakości kredytowej tego portfela.

Wartość godziwa kredytów terminowych udzielonych klientom indywidualnym uwzględnia możliwy wpływ nowelizacji Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom w związku z toczącymi się dyskusjami na temat potencjalnego przedłużenia wakacji kredytowych na rok 2024.

Zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- kredyty zaciągnięte,
- rachunki bieżące i depozyty,
- emisje dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego, z uwzględnieniem oszacowania spreadu odzwierciedlającego spread kredytowy mBanku i marżę płynności. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR i CHF zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych wycena opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych krzywych swapowych (zależnie od warunków emisji) skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

W przypadku obligacji powiązanych z ryzykiem kredytowym, tzw. Credit Link Note, Bank wykorzystuje do wyceny metodę dyskontowania przewidywanych przepływów pieniężnych z tytułu obligacji. Wycena w części związanej z czynnikiem dyskontowym zawiera dodatkowo komponent uwzględniający spread kredytowy Banku oraz marżę płynności. Z uwagi na fakt, że posiadacze obligacji są zabezpieczeni w zakresie ryzyka kredytowego emitenta złożonym depozytem, przyjęto założenie o niezmienności tych parametrów podczas życia obligacji.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji),
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych,
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku i na dzień 31 grudnia 2022 roku.

31.12.2023	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	24 475 440	18 199 454	-	6 275 986
Należności od banków	10 484 017	-	-	10 484 017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 988 845	-	-	84 988 845
Aktywa finansowe razem	119 948 302	18 199 454	-	101 748 848
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	3 346 208	-	1 938 343	1 407 865
Zobowiązania wobec klientów	185 114 770	-	231 230	184 883 540
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 617 849	5 996 197	-	1 621 652
Zobowiązania podporządkowane	2 559 783	-	-	2 559 783
Zobowiązania finansowe razem	198 638 610	5 996 197	2 169 573	190 472 840

31.12.2022	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ**Aktywa finansowe**

Dłużne papiery wartościowe	17 923 102	14 185 080	-	3 738 022
Należności od banków	15 181 392	-	-	15 181 392
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	87 273 053	-	-	87 273 053
Aktywa finansowe razem	120 377 547	14 185 080	-	106 192 467

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania wobec banków	3 305 751	-	1 910 721	1 395 030
Zobowiązania wobec klientów	173 996 881	-	222 295	173 774 586
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 545 899	3 601 103	-	944 796
Zobowiązania podporządkowane	2 631 352	-	-	2 631 352
Zobowiązania finansowe razem	184 479 883	3 601 103	2 133 016	178 745 764

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Bank wykazał wartość godziwą wyemitowanych obligacji (Nota 29). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Bank zastosował ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 29).

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób, wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's,
- zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Bank przyjął, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej,
- zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku w wartości godziwej.

31.12.2023	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ**Aktywa finansowe**

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 767 707	407 773	1 081 830	278 104
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 498	-	-	40 498
Dłużne papiery wartościowe	634 939	397 333	-	237 606
Kapitałowe papiery wartościowe	10 440	10 440	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 081 830	-	1 081 830	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 257 353	-	1 257 353	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	243 047	-	243 047	-
Efekt kompensowania	(418 570)	-	(418 570)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	828 268	893	-	827 375
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	603 713	-	-	603 713
Dłużne papiery wartościowe	50 144	-	-	50 144
Kapitałowe papiery wartościowe	174 411	893	-	173 518
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	54 464 505	16 431 196	18 382 180	19 651 129
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 238 558	-	-	18 238 558
Dłużne papiery wartościowe	36 225 947	16 431 196	18 382 180	1 412 571
Aktywa finansowe, razem	57 060 480	16 839 862	19 464 010	20 756 608
Nieruchomości inwestycyjne	111 964	-	-	111 964

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	1 458 852	157 607	1 301 245	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 301 245	-	1 301 245	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 450 696	-	1 450 696	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 119 296	-	1 119 296	-
Efekt kompensowania	(1 268 747)	-	(1 268 747)	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	157 607	157 607	-	-
Zobowiązania finansowe razem	1 458 852	157 607	1 301 245	-

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne na poziomie 3 – zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty finansowe		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Nieruchomości inwestycyjne
	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	
Bilans otwarcia	39 720	401 865	712 570	45 009	120 670	19 422 073	1 719 371	136 909
Łączne zyski lub straty za okres	308	42 321	(29 828)	5 135	52 505	138 332	2 929	(24 945)
Ujęte w rachunku zysków i strat:	308	42 321	(29 828)	5 135	52 505	2 674	-	(24 945)
Wynik na działalności handlowej	308	42 321	-	(4 934)	(133)	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(29 828)	10 069	52 638	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	2 674	-	-
Pozostałe przychody operacyjne/ pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	-	-	(24 945)
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	-	-	-	-	135 658	2 929	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	135 658	2 929	-
Nabycia/udzielenia	-	858 169	81 521	-	343	457 263	1 810 351	-
Wykupy/spląty całkowite	-	(249 332)	(134 963)	-	-	(731 756)	(600 838)	-
Sprzedaże	-	(3 688 103)	-	-	-	(628 087)	(2 733 555)	-
Emisje	-	2 872 686	-	-	-	-	1 214 313	-
Inne zmiany	470	-	(25 587)	-	-	(419 267)	-	-
Bilans zamknięcia	40 498	237 606	603 713	50 144	173 518	18 238 558	1 412 571	111 964

31.12.2022	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ**Aktywa finansowe**

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 589 681	676 356	1 471 740	441 585
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	39 720	-	-	39 720
Dłużne papiery wartościowe	1 072 092	670 227	-	401 865
Kapitałowe papiery wartościowe	6 129	6 129	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 471 740	-	1 471 740	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 796 484	-	1 796 484	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	116 735	-	116 735	-
Efekt kompensowania	(441 479)	-	(441 479)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	878 995	746	-	878 249
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	712 570	-	-	712 570
Dłużne papiery wartościowe	45 009	-	-	45 009
Kapitałowe papiery wartościowe	121 416	746	-	120 670
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	53 842 726	15 617 616	17 083 666	21 141 444
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 422 073	-	-	19 422 073
Dłużne papiery wartościowe	34 420 653	15 617 616	17 083 666	1 719 371
Aktywa finansowe, razem	57 311 402	16 294 718	18 555 406	22 461 278
Nieruchomości inwestycyjne	136 909	-	-	136 909

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	2 075 013	260 538	1 814 475	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 814 475	-	1 814 475	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 175 779	-	2 175 779	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 663 928	-	2 663 928	-
Efekt kompensowania	(3 025 232)	-	(3 025 232)	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	260 538	260 538	-	-
Zobowiązania finansowe razem	2 075 013	260 538	1 814 475	-

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne na poziomie 3 – zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty finansowe		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Nieruchomości inwestycyjne
	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	
Bilans otwarcia	40 426	425 179	991 469	81 128	147 596	18 191 254	1 504 600	127 510
Łączne zyski lub straty za okres	1 419	21 633	(26 406)	6 095	(27 238)	136 247	(14 623)	9 399
Ujęte w rachunku zysków i strat:	1 419	21 633	(26 406)	6 095	(27 238)	(6 440)	-	9 399
Wynik na działalności handlowej	1 419	21 633	-	9 299	34	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(26 406)	(3 204)	(27 272)	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	(6 440)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne/pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	-	-	9 399
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	-	-	-	-	142 687	(14 623)	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	142 687	(14 623)	-
Nabycia/udzielenia	-	1 132 349	42 873	-	312	4 125 086	1 994 737	-
Wykupy/splaty całkowite	(3 813)	(117 316)	(251 960)	-	-	(810 450)	(545 447)	-
Sprzedaże	-	(2 726 211)	-	-	-	(2 075 137)	(1 654 666)	-
Emisje	-	1 666 231	-	-	-	-	434 770	-
Inne zmiany	1 688	-	(43 406)	(42 214)	-	(144 927)	-	-
Bilans zamknięcia	39 720	401 865	712 570	45 009	120 670	19 422 073	1 719 371	136 909

W 2023 roku ani w 2022 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Bank na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2023 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 397 333 tys. zł oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody w kwocie 15 063 647 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 670 227 tys. zł i 14 300 990 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 367 549 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 1 316 626 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 893 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 746 tys. zł) oraz kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 10 440 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 6 129 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku poziom 1 obejmuje również zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych, notowanych na aktywnych rynkach, w kwocie 157 607 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 260 538 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Na dzień 31 grudnia 2023 roku poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 18 382 180 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 17 083 666 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Poziom 3

Na dzień 31 grudnia 2023 roku na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 700 321 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 2 166 245 tys. zł), obejmującej między innymi wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, reprezentującego prawa do akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Wycena z modelu dla tych pozycji zakłada wycenę w oparciu o rynkową krzywą stóp procentowych skorygowaną o poziom spreadu kredytowego. Parametr spreadu kredytowego odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru wartościowego i jest wyznaczany zgodnie z modelem wewnętrznym Banku. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. Oba modele – wyceny instrumentów dłużnych oraz model spreadu kredytowego zostały zbudowane wewnętrznie w jednostkach ryzyka, zostały zaakceptowane przez Komitet Ryzyka Modeli i podlegają okresowemu monitoringowi oraz walidacji przeprowadzanej przez jednostkę niezależną od jednostek odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie modelu.

Poziom 3 na dzień 31 grudnia 2023 roku obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 18 882 769 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 20 174 363 tys. zł). Zasady wyznaczania wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w Nocie 3.3.7.

Ponadto poziom 3 na dzień 31 grudnia 2023 roku obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 173 518 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 120 670 tys. zł). Kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są przy użyciu metody zdyskontowanych dywidend. Wyceny zostały w przeważającej mierze sporządzone na podstawie wybranych danych finansowych

dostarczonych przez wyceniane podmioty i zdyskontowane kosztem kapitału własnego oszacowanym za pomocą modelu CAPM (Capital Asset Pricing Model). Na koniec grudnia 2023 roku koszt kapitału własnego został oszacowany na poziomie znajdującym się w przedziale od 12,3% do 13,8% (na koniec 2022 roku: w przedziale od 13,9% do 14,4%).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku poziom 3 obejmuje również wycenę do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w wysokości 111 964 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 136 909 tys. zł). Wartość nieruchomości została oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego wpisanego do Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Majątkowych prowadzonego przez Ministra Rozwoju i Technologii. Nieruchomość została wyceniona przy użyciu metody dochodowej. Kluczowym parametrem nieobserwowalnym wykorzystanym w modelu jest wykorzystywana do dyskontowania przepływów pieniężnych stopa kapitalizacji równa 7,25% (31 grudnia 2022 roku: 6,75%).

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość wyceny w wartości godziwej na zmianę nieobserwowalnych parametrów stosowanych w modelach dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na poziomie 3.

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2023	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Instrumenty kapitałowe	173 518	(17 659)	21 431	Model wyceny wykorzystuje koszt kapitału własnego jako nieobserwowalny parametr dyskontowy. Wrażliwość została obliczona przy założeniu zmiany kosztu kapitału własnego o 1 p.p. w stosunku do scenariusza bazowego. Wraz ze wzrostem wartości parametru Bank oczekuje straty (-), wraz ze spadkiem wartości parametru Bank oczekuje zysku (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 412 571	(30 325)	30 325	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	237 606	(6 686)	6 686	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	40 498	(311)	294	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	603 713	(8 755)	8 772	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18 238 558	(17 152)	16 317	

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2022	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Instrumenty kapitałowe	120 670	(13 346)	16 364	Model wyceny wykorzystuje koszt kapitału własnego jako nieobserwowalny parametr dyskontowy. Wrażliwość została obliczona przy założeniu zmiany kosztu kapitału własnego o 1 p.p. w stosunku do scenariusza bazowego. Wraz ze wzrostem wartości parametru Bank oczekuje straty (-), wraz ze spadkiem wartości parametru Bank oczekuje zysku (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 719 371	(30 479)	30 479	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	401 865	(5 807)	5 807	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	39 720	(460)	443	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	712 570	(10 007)	9 966	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	19 422 073	(12 802)	11 973	

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Wpływ ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi we frankach szwajcarskich i walutach obcych

Szczegółowe informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym we frankach szwajcarskich i innych walutach obcych znajdują się w Nocie 34.

Wpływ wakacji kredytowych na wynik finansowy Banku

W dniu 14 lipca 2022 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał Ustawę o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadziła możliwość zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe”). Wakacje kredytowe mogły dotyczyć jednej umowy zawartej w złotych polskich w celu finansowania nieruchomości przeznaczonej na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Kredytobiorcy mieli prawo do zawieszenia ośmiu miesięcznych rat: po dwie miesięczne raty w III i IV kwartale 2022 roku oraz jedną miesięczną ratę w każdym z czterech kwartałów 2023 roku. Wakacje kredytowe dotyczyły zarówno części kapitałowej jak i odsetkowej kredytu. Terminy spłaty rat uległy przedłużeniu bez dodatkowych odsetek za okresy zawieszenia. Zdaniem Banku wdrożona Ustawą zmiana warunków umownych kredytów hipotecznych stanowiła nieistotną modyfikację tych aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.5.4.3.

W 2022 roku Bank rozpoznał wpływ wakacji kredytowych w łącznej kwocie 1 334,4 mln zł, z czego 955,4 mln zł dotyczyło portfela kredytowego mBanku i pomniejszyło wynik odsetkowy Banku, 367,0 mln zł dotyczyło portfela kredytowego mBanku Hipotecznego i pomniejszyło udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności oraz 12,0 mln zł dotyczyło wpływu na rachunkowość zabezpieczeń i pomniejszyło wynik na działalności handlowej. W 2023 roku, w związku z aktualizacją kalkulacji wpływu wakacji kredytowych, Bank ujął 38,8 mln zł zysku z nieistotnej modyfikacji dotyczącego portfela kredytowego mBanku, który powiększył wynik odsetkowy, 18,7 mln zł wpływu dotyczącego portfela kredytowego mBanku Hipotecznego, który zwiększył udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności oraz 12,0 mln zł wpływu na rachunkowość zabezpieczeń, który powiększył wynik na działalności handlowej. Negatywny wpływ wakacji kredytowych na wycenę portfela kredytowego podlega rozliczeniu poprzez odpowiednie ujęcie przychodów odsetkowych wyliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej w okresach, w którym klienci korzystający z wakacji kredytowych nie płacili odsetek przewidzianych w pierwotnych harmonogramach umów kredytowych.

Do 31 grudnia 2023 roku wnioski złożyli klienci, których kredyty reprezentowały odpowiednio 77,0% i 73,2% wartości zakładanego portfela kredytów hipotecznych mBanku i mBanku Hipotecznego spełniających ustawowe kryteria. Klienci ci skorzystali średnio z 7,4 miesiąca wakacji kredytowych. Wartość bilansowa brutto kredytów objętych wakacjami kredytowymi na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 16 817,7 mln zł w mBanku i 6 559,0 mln zł w mBanku Hipotecznym.

Ponadto w związku z toczącymi się dyskusjami na temat potencjalnego przedłużenia wakacji kredytowych na rok 2024 Bank uwzględnił wpływ takich potencjalnych rozwiązań w wycenie kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody na dzień 31 grudnia 2023 roku. Bank zmniejszył wartość godziwą tego portfela kredytów o szacowany efekt dodatkowych wakacji kredytowych w kwocie 96,9 mln zł w korespondencji z Innymi pozycjami kapitału własnego. Szacunek ten został wykonany na bazie projektu nowelizacji Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, udostępnionego w dniu 27 grudnia 2023 roku na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji. Na potrzeby dokonania korekty wartości portfela kredytów hipotecznych w części, która jest wyceniana w księgach Banku w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank przyjął prawdopodobieństwo realizacji tych rozwiązań na poziomie 60% i partycypację uprawnionych kredytobiorców na poziomie 83%.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważone prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów i pożyczek oraz

zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2023 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 52,8 mln zł lub zwiększeniu o 56,1 mln zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku odpowiednio 49,7 mln zł i 51,1 mln zł). Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - Koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.3.6.

Działania podjęte w związku z aktualną sytuacją w Ukrainie

W 2023 roku Bank kontynuował monitorowanie portfela ekspozycji narażonych na ryzyko związane z wojną w Ukrainie. Przegląd dotyczył zaangażowania Banku w krajach objętych wojną (Ukraina, Rosja) lub w krajach powiązanych z konfliktem (Białoruś) z uwzględnieniem efektów sankcji nałożonych przez Unię Europejską, Wielką Brytanię i USA. W wyniku przeglądu na dzień 31 grudnia 2023 roku w wymienionych krajach zidentyfikowano zaangażowanie kredytowe oraz oczekiwane straty kredytowe, które przedstawia poniższa tabela.

Kraj	Zaangażowanie bezpośrednie na dzień 31.12.2023											
	Zaangażowanie bilansowe brutto				Zaangażowanie pozabilansowe				Skumulowana utrata wartości/ Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Ukraina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosja	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	(150)	43 504
Białoruś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	(150)	43 504

Zidentyfikowano również zaangażowanie pośrednie, na które składało się zaangażowanie bilansowe w wysokości 160,9 mln zł oraz zaangażowanie pozabilansowe w wysokości 219,7 mln zł wobec klientów korporacyjnych, których działalność jest pośrednio narażona na ryzyko związane z agresją Rosji na Ukrainę.

Ryzyko pośrednie dotyczy firm, których co najmniej 30% eksportu lub importu związane jest z krajami dotkniętymi kryzysem wojny lub głównym udziałowcem jest rezydent kraju ryzyka lub zabezpieczenie transakcji jest zlokalizowane na terenach objętych konfliktem. Dane dotyczące zaangażowania pośredniego przedstawia poniższa tabela.

Kraj	Zaangażowanie pośrednie na dzień 31.12.2023											
	Zaangażowanie bilansowe brutto				Zaangażowanie pozabilansowe				Skumulowana utrata wartości/ Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Ukraina	27 051	18 816	-	-	81 357	2 360	-	-	(150)	(312)	-	-
Rosja	16 191	4 650	91 894	-	118 488	8 346	8 696	-	(263)	(68)	(85 967)	-
Białoruś	2 060	248	-	-	489	-	-	-	(5)	(2)	-	-
Razem	45 302	23 714	91 894	-	200 334	10 706	8 696	-	(418)	(382)	(85 967)	-

Wpływ prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych na oczekiwaną stratę kredytową

W pierwszym półroczu 2023 roku przeprowadzone zostały prace nad aktualizacją prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych, które są wykorzystywane w modelach parametrów ryzyka służących do kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej Banku (szczegółowy opis istotnych zmian modelowych zamieszczono w sekcji 3.3.6.2.2.). Przyjęte prognozy biorą pod uwagę aktualny rozwój sytuacji gospodarczej w kraju i są spójne z prognozami wykorzystywanymi w procesie planistycznym.

W celu oceny wrażliwości oczekiwanej straty kredytowej na przyszłe warunki makroekonomiczne, Bank wyznaczył wartość odpisu oddzielnie dla każdego ze scenariuszy stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Wpływ optymistycznego i pesymistycznego scenariusza został zaprezentowany poniżej jako odchylenie wartości rezerw w danym scenariuszu od oczekiwanych strat kredytowych skalkulowanych dla ścieżki bazowej.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelach parametrów stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelach parametrów stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

Scenariusz na 31.12.2023		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy
PKB	r/r	0,4%	3,1%	1,9%	4,0%	-1,6%	1,5%
Stopa bezrobocia	koniec roku	5,3%	5,1%	4,3%	3,5%	5,5%	5,9%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	102,8	107,5	103,5	114,4	93,6	103,6
WIBOR 3M	koniec roku	6,95%	6,20%	8,25%	8,20%	5,75%	4,70%

Scenariusz na 31.12.2022		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy
PKB	r/r	0,2%	2,6%	1,9%	4,0%	-3,5%	3,3%
Stopa bezrobocia	koniec roku	5,7%	5,5%	4,3%	3,5%	5,5%	5,9%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	102,7	106,0	105,8	105,8	101,8	102,1
WIBOR 3M	koniec roku	7,20%	6,20%	9,00%	7,00%	5,77%	4,77%

Wartość odpisów stanowi wypadkową wszystkich przedstawionych scenariuszy makroekonomicznych oraz wag do nich przypisanych. Wpływ poszczególnych scenariuszy na koszty ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela (waga danego scenariusza 100%).

Scenariusz	Zmiana poziomu odpisu			
	31.12.2023			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
optymistyczny	46 403	53 952	171	100 526
pesymistyczny	(78 391)	(74 586)	(171)	(153 148)

Powyższy wynik został oszacowany przy uwzględnieniu jednakowej alokacji do koszyka drugiego wyznaczonej indywidualnie dla poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych. Analiza wrażliwości została przeprowadzona dla 91% aktywów portfela kredytów i pożyczek udzielonym klientom (z wyłączeniem ekspozycji z utratą wartości oraz niewycenianych za pomocą modeli, tj. ekspozycji podmiotów JST, niebankowych instytucji finansowych oraz klientów korporacyjnych ocenianych indywidualnie).

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 3.18.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Leasing

Bank jako leasingobiorca dokonuje pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one między innymi ustalenie okresu obowiązywania umów, ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych i ustalenie stawki amortyzacji praw do użytkowania.

5. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	13 638 349	8 667 715
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	10 061 600	7 327 896
- Kredyty i pożyczki	8 235 137	6 349 484
- Dłużne papiery wartościowe	807 588	503 180
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	876 981	376 985
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(11 634)	(80 840)
- Pozostałe	153 528	179 087
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	3 576 749	1 339 819
- Dłużne papiery wartościowe	1 920 097	845 101
- Kredyty i pożyczki	1 620 656	1 377 323
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	35 996	(882 605)
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	358 186	170 000
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	75 270	51 529
- Kredyty i pożyczki	5 198	3 968
- Dłużne papiery wartościowe	70 072	47 561
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	106 735	118 471
- Kredyty i pożyczki	106 735	118 471
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	176 181	-
Przychody z tytułu odsetek, razem	13 996 535	8 837 715

Pozycje Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto) w 2022 roku zawierają stratę w łącznej wysokości 955,4 mln zł wynikającą z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacji kredytowych”). W 2023 roku, w związku z aktualizacją kalkulacji wpływu wakacji kredytowych, Bank ujął w tych pozycjach zysk w wysokości 38,8 mln zł. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w Nocie 4.

Na kwotę przychodów z tytułu odsetek prezentowanych w pozycji Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe składają się głównie przychody odsetkowe od rezerwy obowiązkowej. Pozycja Pozostałe obejmuje głównie przychody odsetkowe od zabezpieczeń pieniężnych.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Koszty odsetek		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	(19 428)	(13 686)
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(4 342 827)	(2 023 875)
- Depozyty	(3 776 049)	(1 746 579)
- Otrzymane kredyty	(4 523)	(4 515)
- Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(336 603)	(109 570)
- Zobowiązania podporządkowane	(182 502)	(126 325)
- Inne zobowiązania finansowe	(40 518)	(34 396)
- Umowy leasingu	(2 632)	(2 490)
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	-	(30 949)
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(842 450)	(526 940)
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(502 281)	(461 701)
Pozostałe	(1 515)	(22 956)
Koszty odsetek, razem	(5 708 501)	(3 080 107)

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	3 779 170	1 549 901
Od pozostałych podmiotów, w tym:	10 217 365	7 287 814
- od klientów indywidualnych	5 214 694	3 418 773
- od klientów korporacyjnych	4 032 015	3 117 536
- od sektora budżetowego	970 656	751 505
Przychody z tytułu odsetek, razem	13 996 535	8 837 715
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(348 588)	32 312
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(4 840 808)	(2 876 524)
- od klientów indywidualnych	(2 558 002)	(954 490)
- od klientów korporacyjnych	(2 215 246)	(1 857 474)
- od sektora budżetowego	(67 560)	(64 560)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(336 603)	(109 570)
Zobowiązania podporządkowane	(182 502)	(126 325)
Koszty odsetek, razem	(5 708 501)	(3 080 107)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	685 528	629 823
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	511 593	507 438
Prowizje z transakcji walutowych	496 457	516 540
Prowizje za prowadzenie rachunków	286 523	383 770
Prowizje za realizację przelewów	238 767	223 487
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	163 491	173 837
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	99 628	98 144
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	87 402	80 159
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	61 916	53 963
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	39 697	44 628
Prowizje z działalności powierniczej	30 247	32 919
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	17 926	25 127
Pozostałe	69 868	53 884
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	2 789 043	2 823 719

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi kart płatniczych	(332 626)	(292 815)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(202 101)	(169 952)
Koszty prowizji za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(15 445)	(16 524)
Uiszczone opłaty maklerskie	(39 044)	(36 823)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(60 638)	(56 655)
Koszty opłat na rzecz NBP, KIR i GPW Benchmark	(24 611)	(21 785)
Uiszczone pozostałe opłaty	(301 017)	(188 879)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(975 482)	(783 433)

7. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 385	4 336
Inwestycje w jednostki zależne, wyceniane metodą praw własności	-	43 500
Inwestycje w jednostki zależne, wyceniane metodą inną niż praw własności	545	900
Przychody z tytułu dywidend, razem	4 930	48 736

8. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Wynik z pozycji wymiany	(27 494)	(106 781)
Różnice kursowe netto z przeliczenia	209 033	(246 318)
Zyski z transakcji minus straty	(236 527)	139 537
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	103 088	210 867
Instrumenty pochodne, w tym:	92 769	197 455
- Instrumenty odsetkowe	62 947	170 013
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	29 822	27 442
Instrumenty kapitałowe	(1 369)	(100)
Dłużne papiery wartościowe	11 995	12 093
Kredyty i pożyczki	308	1 419
Zobowiązania finansowe	(615)	-
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	202	(32 191)
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	(1 175 050)	865 902
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	1 172 512	(875 494)
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 740	(22 599)
Wynik na działalności handlowej, razem	75 796	71 895

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 19.

9. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Instrumenty kapitałowe	52 785	(16 424)
Dłużne papiery wartościowe	10 069	(3 204)
Kredyty i pożyczki	(29 828)	(26 406)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	33 026	(46 034)

W 2023 roku w pozycji Instrumenty kapitałowe Bank ujął głównie zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej udziałów w spółce Polski Standard Płatności Sp. z o.o. w kwocie 46 508 tys. zł (w 2022 roku: -11 694 tys. zł).

10. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania:	(48 428)	(96 603)
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(43 960)	(92 211)
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(4 468)	(4 392)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(48 428)	(96 603)

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje wynik ze sprzedaży detalicznych kredytów hipotecznych, które w ramach poolingu zostały przeniesione z mBanku do mBanku Hipotecznego w kwocie 2 674 tys. zł (w 2022 roku: -6 440 tys. zł) oraz wynik ze sprzedaży obligacji rządowych.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wynika głównie z incydentalnych i nieistotnych sprzedaży ekspozycji kredytowych.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy według instrumentów

	Rok kończący się 31 grudnia 2023		Rok kończący się 31 grudnia 2022	
	Zyski	Straty	Zyski	Straty
Dłużne papiery wartościowe	8 986	(55 620)	1 886	(87 658)
Kredyty i pożyczki	7 391	(9 185)	14 321	(25 152)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	16 377	(64 805)	16 207	(112 810)

11. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Zyski ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	7 559	5 838
Przychody ze sprzedaży usług	1 869	1 810
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	-	-
Przychody z najmu nieruchomości inwestycyjnych	787	223
Zyski z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	12 862
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	23 720	12 440
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	12 954	1 825
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	540	160
Zyski ze sprzedaży i aktualizacji wyceny inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	5 388	6 419
Pozostałe	25 251	28 742
Pozostałe przychody operacyjne, razem	78 068	70 319

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania za 2023 rok i za 2022 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	4 022	3 771
- Przychody z subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	11 360	10 442
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania w subleasingu	(15 382)	(14 213)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, razem	-	-

12. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Koszty pracownicze	(1 309 057)	(1 109 611)
Koszty rzeczowe, w tym:	(777 926)	(639 310)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(287 128)	(234 729)
- koszty IT	(212 755)	(174 378)
- koszty marketingu	(188 939)	(143 997)
- koszty usług konsultingowych	(73 247)	(71 725)
- pozostałe koszty rzeczowe	(15 857)	(14 481)
Podatki i opłaty	(38 485)	(33 030)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(173 248)	(236 207)
Wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-	(162 527)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(12 143)	(12 935)
System ochrony instytucjonalnej	(75)	(428 071)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 310 934)	(2 621 691)

W 2022 roku Bank wraz z innymi bankami komercyjnymi został uczestnikiem systemu ochrony, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe. W związku z tym Bank zasiliał fundusz pomocowy wpłatą w łącznej kwocie 428 071 tys. zł, która obciążyła koszty administracyjne.

W 2022 roku Bank ujął również koszty składek na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 162 527 tys. zł. Obowiązek wpłaty składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w 2022 roku został wprowadzony Ustawą z dnia 7 lipca 2022 roku o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom.

W 2023 roku pozycja Koszty rzeczowe obejmuje koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi w kwocie 645 tys. zł (w 2022 roku: 380 tys. zł) oraz koszty związane ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych) w kwocie 2 141 tys. zł (w 2022 roku: 1 949 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2023 rok i 2022 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Koszty wynagrodzeń	(1 037 668)	(891 954)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(184 642)	(155 210)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(10 920)	(12 673)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(10 920)	(12 673)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(75 827)	(49 774)
Koszty pracownicze, razem	(1 309 057)	(1 109 611)

Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 43.

13. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Straty ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(1 614)	(1 298)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(135 751)	(124 894)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(5 021)	(4 653)
Przekazane darowizny	(5 627)	(6 196)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 592)	(3 246)
Straty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	(24 945)	(3 463)
Bezpośrednie koszty operacyjne (łącznie z kosztami napraw i utrzymania) poniesione w związku z eksploatacją nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przyniosła przychody z najmu	(6 894)	(7 282)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	(4 500)
Koszty windykacji należności	(19 915)	(29 432)
Straty ze sprzedaży i aktualizacji wyceny inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(6 608)	(22 961)
Pozostałe koszty operacyjne	(56 075)	(57 850)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(264 042)	(265 775)

Pozycja Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania w 2023 roku zawierała między innymi koszty rezerwy w kwocie 80 167 tys. zł na przegraną w II instancji sprawę sądową z powództwa klienta korporacyjnego Banku dotyczącą ważności zawarcia transakcji CIRS. Bank złożył skargę kasacyjną od wyroku. Jednocześnie w sprawie na wniosek mBanku zostało wydane postanowienie o wstrzymaniu wykonalności i skuteczności wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

W 2022 roku pozycja Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania zawiera między innymi koszty rezerwy na zwrot dodatkowych kosztów ubezpieczenia pomostowego, pobranych od klientów, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne, za okres przed wpisem hipoteki do księgi wieczystej w kwocie 84 000 tys. zł. Obowiązek zwrotu takich kosztów wynika ze zmiany do Ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, która weszła w życie 17 września 2022 roku.

14. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(1 001 953)	(647 630)
Dłużne papiery wartościowe	(2 403)	(942)
Koszyk 1	(2 403)	(942)
Kredyty i pożyczki	(999 550)	(646 688)
Koszyk 1	6 749	74 831
Koszyk 2	(262 874)	(54 305)
Koszyk 3	(776 171)	(670 184)
POCI	32 746	2 970
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	(42 538)	(30 384)
Dłużne papiery wartościowe	(2 274)	319
Koszyk 1	(1 412)	(269)
Koszyk 2	(862)	588
Kredyty i pożyczki	(40 264)	(30 703)
Koszyk 1	1 053	(5 144)
Koszyk 2	(23 402)	(12 900)
Koszyk 3	(17 861)	(12 600)
POCI	(54)	(59)
Udzielone zobowiązania i gwarancje	98 210	17 127
Koszyk 1	(6 637)	4 471
Koszyk 2	(22 805)	657
Koszyk 3	125 838	6 881
POCI	1 814	5 118
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(946 281)	(660 887)

W przypadku reklasyfikacji ekspozycji pomiędzy koszykami utraty wartości odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są prezentowane w szyku rozwartym, z uwzględnieniem rozwiązania całości dotychczasowego odpisu w koszyku przed dokonaniem reklasyfikacji oraz ujęciem całej kwoty utworzonego odpisu w koszyku po dokonaniu reklasyfikacji ekspozycji.

15. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Podatek dochodowy bieżący	(684 627)	(1 021 748)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 32)	(183 693)	384 553
Podatek dochodowy, razem	(868 320)	(637 195)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	897 642	(59 529)
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(170 552)	11 311
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	60 942	14 594
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(758 710)	(663 100)
<i>Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi</i>	<i>(886 043)</i>	<i>(582 405)</i>
<i>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanego z programem ugód skierowanym do klientów posiadających kredyty walutowe w CHF oraz unieważnieniami umów CHF</i>	<i>367 222</i>	<i>198 899</i>
<i>Podatek od instytucji finansowych</i>	<i>(136 734)</i>	<i>(123 871)</i>
<i>Składki i inne wpłaty obowiązkowe nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (w tym Bankowy Fundusz Gwarancyjny)</i>	<i>(32 917)</i>	<i>(75 760)</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>(70 238)</i>	<i>(79 963)</i>
Obciążenie podatkowe, razem	(868 320)	(637 195)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk / (strata) brutto	897 642	(59 529)
Podatek dochodowy	(868 320)	(637 195)
Efektywna stopa podatkowa (%)	96,73%	n/d

Dochody wyłączone z opodatkowania zawierają m.in. dywidendy zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 865).

Począwszy od 1 stycznia 2020 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A. i mLeasing Sp. z o. o. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank (PGK). Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

Od 1 stycznia 2024 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A., mLeasing Sp. z o. o., mFaktoring S.A., mZakupy Sp. z o.o., mTFI S.A. i mElements S.A. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank. Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

W poniższej nocie zaprezentowano bieżący podatek dochodowy według krajów.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Polska	(618 856)	(962 488)
Czechy	(51 092)	(52 061)
Słowacja	(14 679)	(7 199)
Podatek dochodowy, razem	(684 627)	(1 021 748)

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 32. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania Banku, tak jak to przedstawiono powyżej.

16. Zysk / (strata) na jedną akcję

Zysk / (strata) na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Podstawowy:		
Zysk / (strata) netto	29 322	(696 724)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 451 562	42 403 048
Podstawowy zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	0,69	(16,43)
Rozwodniony:		
Zysk / (strata) netto, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	29 322	(696 724)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 451 562	42 403 048
Korekty na:		
- warranty subskrypcyjne	69 647	67 047
Średnia ważona liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 521 209	42 470 095
Rozwodniony zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	0,69	(16,41)

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 43. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję. Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych – warranty subskrypcyjne, z których wykonanie praw umożliwia objęcie akcji. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich uprawnień do akcji po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

17. Inne całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów innych całkowitych dochodów	Rok kończący się 31 grudnia 2023			Rok kończący się 31 grudnia 2022		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	1 360 924	(229 119)	1 131 805	(245 101)	40 852	(204 249)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(35 990)	-	(35 990)	6 129	-	6 129
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	539 054	(102 420)	436 634	(246 476)	46 830	(199 646)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	42 048	-	42 048	(92 514)	-	(92 514)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	815 812	(126 699)	689 113	87 760	(5 978)	81 782
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(7 940)	1 508	(6 432)	4 295	(816)	3 479
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	(7 940)	1 508	(6 432)	4 295	(816)	3 479
Inne całkowite dochody, razem	1 352 984	(227 611)	1 125 373	(240 806)	40 036	(200 770)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące innych całkowitych dochodów netto za lata 2023 i 2022.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
POZYCJE, KTÓRE MOGĄ BYĆ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	1 131 805	(204 249)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(35 990)	6 129
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	(35 990)	6 129
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	45 043	10 328
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(81 033)	(4 199)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (efektywna część)	436 634	(199 646)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	29 786	(573 624)
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	29 786	13 475
<i>Niezrealizowane straty ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	-	(587 099)
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	406 848	373 978
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	689 113	81 782
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	652 730	3 347
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	731 219	124 360
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(78 489)	(121 013)
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	36 383	78 435
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	42 048	(92 514)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności ujętych w roku obrotowym (netto)	42 048	(92 514)
POZYCJE, KTÓRE NIE ZOSTANĄ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(6 432)	3 479
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(6 432)	3 479
<i>Zyski aktuarialne (netto)</i>	-	3 479
<i>Straty aktuarialne (netto)</i>	(6 432)	-
Inne całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	1 125 373	(200 770)

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2023	31.12.2022
Gotówka w kasie	1 545 034	1 645 857
Środki w bankach centralnych	34 949 763	14 260 635
Rachunki bieżące (płatne na żądanie) i lokaty jednodniowe w innych bankach	146 651	173 217
Lokaty w bankach o terminie pierwotnym do 3 miesięcy	-	40 592
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	36 641 448	16 120 301

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 5 805 019 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2023 roku do 1 stycznia 2024 roku,
- 5 342 096 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2022 roku do 1 stycznia 2023 roku.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 5,75% (31 grudnia 2022 roku: 6,75%).

19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające**Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające**

	31.12.2023	31.12.2022
Instrumenty pochodne, w tym:	1 081 830	1 471 740
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	545 639	596 736
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	711 714	1 199 748
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	239 432	111 811
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	3 615	4 924
- Efekt kompensowania	(418 570)	(441 479)
Instrumenty kapitałowe	10 440	6 129
- Inne instytucje finansowe	10 440	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	6 129
Dłużne papiery wartościowe	634 939	1 072 092
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	397 333	670 227
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	280 193	278 219
- Instytucje kredytowe	99	84 447
- Inne instytucje finansowe	101 660	135 636
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	135 847	181 782
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 498	39 720
- Klienci korporacyjni	40 498	39 720
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, razem	1 767 707	2 589 681

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące zabezpieczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell/buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 280 193 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 278 219 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające

	31.12.2023	31.12.2022
Instrumenty pochodne, w tym:	1 301 245	1 814 475
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	199 583	395 977
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 251 113	1 779 802
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	889 125	1 984 675
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	230 171	679 253
- Efekt kompensowania	(1 268 747)	(3 025 232)
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	157 607	260 538
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, razem	1 458 852	2 075 013

Pochodne instrumenty finansowe

Bank posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje spot.

Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

Kontrakty FRA to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują one, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w dalszej części noty.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli.

31.12.2023	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	18 966 657	19 463 789	58 713	489 266
- Kontrakty FX swap	34 730 360	34 150 411	633 929	110 134
- Kontrakty CIRS	2 883 677	2 910 785	18 073	19 833
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	5 418 102	7 025 333	42 051	193 732
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	61 998 796	63 550 318	752 766	812 965
- Walutowe kontrakty futures	990 998	992 403	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	62 989 794	64 542 721	752 766	812 965
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	165 554 725	165 554 725	339 765	482 618
- Kontrakty FRA	15 538 000	13 246 000	862	1 419
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	424 647	795 011	11 197	14 700
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	181 517 372	179 595 736	351 824	498 737
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 491 815	2 589 457	152 763	138 994
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	246 998 981	246 727 914	1 257 353	1 450 696
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	24 102 479	24 102 479	239 432	889 125
- Kontrakty IRS, OIS	24 102 479	24 102 479	239 432	889 125
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	5 755 000	5 755 000	3 615	230 171
- Kontrakty IRS	5 755 000	5 755 000	3 615	230 171
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	29 857 479	29 857 479	243 047	1 119 296
Efekt kompensowania			(418 570)	(1 268 747)
Razem	276 856 460	276 585 393	1 081 830	1 301 245
Krótkoterminowe (do 1 roku)	130 611 586	128 669 989	854 214	1 008 506
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	146 244 874	147 915 404	227 616	292 739

31.12.2022	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 392 618	16 774 537	126 093	323 682
- Kontrakty FX swap	30 915 143	30 477 871	546 950	259 594
- Kontrakty CIRS	5 966 841	6 002 521	65 070	49 730
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	9 264 440	9 640 383	115 946	137 310
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	62 539 042	62 895 312	854 059	770 316
- Walutowe kontrakty futures	916 806	921 064	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	63 455 848	63 816 376	854 059	770 316
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	253 989 749	253 991 283	580 542	1 056 612
- Kontrakty FRA	9 520 000	10 660 000	524	2 894
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	203 733	769 903	12 965	24 334
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	263 713 482	265 421 186	594 031	1 083 840
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 866 762	2 995 905	348 394	321 623
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	330 036 092	332 233 467	1 796 484	2 175 779
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	20 249 502	20 249 502	111 811	1 984 675
- Kontrakty IRS, OIS	20 249 502	20 249 502	111 811	1 984 675
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	9 445 000	9 445 000	4 924	679 253
- Kontrakty IRS	9 445 000	9 445 000	4 924	679 253
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	29 694 502	29 694 502	116 735	2 663 928
Efekt kompensowania			(441 479)	(3 025 232)
Razem	359 730 594	361 927 969	1 471 740	1 814 475
Krótkoterminowe (do 1 roku)	137 170 526	138 618 244	830 500	919 136
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	222 560 068	223 309 725	641 240	895 339

Efekt kompensowania poza wyceną transakcji pochodnych obejmuje 929 731 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 79 553 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensowaniu (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 2 697 133 tys. zł i 113 380 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2023		31.12.2022	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	910 627	-	1 283 932	-
2	317 071	-	387 342	-
3	78 284	-	60 366	-
4	44 624	-	97 222	-
5	21 790	40 498	3 947	39 720
6	2	-	107	-
7	22	-	302	-
8	127 950	-	79 969	-
default	30	-	32	-
Efekt kompensowania	(418 570)		(441 479)	
Wartość bilansowa	1 081 830	40 498	1 471 740	39 720

Rating	31.12.2023	31.12.2022
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,0 - 1,2	397 334	-
1,8 - 2,0	-	700 410
2,2 - 2,8	175 526	334 796
3,0 - 3,8	62 079	36 886
Razem	634 939	1 072 092

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 Bank wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miał możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

Bank podjął decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. Zasady te były konsekwentnie stosowane do dnia 30 czerwca 2022 roku. Począwszy od dnia 1 lipca 2022 roku w obszarze rachunkowości zabezpieczeń Bank stosuje zasady rachunkowości zgodne z MSSF 9, za wyjątkiem opisanym poniżej.

Relacje zabezpieczające wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa, nadal ujmowane są zgodnie z MSR 39.

Bank wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1 (za wyjątkiem zabezpieczenia wartości godziwej portfeli kredytów udzielonych przez Oddział mBanku w Czechach, gdzie nominal instrumentów zabezpieczających jest ustalany w kwocie niższej od nominalu pozycji zabezpieczanej w celu uwzględnienia ryzyka przedpłaty).

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest uwzględniona w wycenie instrumentu zabezpieczającego, a nie ma jej w wycenie pozycji zabezpieczanej, oraz niedopasowanie z tytułu początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty przed ustanowieniem relacji.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Bank dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.11.

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- kredytów o stałym oprocentowaniu otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji senioralnych nieuprzywilejowanych o stałym oprocentowaniu w okresie 3 lat od daty emisji, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji senioralnych nieuprzywilejowanych o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 113 110 tys. CHF, 175 560 tys. CHF i 138 388 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 125 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje senioralne nieuprzywilejowane wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 750 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu w okresie 3 lat od daty emisji,
- obligacje senioralne nieuprzywilejowane wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji,
- część portfela kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- część portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap oraz Overnight Index Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2023	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie, która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
------------	---	---	---	--

Mikrozabezpieczenia

Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu	(5 996 198)	100 429	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(201 839)
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(1 938 343)	63 342	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec banków – kredyty otrzymane	(63 998)
Kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	2 274	(74 167)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – Kredyty i pożyczki udzielone klientom	53 384

Zabezpieczenie wartości godziwej portfela aktywów i zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej

Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(16 075 106)	565 985	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec klientów – depozyty	(962 597)
--	--------------	---------	--	-----------

RAZEM**(1 175 050)**

31.12.2022	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie, która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
------------	---	---	---	--

Mikrozabezpieczenia

Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(3 601 103)	302 268	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	283 963
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(1 910 721)	127 340	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec banków – kredyty otrzymane	132 471
Kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	971 816	(134 278)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(23 636)

Zabezpieczenie wartości godziwej portfela aktywów i zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej

Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(13 375 000)	1 528 582	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec klientów – depozyty	473 104
--	--------------	-----------	--	---------

RAZEM**865 902**Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stosowanego jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie wartości godziwej

	31.12.2023	31.12.2022
Instrumenty zabezpieczające obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	197 245	(283 192)
Instrumenty zabezpieczające kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	63 481	(131 274)
Instrumenty zabezpieczające kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	(36 613)	10 922
Instrumenty zabezpieczające depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	948 399	(471 950)
Razem	1 172 512	(875 494)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31.12.2023	1 207 198	500 000	1 985 350	20 409 931	-	24 102 479
31.12.2022	-	1 203 580	600 000	18 445 922	-	20 249 502

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 5)	(842 450)	(526 940)
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 8)	(1 175 050)	865 902
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 8)	1 172 512	(875 494)
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	(844 988)	(536 532)

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Bank rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń w Nocie 8. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto).

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2024 roku do sierpnia 2029 roku.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie		Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	5 755 000	9 445 000	220 044	656 893	(258 977)	(695 611)

Zmiana wartości pozycji zabezpieczającej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	(217 578)	(658 277)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2023	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	425 000	200 000	2 390 000	2 740 000	-	5 755 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	2,012%	2,048%	1,772%	0,952%	-	

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	440 000	380 000	2 670 000	5 955 000	-	9 445 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	2,364%	2,468%	1,546%	1,421%	-	

Poniżej podany został harmonogram prezentujący okresy w jakich Bank spodziewał się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
31.12.2023	104 560	206 364	135 848	4 736
31.12.2022	229 818	518 859	519 099	17 811

W poniższej nocie zaprezentowano inne całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku.

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Inne dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	(858 779)	(612 303)
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w innych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego (brutto)	36 773	(708 177)
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:	502 281	461 701
- <i>wynik z tytułu odsetek</i>	502 281	461 701
Skumulowane inne dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	(319 725)	(858 779)
Podatek dochodowy z tytułu skumulowanych innych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	60 748	163 168
Skumulowane inne dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	(258 977)	(695 611)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na inne dochody całkowite (brutto)	539 054	(246 476)
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(102 420)	46 830
Wpływ w okresie sprawozdawczym na inne dochody całkowite (netto)	436 634	(199 646)

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w innych dochodach całkowitych brutto	539 054	(246 476)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	(499 541)	(484 300)
- <i>kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach/kosztach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat (Nota 5)</i>	(502 281)	(461 701)
- <i>nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej (Nota 8)</i>	2 740	(22 599)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto	39 513	(730 776)

Wpływ reformy IBOR w obszarze rachunkowości zabezpieczeń.

Przygotowując sprawozdanie finansowe za 2019 rok Bank zdecydował się na wcześniejsze zastosowanie zmian w ramach Etapu 1 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej: zmiany do MSSF 9/MSR 39 i MSSF 7. Zmiany, o których mowa, zmodyfikowały określone wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, umożliwiając kontynuowanie jej stosowania w odniesieniu do powiązań zabezpieczających objętych zmianami w okresie niepewności, zanim nastąpi zmiana pozycji zabezpieczanych lub instrumentów zabezpieczających w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej.

W 2021 roku Bank po raz pierwszy zastosował zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji, MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe oraz MSSF 16 Leasing w ramach Etapu 2 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, opublikowane w sierpniu 2020 roku.

Zastosowanie wyżej opisanych zmian w ramach Etapu 1 pozwoliło na utrzymanie powiązań zabezpieczających pomimo niepewności co do okresu wystąpienia i wysokości zabezpieczanych przepływów pieniężnych spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz braku możliwości wyodrębnienia komponentu w postaci referencyjnej stopy procentowej, w przypadku zabezpieczeń wartości godziwej powiązanych z IBOR.

Bank zatrzymał skumulowane zyski lub straty w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych powiązanych z IBOR objętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej pomimo niepewności spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych z pozycji zabezpieczanych. W przypadkach gdy zabezpieczane przyszłe przepływy pieniężne nie są już oczekiwane z powodów innych niż reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, skumulowane zyski lub straty zostałyby natychmiast przeklasyfikowane do wyniku finansowego.

Bank będzie stosować zmiany do MSSF 9/MSR 39 w ramach Etapu 1 do czasu, gdy niepewność wynikająca z reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych, na którą narażony jest Bank, przestanie występować. Niepewność, o której mowa powyżej, będzie występować do czasu uzupełnienia umów Banku powiązanych z IBOR o zapisy dotyczące terminu zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz ustalenia podstawy przepływów pieniężnych z tytułu alternatywnego wskaźnika referencyjnego, w tym stałego spreadu.

W wyniku zmian wprowadzonych w ramach Etapu 2 w przypadkach gdy warunki umowne dotyczące nie pochodnych instrumentów finansowych zostały zmienione bezpośrednio w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, a nowa podstawa określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest równoważna pod względem ekonomicznym dotychczasowej podstawie (tj. podstawie obowiązującej bezpośrednio przed dokonaniem zmiany), Bank zmienił podstawę określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy prospektywnie, zmieniając efektywną stopę procentową. W przypadku dokonania dodatkowych zmian, które nie są bezpośrednio związane z reformą, do takich zmian stosuje się odpowiednie wymogi wynikające z MSSF 9.

W przypadkach gdy reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej spowodowała konwersję instrumentu zabezpieczającego, Bank dokonał aktualizacji dokumentacji zabezpieczenia, nie rozwiązując powiązania zabezpieczającego.

Ponadto w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych, jeżeli pozycja zabezpieczana ulega zmianie w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, Bank uznaje, że skumulowane zyski lub straty ujęte w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszących się do IBOR, opierają się na alternatywnym wskaźniku referencyjnym.

Na koniec 2023 roku instrumenty zabezpieczające desygnowane w rachunkowości zabezpieczeń oparte były na stawkach WIBOR, PRIBOR oraz EURIBOR.

20. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2023	31.12.2022
Kapitałowe papiery wartościowe	174 411	121 416
- Inne instytucje finansowe	173 579	120 927
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	832	489
Dłużne papiery wartościowe	50 144	45 009
- Inne instytucje finansowe	50 144	45 009
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	603 713	712 570
- Klienci indywidualni	536 920	690 795
- Klienci korporacyjni	66 676	21 687
- Klienci budżetowi	117	88
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	828 268	878 995
Krótkoterminowe (do 1 roku)	517 858	654 641
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	310 410	224 354

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Rating	Dłużne papiery wartościowe	
	31.12.2023	31.12.2022
1,4 - 1,6	50 144	45 009
Wartość bilansowa, razem	50 144	45 009

Pod-portfel	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
	31.12.2023	31.12.2022
1	178	312
2	47 244	52 550
3	47 521	105 017
4	211 194	278 109
5	183 458	180 554
6	12 499	11 404
7	47 532	47 612
default	54 087	37 012
Wartość bilansowa, razem	603 713	712 570

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

21. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

31.12.2023	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	36 225 947	36 207 837	28 800	-	-	(9 828)	(862)	-	-
- Banki centralne	18 382 180	18 385 378	-	-	-	(3 198)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	15 063 647	15 066 246	-	-	-	(2 599)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	618 614	618 614	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	619 208	619 996	-	-	-	(788)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe, w tym:	1 562 961	1 536 413	28 800	-	-	(1 390)	(862)	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	383 022	383 022	-	-	-	-	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	597 951	599 804	-	-	-	(1 853)	-	-	-
Kredyty i pożyczki	18 238 558	15 189 404	2 975 222	155 221	419	(7 064)	(38 640)	(35 969)	(35)
- Klienci indywidualni	18 238 558	15 189 404	2 975 222	155 221	419	(7 064)	(38 640)	(35 969)	(35)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	54 464 505	51 397 241	3 004 022	155 221	419	(16 892)	(39 502)	(35 969)	(35)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	23 951 021								
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	30 605 882								

31.12.2022	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	34 420 653	34 429 073	-	-	-	(8 420)	-	-	-
- Banki centralne	17 083 666	17 086 509	-	-	-	(2 843)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	14 300 990	14 303 430	-	-	-	(2 440)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	677 551	677 551	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	881 908	882 322	-	-	-	(414)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe, w tym:	1 442 692	1 443 103	-	-	-	(411)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	415 618	415 618	-	-	-	-	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	711 397	713 709	-	-	-	(2 312)	-	-	-
Kredyty i pożyczki	19 422 073	18 310 725	1 063 200	90 925	474	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)
- Klienci indywidualni	19 422 073	18 310 725	1 063 200	90 925	474	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	53 842 726	52 739 798	1 063 200	90 925	474	(16 770)	(15 537)	(19 350)	(14)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	24 908 405								
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	28 985 992								

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wartość bilansowa brutto dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 26 344 213 tys. zł natomiast opartych na stopie zmiennej 9 892 424 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 28 232 249 tys. zł i 6 196 824 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, z późniejszymi zmianami na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 618 614 tys. zł o wartości nominalnej 645 000 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 579 990 tys. zł oraz 645 000 tys. zł).

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(8 420)	-	-	-	(43 041)	43 610	(2 843)	4	(10 690)
Koszyk 1	(8 420)	(256)	355	-	(43 041)	43 339	(1 809)	4	(9 828)
Koszyk 2	-	256	(355)	-	-	271	(1 034)	-	(862)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(43 251)	-	-	-	(79)	6 952	(47 137)	1 807	(81 708)
Koszyk 1	(8 350)	(14 368)	4 481	84	(79)	600	10 335	233	(7 064)
Koszyk 2	(15 537)	14 031	(6 515)	7 608	-	1 753	(40 279)	299	(38 640)
Koszyk 3	(19 350)	337	2 034	(7 692)	-	4 599	(17 139)	1 242	(35 969)
POCI	(14)	-	-	-	-	-	(54)	33	(35)
Skumulowana utrata wartości, razem	(51 671)	-	-	-	(43 120)	50 562	(49 980)	1 811	(92 398)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(8 739)	-	-	-	(11 296)	10 565	1 050	-	(8 420)
Koszyk 1	(8 151)	-	-	-	(11 296)	9 977	1 050	-	(8 420)
Koszyk 2	(588)	-	-	-	-	588	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(15 241)	-	-	-	(452)	6 544	(36 795)	2 693	(43 251)
Koszyk 1	(3 520)	(7 593)	2 155	128	(452)	550	68	314	(8 350)
Koszyk 2	(2 758)	6 803	(2 440)	5 331	-	486	(23 080)	121	(15 537)
Koszyk 3	(9 003)	790	285	(5 459)	-	5 508	(13 724)	2 253	(19 350)
POCI	40	-	-	-	-	-	(59)	5	(14)
Skumulowana utrata wartości, razem	(23 980)	-	-	-	(11 748)	17 109	(35 745)	2 693	(51 671)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	34 429 073	-	-	-	232 964 781	(237 271 330)	6 114 113	36 236 637
Koszyk 1	34 429 073	20 486	(66 590)	-	232 964 781	(237 253 345)	6 113 432	36 207 837
Koszyk 2	-	(20 486)	66 590	-	-	(17 985)	681	28 800
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 465 324	-	-	-	456 476	(1 051 014)	(550 520)	18 320 266
Koszyk 1	18 310 725	1 267 893	(3 314 788)	(25 110)	456 476	(946 485)	(559 307)	15 189 404
Koszyk 2	1 063 200	(1 265 157)	3 331 145	(76 677)	-	(90 400)	13 111	2 975 222
Koszyk 3	90 925	(2 736)	(16 357)	101 787	-	(14 129)	(4 269)	155 221
POCI	474	-	-	-	-	-	(55)	419
Wartość bilansowa brutto, razem	53 894 397	-	-	-	233 421 257	(238 322 344)	5 563 593	54 556 903

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	35 980 142	-	-	-	17 897 626	(19 267 923)	(180 772)	34 429 073
Koszyk 1	35 936 194	-	-	-	17 897 626	(19 223 975)	(180 772)	34 429 073
Koszyk 2	43 948	-	-	-	-	(43 948)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 206 495	-	-	-	4 019 283	(2 878 728)	118 274	19 465 324
Koszyk 1	18 059 705	24 421	(769 491)	(49 098)	3 846 888	(2 856 483)	54 783	18 310 725
Koszyk 2	114 831	(21 842)	769 753	(22 589)	170 779	(11 176)	63 444	1 063 200
Koszyk 3	31 557	(2 579)	(262)	71 687	1 616	(11 069)	(25)	90 925
POCI	402	-	-	-	-	-	72	474
Wartość bilansowa brutto, razem	54 186 637	-	-	-	21 916 909	(22 146 651)	(62 498)	53 894 397

Pozycja Inne zmiany zawiera wpływ nieistotnej modyfikacji wynikającej z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe” – Nota 5).

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2023 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	77 994	-	-	-	77 994
1,4 - 1,6	1 367 706	-	-	-	1 367 706
1,8 - 2,0	33 627 768	-	-	-	33 627 768
2,2 - 2,8	723 446	-	-	-	723 446
3,0 - 3,8	361 757	-	-	-	361 757
4,0 - 5,0	49 166	28 800	-	-	77 966
Wartość bilansowa brutto	36 207 837	28 800	-	-	36 236 637
Skumulowana utrata wartości	(9 828)	(862)	-	-	(10 690)
Wartość bilansowa	36 198 009	27 938	-	-	36 225 947

Stan na 31 grudnia 2023 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1	33 774	-	-	-	33 774
2	13 624 413	1 395 979	-	-	15 020 392
3	1 267 797	727 612	-	-	1 995 409
4	244 483	518 209	-	-	762 692
5	18 937	206 497	-	-	225 434
6	-	21 399	-	-	21 399
7	-	105 526	-	-	105 526
default	-	-	155 221	419	155 640
Wartość bilansowa brutto	15 189 404	2 975 222	155 221	419	18 320 266
Skumulowana utrata wartości	(7 064)	(38 640)	(35 969)	(35)	(81 708)
Wartość bilansowa	15 182 340	2 936 582	119 252	384	18 238 558

Stan na 31 grudnia 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	213 774	-	-	-	213 774
1,4 - 1,6	1 316 742	-	-	-	1 316 742
1,8 - 2,0	31 176 165	-	-	-	31 176 165
2,2 - 2,8	1 329 204	-	-	-	1 329 204
3,0 - 3,8	393 188	-	-	-	393 188
Wartość bilansowa brutto	34 429 073	-	-	-	34 429 073
Skumulowana utrata wartości	(8 420)	-	-	-	(8 420)
Wartość bilansowa	34 420 653	-	-	-	34 420 653

Stan na 31 grudnia 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1	1 276 674	1 960	-	-	1 278 634
2	15 648 924	383 490	-	-	16 032 414
3	969 844	323 259	-	-	1 293 103
4	338 901	210 310	-	-	549 211
5	71 672	87 788	-	-	159 460
6	2 924	12 433	-	-	15 357
7	1 786	43 960	-	-	45 746
default	-	-	90 925	474	91 399
Wartość bilansowa brutto	18 310 725	1 063 200	90 925	474	19 465 324
Skumulowana utrata wartości	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)	(43 251)
Wartość bilansowa	18 302 375	1 047 663	71 575	460	19 422 073

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Finansowy efekt zabezpieczeń

31 grudnia 2023	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
-----------------	----------------	-----------------------------	---	------------------------------

Dane bilansowe

Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	18 320 266	(81 708)	(107 926)	26 218
Klienci indywidualni	18 320 266	(81 708)	(107 926)	26 218
Razem dane bilansowe	18 320 266	(81 708)	(107 926)	26 218
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	155 221	(35 969)	(43 308)	7 339
Razem dane bilansowe, POCI	419	(35)	(96)	61

31 grudnia 2022	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
-----------------	----------------	-----------------------------	---	------------------------------

Dane bilansowe

Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
Klienci indywidualni	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
Razem dane bilansowe	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	90 925	(19 350)	(22 507)	3 157
Razem dane bilansowe, POCI	474	(14)	(35)	21

22. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

31.12.2023	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	25 527 804	25 533 214	-	-	-	(5 410)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	15 666 682	15 669 481	-	-	-	(2 799)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 495 645	1 495 645	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	5 590 452	5 592 516	-	-	-	(2 064)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe, w tym:	4 270 670	4 271 217	-	-	-	(547)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 487 396	1 487 396	-	-	-	-	-	-	-
Należności od banków	10 476 203	10 476 792	1 805	-	-	(2 362)	(32)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	85 052 955	74 385 576	9 896 117	3 518 309	223 737	(350 759)	(588 401)	(2 085 023)	53 399
Klienci indywidualni	36 661 091	30 848 344	5 454 083	2 163 228	155 653	(182 267)	(470 616)	(1 277 804)	(29 530)
Klienci korporacyjni	48 267 016	43 470 081	4 376 406	1 355 081	68 084	(168 372)	(109 974)	(807 219)	82 929
Klienci budżetowi	124 848	67 151	65 628	-	-	(120)	(7 811)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	121 056 962	110 395 582	9 897 922	3 518 309	223 737	(358 531)	(588 433)	(2 085 023)	53 399

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	45 652 218
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	78 383 332

31.12.2022	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	20 206 976	20 210 006	-	-	-	(3 030)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	13 412 161	13 414 361	-	-	-	(2 200)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 089 602	1 089 602	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	3 345 406	3 345 858	-	-	-	(452)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe, w tym:	3 449 409	3 449 787	-	-	-	(378)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 041 894	1 041 894	-	-	-	-	-	-	-
Należności od banków	15 179 061	15 178 756	2 261	-	-	(1 016)	(940)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	87 805 447	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603
Klienci indywidualni	40 129 801	37 009 696	2 682 953	2 058 035	150 554	(209 481)	(270 118)	(1 262 306)	(29 532)
Klienci korporacyjni	47 622 759	44 640 026	2 550 531	1 132 120	55 430	(146 164)	(45 448)	(638 871)	75 135
Klienci budżetowi	52 887	52 948	14	2	-	(75)	-	(2)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	123 191 484	117 091 432	5 235 759	3 190 157	205 984	(359 766)	(316 506)	(1 901 179)	45 603
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	49 134 813								
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	76 588 519								

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, papiery wartościowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell/buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 405 486 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 394 745 tys. zł).

Pozycja kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmuje również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną mBanku S.A.

Należności od banków

	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki	2 983 824	2 896 550
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	6 323 328	8 223 722
Inne należności	1 171 445	4 060 745
Należności (brutto) od banków, razem	10 478 597	15 181 017
Skumulowana utrata wartości	(2 394)	(1 956)
Należności (netto) od banków, razem	10 476 203	15 179 061
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	7 095 427	10 712 232
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	3 383 170	4 468 785

Pozycja Inne należności obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 365 733 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Bank (Nota 36) (31 grudnia 2022 roku: 557 138 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 2 637 744 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 2 625 589 tys. zł), a o stałej stopie 346 080 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 270 961 tys. zł).

Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 5,81% (w 2022 roku: 4,56%).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2023		31.12.2022	
	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	3 607 626	6 870 971	6 242 343	8 938 674
Skumulowana utrata wartości	(2 181)	(213)	(733)	(1 223)
Należności od banków, netto	3 605 445	6 870 758	6 241 610	8 937 451

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2023	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	14 725 997	8 015 731	6 702 228	8 038
Kredyty terminowe, w tym:	71 499 184	30 439 770	40 934 673	124 741
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	15 720 487	15 720 487		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	884 216	-	884 216	-
Pozostałe należności kredytowe	723 627	-	723 627	-
Inne należności	190 715	165 807	24 908	-
Wartość bilansowa brutto, razem	88 023 739	38 621 308	49 269 652	132 779

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2023	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(1 041 837)	(832 953)	(208 838)	(46)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 924 679)	(1 127 264)	(789 530)	(7 885)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(366 575)	(366 575)		
Pozostałe należności kredytowe	(4 268)	-	(4 268)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 970 784)	(1 960 217)	(1 002 636)	(7 931)
Wartość bilansowa brutto, razem	88 023 739	38 621 308	49 269 652	132 779
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 970 784)	(1 960 217)	(1 002 636)	(7 931)
Wartość bilansowa netto, razem	85 052 955	36 661 091	48 267 016	124 848
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	34 286 975			
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	53 736 764			

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2022	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	15 088 668	8 015 011	7 067 366	6 291
Kredyty terminowe, w tym:	73 039 182	33 864 850	39 127 659	46 673
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	18 947 803	18 947 803		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	1 611 154	-	1 611 154	-
Pozostałe należności kredytowe	556 330	-	556 330	-
Inne należności	36 975	21 377	15 598	-
Wartość bilansowa brutto, razem	90 332 309	41 901 238	48 378 107	52 964

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2022	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(839 171)	(680 444)	(158 711)	(16)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 686 836)	(1 090 993)	(595 782)	(61)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(427 756)	(427 756)		
Pozostałe należności kredytowe	(855)	-	(855)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 526 862)	(1 771 437)	(755 348)	(77)
Wartość bilansowa brutto, razem	90 332 309	41 901 238	48 378 107	52 964
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 526 862)	(1 771 437)	(755 348)	(77)
Wartość bilansowa netto, razem	87 805 447	40 129 801	47 622 759	52 887
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	34 321 759			
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	56 010 550			

Na dzień 31 grudnia 2023 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 83 515 017 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 4 508 722 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 86 097 066 tys. zł i 4 235 243 tys. zł). Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 7,61% (31 grudnia 2022 roku: 5,14%).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 217 119 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego (31 grudnia 2022 roku: 286 567 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 roku pozycja Pozostałe należności kredytowe obejmuje zabezpieczenia złożone przez Bank pod transakcje pochodne w kwocie 359 933 tys. zł (Nota 36) (31 grudnia 2022 roku: 376 277 tys. zł).

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych osobom fizycznym

	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym (w tys. zł), w tym:	15 353 912	18 520 047
- PLN	5 714 488	2 868 238
- CHF	1 852 703	6 141 673
- EUR	3 359 720	4 027 009
- CZK	4 330 701	5 301 068
- USD	86 888	168 475
- pozostałe waluty	9 412	13 584
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)		
- PLN	5 714 488	2 868 238
- CHF	395 640	1 288 130
- EUR	772 705	858 656
- CZK	24 620 244	27 296 952
- USD	22 081	38 274

Powyższa tabela prezentuje wartość bilansową netto kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, udzielonych osobom fizycznym według walut. Powyższa tabela nie uwzględnia kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, o wartości 18 238 558 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 19 422 073 tys. zł), udzielonych wyłącznie w PLN (Nota 21).

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2023	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	242 279	-	-	-	242 279
1,4 - 1,6	3 299 398	-	-	-	3 299 398
1,8 - 2,0	19 701 673	-	-	-	19 701 673
2,2 - 2,8	2 289 864	-	-	-	2 289 864
Wartość bilansowa brutto	25 533 214	-	-	-	25 533 214
Skumulowana utrata wartości	(5 410)	-	-	-	(5 410)
Wartość bilansowa netto	25 527 804	-	-	-	25 527 804
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	6 818 884	-	-	-	6 818 884
2	3 555 257	-	-	-	3 555 257
3	84 954	-	-	-	84 954
4	17 697	1 805	-	-	19 502
Wartość bilansowa brutto	10 476 792	1 805	-	-	10 478 597
Skumulowana utrata wartości	(2 362)	(32)	-	-	(2 394)
Wartość bilansowa netto	10 474 430	1 773	-	-	10 476 203
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	2 988 030	19 873	-	-	3 007 903
2	31 922 412	180 239	-	13 157	32 115 808
3	8 940 992	764 227	-	4 027	9 709 246
4	18 954 626	2 320 993	-	30 748	21 306 367
5	10 263 779	4 384 595	-	20 033	14 668 407
6	79 441	456 484	-	791	536 716
7	170 213	1 769 706	-	8 019	1 947 938
8	1 066 083	-	-	-	1 066 083
default	-	-	3 518 309	146 962	3 665 271
Wartość bilansowa brutto	74 385 576	9 896 117	3 518 309	223 737	88 023 739
Skumulowana utrata wartości	(350 759)	(588 401)	(2 085 023)	53 399	(2 970 784)
Wartość bilansowa netto	74 034 817	9 307 716	1 433 286	277 136	85 052 955

31.12.2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,4 - 1,6	2 394 836	-	-	-	2 394 836
1,8 - 2,0	16 610 795	-	-	-	16 610 795
2,2 - 2,8	1 204 375	-	-	-	1 204 375
Wartość bilansowa brutto	20 210 006	-	-	-	20 210 006
Skumulowana utrata wartości	(3 030)	-	-	-	(3 030)
Wartość bilansowa netto	20 206 976	-	-	-	20 206 976
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	8 902 799	-	-	-	8 902 799
2	332 353	-	-	-	332 353
3	5 692 463	-	-	-	5 692 463
4	16 827	22	-	-	16 849
5	4 312	-	-	-	4 312
7	-	2 239	-	-	2 239
8	230 002	-	-	-	230 002
Wartość bilansowa brutto	15 178 756	2 261	-	-	15 181 017
Skumulowana utrata wartości	(1 016)	(940)	-	-	(1 956)
Wartość bilansowa netto	15 177 740	1 321	-	-	15 179 061
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	6 632 618	33 487	-	278	6 666 383
2	32 151 575	364 330	-	18 753	32 534 658
3	12 613 203	511 447	-	5 817	13 130 467
4	18 606 254	953 007	-	34 333	19 593 594
5	9 616 623	1 982 549	-	10 034	11 609 206
6	147 468	201 916	-	2 917	352 301
7	213 551	1 186 762	-	19 040	1 419 353
8	1 721 378	-	-	-	1 721 378
default	-	-	3 190 157	114 812	3 304 969
Wartość bilansowa brutto	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	90 332 309
Skumulowana utrata wartości	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603	(2 526 862)
Wartość bilansowa netto	81 346 950	4 917 932	1 288 978	251 587	87 805 447

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Efekt połączenia jednostek gospodarczych	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(3 030)	-	-	-	(1 942)	948	(1 409)	-	-	23	(5 410)
Koszyk 1	(3 030)	-	-	-	(1 942)	948	(1 409)	-	-	23	(5 410)
Należności od banków	(1 956)	-	-	-	(1 461)	2 037	(1 918)	-	-	904	(2 394)
Koszyk 1	(1 016)	(84)	38	-	(1 043)	1 255	(2 215)	-	-	703	(2 362)
Koszyk 2	(940)	84	(38)	-	(418)	782	297	-	-	201	(32)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 526 862)	-	-	-	(252 676)	210 385	(955 917)	(140 345)	872 255	(177 624)	(2 970 784)
Koszyk 1	(355 720)	(235 331)	161 675	6 562	(119 514)	69 454	125 952	(7 822)	-	3 985	(350 759)
Koszyk 2	(315 566)	227 338	(215 778)	281 808	(8 671)	21 920	(570 198)	(10 512)	-	1 258	(588 401)
Koszyk 3	(1 901 179)	7 993	54 103	(288 370)	(144 963)	150 568	(555 502)	(121 521)	861 387	(147 539)	(2 085 023)
POCI	45 603	-	-	-	20 472	(31 557)	43 831	(490)	10 868	(35 328)	53 399
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 531 848)	-	-	-	(256 079)	213 370	(959 244)	(140 345)	872 255	(176 697)	(2 978 588)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji metodologii szacowania odpisów (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(2 088)	-	-	-	(409)	104	(637)	-	-	-	(3 030)
Koszyk 1	(2 088)	-	-	-	(409)	104	(637)	-	-	-	(3 030)
Należności od banków	(1 286)	-	-	-	(4 036)	3 708	(1 874)	-	-	1 532	(1 956)
Koszyk 1	(1 286)	(8)	93	-	(3 138)	2 149	(341)	-	-	1 515	(1 016)
Koszyk 2	-	8	(93)	-	(898)	1 559	(1 533)	-	-	17	(940)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 600 966)	-	-	-	(518 060)	623 733	(745 140)	(5 019)	895 605	(177 015)	(2 526 862)
Koszyk 1	(428 785)	(305 114)	141 311	9 351	(192 325)	151 173	245 817	25 863	-	(3 011)	(355 720)
Koszyk 2	(258 476)	295 483	(168 818)	237 662	(38 610)	45 955	(394 744)	(30 276)	-	(3 742)	(315 566)
Koszyk 3	(1 935 789)	9 631	27 507	(247 013)	(290 248)	425 871	(595 933)	1	869 155	(164 361)	(1 901 179)
POCI	22 084	-	-	-	3 123	734	(280)	(607)	26 450	(5 901)	45 603
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 604 340)	-	-	-	(522 505)	627 545	(747 651)	(5 019)	895 605	(175 483)	(2 531 848)

Zmiany oczekiwanych strat kredytowych wynikające ze zmian w modelach zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2.

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Efekt połączenia jednostek gospodarczych	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	20 210 006	-	-	-	8 822 970	(5 922 252)	-	-	2 422 490	25 533 214
Koszyk 1	20 210 006	-	-	-	8 822 970	(5 922 252)	-	-	2 422 490	25 533 214
Należności od banków	15 181 017	-	-	-	132 168 397	(136 138 052)	-	-	(732 765)	10 478 597
Koszyk 1	15 178 756	19 031	(18 418)	-	132 115 502	(136 087 064)	-	-	(731 015)	10 476 792
Koszyk 2	2 261	(19 031)	18 418	-	52 895	(50 988)	-	-	(1 750)	1 805
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	90 332 309	-	-	-	83 931 660	(72 989 138)	1 807 373	(872 255)	(14 186 210)	88 023 739
Koszyk 1	81 702 670	4 240 207	(11 446 255)	(267 693)	81 973 995	(70 182 625)	1 292 760	-	(12 927 483)	74 385 576
Koszyk 2	5 233 498	(4 187 093)	11 752 688	(1 438 902)	1 464 990	(1 931 975)	142 020	-	(1 139 109)	9 896 117
Koszyk 3	3 190 157	(53 114)	(306 433)	1 706 595	410 912	(814 437)	350 999	(861 387)	(104 983)	3 518 309
POCI	205 984	-	-	-	81 763	(60 101)	21 594	(10 868)	(14 635)	223 737
Wartość bilansowa brutto, razem	125 723 332	-	-	-	224 923 027	(215 049 442)	1 807 373	(872 255)	(12 496 485)	124 035 550

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	16 635 003	-	-	-	4 164 745	(557 120)	-	(32 622)	20 210 006
Koszyk 1	16 635 003	-	-	-	4 164 745	(557 120)	-	(32 622)	20 210 006
Należności od banków	10 860 854	-	-	-	11 940 588	(7 441 541)	-	(178 884)	15 181 017
Koszyk 1	10 860 854	-	(4 378)	-	11 940 565	(7 441 541)	-	(176 744)	15 178 756
Koszyk 2	-	-	4 378	-	23	-	-	(2 140)	2 261
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	88 722 733	-	-	-	27 717 338	(18 044 274)	(895 605)	(7 167 883)	90 332 309
Koszyk 1	81 730 671	807 277	(2 663 522)	(877 646)	26 229 761	(16 749 387)	-	(6 774 484)	81 702 670
Koszyk 2	3 822 250	(778 877)	2 724 723	(464 191)	1 040 363	(837 582)	-	(273 188)	5 233 498
Koszyk 3	2 939 041	(28 400)	(61 201)	1 334 842	408 598	(427 555)	(869 155)	(106 013)	3 190 157
POCI	230 771	-	-	-	6 995	(29 750)	(26 450)	(14 198)	205 984
Wartość bilansowa brutto, razem	116 218 590	-	-	-	43 822 671	(26 042 935)	(895 605)	(7 379 389)	125 723 332

Pozycja Inne zmiany zawiera efekt korekty wartości bilansowej brutto z tytułu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi (Nota 34) oraz strat z tytułu nieistotnej modyfikacji wynikających z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe” – Nota 5).

W 2023 roku w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych uwzględniono następujące zmiany, które wpływały na model alokacji do koszyków:

- Wprowadzenie dodatkowego kryterium jakościowego Logiki Transferu do Koszyka 2 związanego z przynajmniej trzykrotnym wzrostem aktualnego poziomu PD w stosunku do poziomu PD z daty początkowego ujęcia ekspozycji. W wyniku tej zmiany przeklasyfikowano portfel ekspozycji kredytowych o wartości w kwocie 3 741,1 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2.

W 2022 roku w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych uwzględniono następujące zmiany wynikające z procesu zarządzania modelami, które wpływały na model alokacji do koszyków:

- Dostosowanie segmentacji modelowej do wytycznych Rekomendacji R. W wyniku tej zmiany przeklasyfikowano portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 331,5 mln zł z Koszyka 2 do Koszyka 1 oraz portfel ekspozycji kredytowych o wartości w kwocie 621,5 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2;
- Rekalibracja modelu logiki transferu w związku z wdrożeniem nowego behawioralnego modelu ratingowego w obszarze detalicznym. W wyniku tej zmiany przeklasyfikowano portfel ekspozycji kredytowych o wartości w kwocie 752,2 mln zł z Koszyka 2 do Koszyka 1 oraz portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 779,9 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2.

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2023	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	10 478 597	(2 394)	(5 177)	2 783
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	88 023 739	(2 970 784)	(3 744 393)	773 609
Klienci indywidualni	38 621 308	(1 960 217)	(2 056 054)	95 837
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	15 720 487	(366 575)	(422 543)	55 968
Klienci korporacyjni	49 269 652	(1 002 636)	(1 679 422)	676 786
Klienci budżetowi	132 779	(7 931)	(8 917)	986
Razem dane bilansowe	98 502 336	(2 973 178)	(3 749 570)	776 392
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	3 518 309	(2 085 023)	(2 574 080)	489 057
Razem dane bilansowe, POCI	223 737	53 399	(59 227)	112 626
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	34 064 866	(103 101)	(123 845)	20 744
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 201 815	(95 042)	(114 016)	18 974
Razem dane pozabilansowe	42 266 681	(198 143)	(237 861)	39 718
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	227 989	(115 068)	(126 071)	11 003
Razem dane bilansowe, POCI	6 434	2 898	(806)	3 704
31.12.2022				
Dane bilansowe				
Należności od banków	15 181 017	(1 956)	(4 096)	2 140
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	90 332 309	(2 526 862)	(3 155 486)	628 624
Klienci indywidualni	41 901 238	(1 771 437)	(1 877 684)	106 247
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	18 947 803	(427 756)	(499 082)	71 326
Klienci korporacyjni	48 378 107	(755 348)	(1 277 329)	521 981
Klienci budżetowi	52 964	(77)	(473)	396
Razem dane bilansowe	105 513 326	(2 528 818)	(3 159 582)	630 764
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	3 190 157	(1 901 179)	(2 397 118)	495 939
Razem dane bilansowe, POCI	205 984	45 603	41 840	3 763
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	32 652 084	(79 115)	(96 075)	16 960
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 580 947	(260 755)	(281 895)	21 140
Razem dane pozabilansowe	41 233 031	(339 870)	(377 970)	38 100
Razem dane bilansowe, Koszyk 3	340 517	(243 504)	(255 622)	12 118
Razem dane bilansowe, POCI	5 102	1 152	1 124	28

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2023 roku, w przypadku których ze względu na zabezpieczenie Bank nie ujął odpisu na oczekiwane straty kredytowe, wyniosła 56 606 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 1 910 672 tys. zł).

23. Inwestycje w jednostki zależne

Stan na 31 grudnia 2023 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	932	31	100	(166)	100,00	901
2.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	207 263	1 801	18 042	451	98,04	203 922
3.	G-Invest Sp. z o.o.	Polska	7 056	53	387	237	100,00	6 659
4.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	10 118 306	9 312 255	150 129	19 891	100,00	759 200
5.	mBox Sp. z o.o.	Polska	837	23	144	6	100,00	814
6.	mElements S.A.	Polska	35 005	13 561	12 022	629	100,00	21 444
7.	mFaktoring S.A.	Polska	2 978 957	2 754 484	74 164	30 951	100,00	226 600
8.	mFinanse S.A.	Polska	294 371	202 609	76 286	(9 669)	100,00	-
9.	mInvestment Banking S.A.	Polska	2 478	244	5 425	(2 641)	100,00	5 666
10.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	15 256 276	14 323 740	464 584	171 286	100,00	937 525
11.	mServices Sp. z o.o.	Polska	7 239	1 043	8 777	2 706	100,00	5 886
12.	mTFI S.A.	Polska	18 100	6 819	21 976	5 489	100,00	11 281
13.	mZakupy Sp. z o.o. (poprzednio: Herut Sp. z o.o.)	Polska	17 189	386	(2)	(1 764)	100,00	16 314
14.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	410	1	18	(10)	99,90	50

2 196 262

Stan na 31 grudnia 2022 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	579	6	5	(299)	100,00	573
2.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	206 378	1 893	16 877	16 561	98,04	203 163
3.	G-Invest Sp. z o.o.	Polska	6 808	37	333	128	100,00	6 659
4.	Herut Sp. z o.o.	Polska	30	4	-	-	100,00	39
5.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	13 162 518	12 293 539	(234 228)	(327 926)	100,00	845 384
6.	mBox Sp. z o.o.	Polska	827	22	140	6	100,00	805
7.	mElements S.A.	Polska	26 785	5 970	8 921	(668)	100,00	20 815
8.	mFaktoring S.A.	Polska	2 702 221	2 508 881	82 727	44 708	100,00	196 661
9.	mFinanse S.A.	Polska	330 536	228 611	(2 012)	(53 893)	100,00	-
10.	mInvestment Banking S.A.	Polska	8 759	3 337	11 260	1 635	100,00	5 342
11.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	14 268 609	13 507 920	421 327	160 856	100,00	767 190
12.	mServices Sp. z o.o.	Polska	4 660	667	5 183	851	100,00	3 993
13.	mTFI S.A.	Polska	7 473	1 654	78	(3 531)	100,00	6 781
14.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	412	1	(28)	(28)	99,90	50

2 057 455

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne

	31.12.2023	31.12.2022
Stan na początek okresu	2 057 455	2 357 068
Zwiększenia	19 060	-
Zmniejszenia	(157 122)	-
Zmiany wynikające z zastosowania wyceny metodą praw własności, w tym:	278 089	(282 949)
- odniesienie do rachunku zysków i strat	236 041	(190 435)
- odniesienie do pozostałych pozycji kapitału	42 048	(92 514)
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	(1 220)	(16 664)
Stan na koniec okresu	2 196 262	2 057 455

Zmniejszenia w 2023 roku dotyczą obniżenia wartości akcji mBanku Hipotecznego S.A. w związku z podziałem spółki opisanym w Nocie 45.

24. Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

W grudniu 2021 roku Zarząd Banku wyraził zgodę na sprzedaż nieruchomości w Katowicach przy ul. Powstańców 43, stanowiącej własność mBanku. Na nieruchomość składa się budynek biurowo-usługowy wraz z wyposażeniem oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu.

W dniu 5 stycznia 2022 roku Bank zawarł umowę przedwstępną sprzedaży tej nieruchomości i w związku z tym przeklasyfikował wartość budynku wraz z wyposażeniem oraz prawo do użytkowania związane z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz wartość zobowiązania z tytułu leasingu związaną z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży.

W dniu 29 marca 2023 roku Bank sprzedał nieruchomość.

Poniżej przedstawiono dane finansowe dotyczące aktywów i zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży	31.12.2023	31.12.2022
Rzeczowe aktywa trwałe	-	26 747
Aktywa przeznaczone do sprzedaży, razem	-	26 747

Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	7 375
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	-	7 375
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży, razem	-	7 375

25. Wartości niematerialne

	31.12.2023	31.12.2022
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	1 208 783	985 972
- oprogramowanie komputerowe	1 012 656	874 845
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	305 099	223 750
Wartości niematerialne, razem	1 513 882	1 209 722

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe		
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 785 271	1 479 053	223 750	2 009 021
Zwiększenia z tytułu:	417 748	262 901	363 264	781 012
- zakupu	149 110	54	278 885	427 995
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	249 521	244 986	-	249 521
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	67 678	67 678
- połączenia jednostek gospodarczych	17 861	17 861	-	17 861
- innych zwiększeń	1 256	-	16 701	17 957
Zmniejszenia z tytułu:	(166 490)	(23 560)	(281 915)	(448 405)
- likwidacji	(165 176)	(22 246)	-	(165 176)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	(249 521)	(249 521)
- innych zmniejszeń	(1 314)	(1 314)	(32 394)	(33 708)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 036 529	1 718 394	305 099	2 341 628
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(799 299)	(604 208)	-	(799 299)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(28 447)	(101 530)	-	(28 447)
- odpisów	(188 844)	(118 878)	-	(188 844)
- połączenia jednostek gospodarczych	(5 235)	(5 235)	-	(5 235)
- likwidacji	165 176	22 246	-	165 176
- innych zmniejszeń	456	337	-	456
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(827 746)	(705 738)	-	(827 746)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 208 783	1 012 656	305 099	1 513 882

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Wartości niematerialne w toku wytworzenia	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe		
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 548 978	1 240 633	252 745	1 801 723
Zwiększenia z tytułu:	303 350	262 477	284 624	587 974
- zakupu	23 040	12	220 961	244 001
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytworzenia	278 641	262 319	-	278 641
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	43 587	43 587
- innych zwiększeń	1 669	146	20 076	21 745
Zmniejszenia z tytułu:	(67 057)	(24 057)	(313 619)	(380 676)
- likwidacji	(67 057)	(24 057)	-	(67 057)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	(278 641)	(278 641)
- innych zmniejszeń	-	-	(34 978)	(34 978)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 785 271	1 479 053	223 750	2 009 021
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(690 244)	(527 043)	-	(690 244)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(109 055)	(77 165)	-	(109 055)
- odpisów	(175 152)	(100 317)	-	(175 152)
- innych zwiększeń	(182)	(127)	-	(182)
- likwidacji	66 279	23 279	-	66 279
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(799 299)	(604 208)	-	(799 299)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	985 972	874 845	223 750	1 209 722

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2023	31.12.2022
Środki trwałe, w tym:	414 883	431 370
- grunty	202	653
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	23 284	33 804
- urządzenia	198 657	198 179
- środki transportu	-	-
- pozostałe środki trwałe	192 740	198 734
Środki trwałe w budowie	81 321	42 761
Prawo do użytkowania, w tym:	669 688	698 583
- nieruchomości	632 840	684 286
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 114	2 146
- samochody	34 183	11 190
- inne	551	961
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 165 892	1 172 714

Zmiana stanu środków trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	653	90 444	566 994	47	444 392	42 761	1 145 291
Zwiększenia z tytułu:	-	-	85 135	-	32 893	128 566	246 594
- zakupu	-	-	49 398	-	2 752	107 810	159 960
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	35 326	-	30 108	-	65 434
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	123	-	-	-	123
- innych zwiększeń	-	-	288	-	33	20 756	21 077
Zmniejszenia z tytułu:	(451)	(21 854)	(56 920)	-	(25 040)	(90 006)	(194 271)
- sprzedaży	(451)	(21 854)	(6 697)	-	(1 007)	-	(30 009)
- likwidacji	-	-	(48 817)	-	(21 613)	-	(70 430)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(65 434)	(65 434)
- innych zmniejszeń	-	-	(1 406)	-	(2 420)	(24 572)	(28 398)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	202	68 590	595 209	47	452 245	81 321	1 197 614
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(35 860)	(368 815)	(47)	(245 658)	-	(650 380)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	7 464	(27 737)	-	(13 847)	-	(34 120)
- odpisów	-	(1 508)	(84 079)	-	(38 220)	-	(123 807)
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	(73)	-	-	-	(73)
- sprzedaży	-	8 972	6 671	-	970	-	16 613
- likwidacji	-	-	48 690	-	21 436	-	70 126
- innych zmniejszeń	-	-	1 054	-	1 967	-	3 021
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(28 396)	(396 552)	(47)	(259 505)	-	(684 500)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	3 870	-	-	-	-	3 870
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(16 910)	-	-	-	-	(16 910)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	202	23 284	198 657	-	192 740	81 321	496 204

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	653	90 444	584 848	47	453 639	62 818	1 192 449
Zwiększenia z tytułu:	-	-	110 295	-	24 620	59 178	194 093
- zakupu	-	-	62 070	-	3 373	51 813	117 256
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	47 626	-	20 223	-	67 849
- innych zwiększeń	-	-	599	-	1 024	7 365	8 988
Zmniejszenia z tytułu:	-	-	(128 149)	-	(33 867)	(79 235)	(241 251)
- sprzedaży	-	-	(36 930)	-	(4 508)	-	(41 438)
- likwidacji	-	-	(14 274)	-	(14 107)	-	(28 381)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(67 849)	(67 849)
- innych zmniejszeń	-	-	(76 945)	-	(15 252)	(11 386)	(103 583)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	653	90 444	566 994	47	444 392	42 761	1 145 291
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(33 804)	(418 418)	(40)	(239 361)	-	(691 623)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(2 056)	49 603	(7)	(6 297)	-	41 243
- odpisów	-	(2 056)	(77 489)	(7)	(38 963)	-	(118 515)
- innych zwiększeń	-	-	(410)	-	(760)	-	(1 170)
- sprzedaży	-	-	36 903	-	4 316	-	41 219
- likwidacji	-	-	14 141	-	13 898	-	28 039
- innych zmniejszeń	-	-	76 458	-	15 212	-	91 670
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(35 860)	(368 815)	(47)	(245 658)	-	(650 380)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	653	33 804	198 179	-	198 734	42 761	474 131

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

Zmiana stanu praw do użytkowania

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	1 095 368	2 271	34 785	2 033	1 134 457
Zwiększenia z tytułu:	134 695	-	34 725	147	169 567
- nowych umów	11 055	-	32 298	147	43 500
- modyfikacji umów	123 640	-	2 427	-	126 067
Zmniejszenia z tytułu:	(103 914)	-	(13 674)	(589)	(118 177)
- zakończenia umów	(46 573)	-	(12 740)	(237)	(59 550)
- modyfikacji umów	(51 312)	-	(703)	(305)	(52 320)
- innych zmniejszeń	(6 029)	-	(231)	(47)	(6 307)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	1 126 149	2 271	55 836	1 591	1 185 847
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(411 082)	(125)	(23 595)	(1 072)	(435 874)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(82 227)	(32)	1 942	32	(80 285)
- odpisów	(126 255)	(32)	(10 496)	(221)	(137 004)
- modyfikacji umów	(5 420)	-	614	-	(4 806)
- zakończenia umów	46 370	-	11 674	237	58 281
- innych zmniejszeń	3 078	-	150	16	3 244
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(493 309)	(157)	(21 653)	(1 040)	(516 159)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	632 840	2 114	34 183	551	669 688

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	1 011 377	2 271	30 796	1 007	1 045 451
Zwiększenia z tytułu:	107 264	-	6 033	1 100	114 397
- nowych umów	25 161	-	3 978	-	29 139
- modyfikacji umów	80 439	-	1 962	1 100	83 501
- innych zwiększeń	1 664	-	93	-	1 757
Zmniejszenia z tytułu:	(23 273)	-	(2 044)	(74)	(25 391)
- zakończenia umów	(14 221)	-	(1 213)	(74)	(15 508)
- modyfikacji umów	(9 052)	-	(831)	-	(9 883)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	1 095 368	2 271	34 785	2 033	1 134 457
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(302 773)	(94)	(17 184)	(766)	(320 817)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(108 309)	(31)	(6 411)	(306)	(115 057)
- odpisów	(114 752)	(31)	(8 117)	(375)	(123 275)
- innych zwiększeń	(1 001)	-	(59)	(3)	(1 063)
- modyfikacji umów	(5 682)	-	697	-	(4 985)
- zakończenia umów	13 126	-	1 068	72	14 266
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(411 082)	(125)	(23 595)	(1 072)	(435 874)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	684 286	2 146	11 190	961	698 583

27. Nieruchomości inwestycyjne

Pozycja Nieruchomości inwestycyjne zawiera wartość budynku przy ul. Królewskiej 14 w Warszawie. Budynek jest przeznaczony na wynajem.

	31.12.2023	31.12.2022
Stan na początek okresu	136 909	127 510
Zwiększenia z tytułu:	-	12 862
- zysków wynikających z korekt wartości godziwej	-	12 862
Zmniejszenia z tytułu:	(24 945)	(3 463)
- strat wynikających z korekt wartości godziwej	(24 945)	(3 463)
Stan na koniec okresu	111 964	136 909

28. Inne aktywa

	31.12.2023	31.12.2022
Inne aktywa finansowe, w tym:	1 226 613	1 053 015
- dłużnicy, w tym:	1 000 534	871 417
- rozliczenia wpłatomatów i sortowni	560 843	484 463
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	57 664	54 527
- przychody do otrzymania	124 583	112 780
- rozrachunki międzybankowe	56 334	40 694
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	45 162	28 124
Inne aktywa niefinansowe, w tym:	642 784	521 811
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	142 079	130 013
- zapasy	1 507	2 966
- należności niefinansowe w związku z prawomocnymi wyrokami w sprawach związanych z kredytami walutowymi	499 198	388 832
Inne aktywa, razem	1 869 397	1 574 826
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 725 724	1 441 702
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	143 673	133 124

W 2023 roku i w 2022 roku pozycja Rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Aktywa finansowe ujęte w innych aktywach

	31.12.2023	31.12.2022
Aktywa finansowe brutto, w tym:	1 250 623	1 074 281
- nieprzeterminowane	1 231 153	1 065 813
- przeterminowane od 1 do 90 dni	3 325	888
- przeterminowane powyżej 90 dni	16 145	7 580
Odpis z tytułu utraty wartości na pozostałe aktywa (wielkość ujemna)	(24 010)	(21 266)
Aktywa finansowe netto	1 226 613	1 053 015

Zmiana stanu odpisów na aktywa finansowe

	31.12.2023	31.12.2022
Stan na początek okresu	(21 266)	(16 921)
Zmiana w okresie (z tytułu)	(2 744)	(4 345)
- odpis w koszty	(3 717)	(4 601)
- rozwiązanie rezerw	312	8
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	663	249
- różnice kursowe	(2)	(1)
Stan na koniec okresu	(24 010)	(21 266)

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie**Zobowiązania wobec banków i klientów**

31.12.2023	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	692 680	184 268 376	128 162 427	55 489 800	616 149
Rachunki bieżące	373 195	148 031 861	103 034 512	44 403 333	594 016
Depozyty terminowe	191 337	36 061 089	25 127 915	10 911 041	22 133
Transakcje repo lub sell/buy back	128 148	175 426	-	175 426	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 938 343	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	715 185	848 763	249 921	598 839	3
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	569 613	537 093	37 598	499 495	-
Inne	145 572	311 670	212 323	99 344	3
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	3 346 208	185 117 139	128 412 348	56 088 639	616 152
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 346 382	184 883 697			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 999 826	233 442			

31.12.2022	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	603 158	173 182 532	122 669 186	49 253 122	1 260 224
Rachunki bieżące	330 336	133 914 762	95 642 108	37 828 765	443 889
Depozyty terminowe	254 972	38 957 844	27 027 078	11 114 431	816 335
Transakcje repo lub sell/buy back	17 850	309 926	-	309 926	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 910 721	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	791 872	818 379	220 850	597 520	9
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	697 425	508 848	39 713	469 135	-
Inne	94 447	309 531	181 137	128 385	9
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	3 305 751	174 000 911	122 890 036	49 850 642	1 260 233
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 269 583	173 778 705			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 036 168	222 206			

W pozycji Zobowiązania wobec klientów indywidualnych Bank prezentuje również zobowiązania wobec mikroprzedsiębiorstw obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną mBanku.

Średnie oprocentowanie depozytów otrzymanych od banków w 2023 roku wynosiło 2,33% (31 grudnia 2022 roku: 2,87%).

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów wynosiło 2,01% (31 grudnia 2022 roku: 0,99%).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 1 938 343 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 1 910 721 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 22 i w Nocie 36 jako aktywa zastawione.

Zobowiązania z tytułu leasingu

	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania z tytułu leasingu	874 242	955 436

Niezdyskontowane zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności przedstawiono w Nocie 3.8.1.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31.12.2023 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		167 533	1 023 035	6 064 732	355 086	7 610 386
- PLN	1 315 164	68 763	431 726	622 471	205 056	1 328 016
- EUR	1 314 000	97 329	15 158	5 442 261	150 030	5 704 778
- CHF	125 000	1 441	576 151	-	-	577 592
Certyfikaty depozytowe, w tym:		93	15 000	-	-	15 093
- PLN	15 000	93	15 000	-	-	15 093
Razem		167 626	1 038 035	6 064 732	355 086	7 625 479

31.12.2022 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		986 675	-	3 417 085	119 753	4 523 513
- PLN	642 500	20 935	-	512 922	91 219	625 076
- EUR	564 000	7 521	-	2 330 062	28 534	2 366 117
- CHF	325 000	958 219	-	574 101	-	1 532 320
Certyfikaty depozytowe, w tym:		185	10 000	15 000	-	25 185
- PLN	25 000	185	10 000	15 000	-	25 185
Razem		986 860	10 000	3 432 085	119 753	4 548 698

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2023	2022
Stan na początek okresu	4 548 698	6 683 623
Zwiększenia (emisja)	4 196 675	939 230
Zmniejszenia (wykup)	(1 015 716)	(2 969 117)
Różnice kursowe	(414 344)	205 055
Inne zmiany	310 166	(310 093)
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	7 625 479	4 548 698

Emisje w 2023 roku

- W dniu 11 września 2023 roku mBank S.A. dokonał emisji nieuprzywilejowanych obligacji senioralnych w kwocie 750 000 tys. EUR (równowartość 3 465 675 tys. zł, według średniego kursu NBP z dnia 11 września 2023 roku), z terminem wykupu dnia 11 września 2027 roku (z opcją przedterminowego wykupu na żądanie emitenta w dniu 11 września 2026 roku).
- W dniu 27 września 2023 roku mBank zawarł transakcję sekurytyzacji syntetycznej realizowanej na portfelu detalicznych kredytów niehipotecznych o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 9 962,8 mln zł. Portfel objęty sekurytyzacją został podzielony na trzy transze, wyznaczające kolejność alokacji strat kredytowych. Transza junior i senior zostały objęte przez mBank. Transza mezzanine została objęta przez inwestorów zewnętrznych. Struktura transakcji wykorzystuje syntetyczną marżę nadwyżkową. W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na inwestorów istotnej części ryzyka kredytowego z sekurytyzowanego portfela poprzez instrument ochrony kredytowej w postaci obligacji CLN. Dzięki wbudowanej gwarancji finansowej Obligacje CLN zapewniają pokrycie strat na portfelu sekurytyzacyjnym w wysokości transzy mezzanine. Wymóg utrzymywania istotnego udziału gospodarczego netto jest realizowany poprzez zatrzymywanie losowo wybranych ekspozycji kwalifikowalnych, stanowiących co najmniej 5% wartości nominalnej kredytów sekurytyzowanych.

W ramach transakcji w dniu 27 września 2023 roku Bank przeprowadził emisję Obligacji CLN z datą wymagalności 26 listopada 2036 roku, o wartości nominalnej 731 mln zł. Bank posiada opcję wcześniejszej spłaty zobowiązań wynikających z Obligacji CLN. Zabezpieczeniem Obligacji CLN są dłużne papiery wartościowe (i/lub środki pieniężne) zdeponowane w niezależnej instytucji powierniczej – The Bank of New York Mellon. Wymagana wartość zabezpieczenia na dany dzień będzie ustalana na podstawie aktualnej wartości transzy mezzanine. W dniu 27 września 2023 roku Obligacje CLN zostały wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na Vienna MTF prowadzonym przez Vienna Stock Exchange.

Wykupy w 2023 roku

- W dniu 28 marca 2023 roku Bank dokonał wykupu obligacji o stałym oprocentowaniu wyemitowanych przez mFinance France S.A. w dniu 28 marca 2017 roku, o łącznej wartości 200 000 tys. CHF, objętych przez mBank w procesie substytucji.

Emisje w 2022 roku

- W dniu 24 marca 2022 roku mBank zawarł transakcję sekurytyzacji syntetycznej realizowanej na portfelu kredytów korporacyjnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw o łącznej wartości wynoszącej 8 922 mln zł. Portfel objęty sekurytyzacją został podzielony na trzy transze według ekspozycji na ryzyko kredytowe przypadające na poszczególne transze. Transza junior i senior zostały objęte przez mBank. Ryzyko kredytowe związane z transzą mezzanine zostało przeniesione na inwestora zewnętrznego. W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na inwestora istotnej części ryzyka kredytowego z wybranego portfela podlegającego sekurytyzacji. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela jest realizowany poprzez uznany instrument ochrony kredytowej w postaci obligacji powiązanej z ryzykiem kredytowym, tzw. obligacje CLN. Obligacja CLN poprzez wbudowaną gwarancję finansową zapewnia pokrycie strat na portfelu sekurytyzacyjnym do wysokości transzy mezzanine.

W ramach transakcji w dniu 24 marca 2022 roku Bank przeprowadził emisję Obligacji CLN z datą zapadalności 22 października 2038 roku, o łącznej wartości nominalnej 642,5 mln zł. Bank posiada opcję wcześniejszej spłaty zobowiązań wynikających z Obligacji CLN. Zasadniczym zabezpieczeniem Obligacji CLN są dłużne papiery wartościowe zdeponowane w niezależnej instytucji powierniczej. Obligacje CLN zostały wprowadzone do obrotu na Vienna MTF prowadzonym przez Vienna Stock Exchange.

- W dniu 23 grudnia 2022 roku mBank przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej realizowanej na portfelu kredytów korporacyjnych oraz kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw o łącznej wartości wynoszącej 801 mln euro, z czego około 55,3% stanowiły ekspozycje kredytowe zabezpieczone na nieruchomościach komercyjnych (CRE). Portfel objęty sekurytyzacją został podzielony na trzy transze, wyznaczające kolejność alokacji strat kredytowych. Transze junior oraz senior zostały zatrzymane przez mBank. Ryzyko kredytowe związane z transzą mezzanine zostało w całości przeniesione na inwestora zewnętrznego. W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na inwestora istotnej części ryzyka kredytowego z sekurytyzowanego portfela. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela jest realizowany poprzez uznany instrument ochrony kredytowej w postaci obligacji powiązanej z ryzykiem kredytowym, tzw. obligacje CLN. Obligacje CLN zapewniają pokrycie strat z tytułu ryzyka kredytowego na sekurytyzowanym portfelu do wysokości transzy mezzanine.

W ramach transakcji, w dniu 23 grudnia 2022 roku Bank przeprowadził emisję Obligacji CLN z datą zapadalności 22 lipca 2040 roku, o łącznej wartości nominalnej 64,0 mln euro. Zgodnie z warunkami emisji Bank posiada, pod pewnymi warunkami, opcję wcześniejszej spłaty zobowiązania wynikającego z Obligacji CLN. W ramach transakcji Bank zobowiązał się do ustanowienia na rzecz inwestora zabezpieczenia w formie kwalifikowanych dłużnych papierów wartościowych (i/lub środków pieniężnych), zdeponowanych w niezależnej instytucji powierniczej. Wymagana wartość zabezpieczenia na dany dzień będzie ustalana na podstawie aktualnej wartości transzy mezzanine. Obligacje CLN zostały wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na Vienna MTF organizowanym przez Vienna Stock Exchange.

Wykupy w 2022 roku

- W dniu 7 czerwca 2022 roku mBank S.A. dokonał wykupu obligacji o stałym oprocentowaniu o wartości nominalnej 180 000 tys. CHF, wyemitowanych w dniu 7 czerwca 2018 roku w ramach programu EMTN.
- W dniu 5 września 2022 roku mBank S.A. dokonał wykupu obligacji o stałym oprocentowaniu o wartości nominalnej 460 030 tys. EUR, wyemitowanych w dniu 5 września 2018 roku w ramach programu EMTN.

Zobowiązania podporządkowane

31.12.2023	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Wartość bilansowa
Commerzbank AG	250 000	CHF	Comp. SARON + CAS + 2,75%	4,59	21.03.2028	1 172 149
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	7,52	10.10.2028	558 995
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	7,67	10.10.2030 ¹⁾	203 336
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	9,23	17.01.2025	780 448
						2 714 928

31.12.2022	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Wartość bilansowa
Commerzbank AG	250 000	CHF	Comp. SARON + CAS + 2,75%	3,70	21.03.2028	1 193 021
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	9,29	10.10.2028	561 338
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	9,44	10.10.2030 ¹⁾	204 189
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	9,39	17.01.2025	782 173
						2 740 721

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2023	2022
Stan na początek okresu	2 740 721	2 624 456
Różnice kursowe	(21 275)	79 875
Inne zmiany	(4 518)	36 390
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 714 928	2 740 721
Krótkoterminowe (do 1 roku)	44 228	48 747
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 670 700	2 691 974

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej, zaciągniętej w dniu 21 marca 2018 roku, jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 roku stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz 400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 28 listopada 2018 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W 2023 roku i w 2022 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

30. Inne zobowiązania

	31.12.2023	31.12.2022
Inne zobowiązania finansowe, w tym:	4 597 945	2 566 522
Rozrachunki międzybankowe	3 299 886	1 514 812
Wierzyciele, w tym:	951 272	810 433
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	51 575	45 202
- zobowiązania do zapłaty wobec BFG	321 453	321 453
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	346 787	241 277
Inne zobowiązania niefinansowe, w tym:	1 149 213	924 956
Zobowiązania z tytułu podatków	164 654	109 539
Przychody przyszłych okresów	254 725	267 466
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	28 454	28 442
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	193 377	172 471
Zobowiązania niefinansowe w związku z prawomocnymi wyrokami w sprawach związanych z kredytami walutowymi	504 063	345 126
Pozostałe	3 940	1 912
Inne zobowiązania, razem	5 747 158	3 491 478

Powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe, których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.8.1. Zobowiązania do zapłaty wobec BFG co do zasady są płatne na każde żądanie BFG i zostały wykazane w ramach zobowiązań krótkoterminowych. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań mają co do zasady charakter krótkoterminowy.

31. Rezerwy

	31.12.2023	31.12.2022
Rezerwy na sprawy sporne, w tym:	1 939 787	766 830
- rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	1 819 606	718 128
- pozostałe rezerwy na sprawy sporne	120 181	48 702
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	198 143	339 870
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	28 557	20 086
Inne rezerwy	72 657	160 792
Rezerwy, razem	2 239 144	1 287 578

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 35.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zagadnienia związane z rezerwami dotyczącymi walutowych kredytów hipotecznych i mieszkaniowych zostały przedstawione w Nocie 34.

Pozycja Inne rezerwy na koniec 2023 roku zawierała między innymi rezerwę na zwrot kosztów ubezpieczenia pomostowego pobranego od klientów, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne za okres przed wpisem hipoteki do księgi wieczystej w kwocie 26 512 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 84 000 tys. zł).

Zmiana stanu rezerw

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	718 128	48 702	160 792
Zmiana w okresie, z tytułu:	1 101 478	71 479	(88 135)
- odpis w koszty	1 285 462	114 373	21 378
- rozwiązanie rezerw	(829)	(8 512)	(10 896)
- wykorzystanie	(177 354)	(33 741)	(57 682)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	(40 910)
- różnice kursowe	(5 801)	(641)	(25)
Stan rezerw na koniec okresu	1 819 606	120 181	72 657

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	358 807	36 639	92 418
Zmiana w okresie, z tytułu:	359 321	12 063	68 374
- odpis w koszty	292 945	18 830	287 631
- rozwiązanie rezerw	(1 784)	(5 500)	(4 322)
- wykorzystanie	(143 728)	(1 392)	(214 965)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	227 553	-	-
- różnice kursowe	(15 665)	125	30
Stan rezerw na koniec okresu	718 128	48 702	160 792

Zmiana stanu rezerw na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	79 115	-	-	-	76 704	(53 388)	1 091	(421)	103 101
Koszyk 1	40 368	16 175	(9 725)	(109)	56 031	(30 429)	(28 284)	(285)	43 742
Koszyk 2	14 026	(14 880)	11 252	(1 448)	7 111	(9 660)	30 128	(100)	36 429
Koszyk 3	24 276	(1 295)	(1 527)	1 557	13 360	(12 905)	(1 261)	(27)	22 178
POCI	445	-	-	-	202	(394)	508	(9)	752
Gwarancje i inne produkty finansowe	260 755	-	-	-	64 876	(217 568)	30 075	(43 096)	95 042
Koszyk 1	42 040	38	(564)	(42)	46 772	(55 659)	12 433	(40 560)	4 458
Koszyk 2	1 084	(38)	564	(35)	1 559	(1 422)	(326)	(42)	1 344
Koszyk 3	219 228	-	-	77	17 560	(160 487)	19 083	(2 571)	92 890
POCI	(1 597)	-	-	-	(1 015)	-	(1 115)	77	(3 650)
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	339 870	-	-	-	141 580	(270 956)	31 166	(43 517)	198 143

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązań	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	90 636	-	-	-	46 901	(40 216)	(22 546)	187	4 153	79 115
Koszyk 1	50 339	18 509	(4 861)	(146)	36 624	(23 971)	(36 746)	487	133	40 368
Koszyk 2	14 576	(17 337)	5 879	(1 250)	6 149	(8 469)	14 750	(300)	28	14 026
Koszyk 3	24 555	(1 172)	(1 018)	1 396	5 445	(8 481)	3 538	-	13	24 276
POCI	1 166	-	-	-	(1 317)	705	(4 088)	-	3 979	445
Gwarancje i inne produkty finansowe	261 198	-	-	-	53 082	(42 195)	(12 340)	-	1 010	260 755
Koszyk 1	35 692	(334)	198	-	11 784	(10 796)	4 781	-	715	42 040
Koszyk 2	1 153	332	(232)	-	1 032	(918)	(293)	-	10	1 084
Koszyk 3	225 860	2	34	-	40 266	(30 921)	(15 970)	-	(43)	219 228
POCI	(1 507)	-	-	-	-	440	(858)	-	328	(1 597)
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	351 834	-	-	-	99 983	(82 411)	(34 886)	187	5 163	339 870

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	12 677	2 658	4 751	20 086
Zmiana w okresie, z tytułu:	4 827	863	2 781	8 471
Odpis na rezerwę	722	53	191	966
Koszt odsetkowy	871	188	303	1 362
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	4 050	640	3 250	7 940
- zmiana założeń finansowych	2 171	432	1 411	4 014
- zmiana założeń demograficznych	260	(428)	254	86
- pozostałe zmiany	1 619	636	1 585	3 840
Świadczenia wypłacone	(816)	(18)	(963)	(1 797)
Stan rezerw na koniec okresu	17 504	3 521	7 532	28 557
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 653	303	169	3 125
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	14 851	3 218	7 363	25 432
Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	13 057	2 877	8 197	24 131
Zmiana w okresie, z tytułu:	(380)	(219)	(3 446)	(4 045)
Odpis na rezerwę	764	69	388	1 221
Koszt odsetkowy	442	100	286	828
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	(658)	(352)	(3 285)	(4 295)
- zmiana założeń finansowych	(3 567)	(734)	(4 574)	(8 875)
- zmiana założeń demograficznych	161	280	(556)	(115)
- pozostałe zmiany	2 748	102	1 845	4 695
Świadczenia wypłacone	(928)	(36)	(835)	(1 799)
Stan rezerw na koniec okresu	12 677	2 658	4 751	20 086
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 248	258	134	2 640
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	10 429	2 400	4 617	17 446

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2023 roku została obniżona o 0,5 p.p. to wartość rezerw wzrosłaby o 1 559 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 1 419 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 964 tys. zł oraz 884 tys. zł).

32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2023 rok i 2022 rok: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2023	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2023
Odsetki naliczone	71 874	(17 278)	-	2 947	57 543
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	967 980	(318 021)	(102 420)	-	547 539
Wycena papierów wartościowych	366 192	(21 134)	(109 134)	-	235 924
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	490 868	(16 443)	-	30 505	504 930
Rezerwy na świadczenia pracownicze	39 798	3 450	1 508	55	44 811
Pozostałe rezerwy	239 580	68 949	-	-	308 529
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	33 421	17 874	-	-	51 295
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	209 804	(18 876)	-	-	190 928
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	43 924	(1 415)	-	5 223	47 732
Razem, brutto	2 463 441	(302 894)	(210 046)	38 730	1 989 231
Efekt kompensowania	(1 317 525)				(1 227 688)
Razem, netto	1 145 916				761 543

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2023	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2023
Odsetki naliczone	(99 873)	1 296	-	(3 583)	(102 160)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(709 465)	249 211	-	-	(460 254)
Wycena papierów wartościowych	(208 203)	(25 002)	(17 565)	-	(250 770)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(5 406)	(73 500)	-	-	(78 906)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(236 922)	(20 982)	-	(704)	(258 608)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(9 163)	9 163	-	-	-
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(48 493)	(20 985)	-	(7 512)	(76 990)
Razem, brutto	(1 317 525)	119 201	(17 565)	(11 799)	(1 227 688)
Efekt kompensowania	(1 317 525)				(1 227 688)
Razem, netto	-				-

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2022	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2022
Odsetki naliczone	10 595	61 279	-	-	71 874
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	830 633	90 517	46 830	-	967 980
Wycena papierów wartościowych	294 340	60 928	10 924	-	366 192
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	476 105	14 763	-	-	490 868
Rezerwy na świadczenia pracownicze	32 914	7 700	(816)	-	39 798
Pozostałe rezerwy	37 918	201 662	-	-	239 580
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	33 389	32	-	-	33 421
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	203 286	6 518	-	-	209 804
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	36 818	7 014	-	92	43 924
Razem, brutto	1 955 998	450 413	56 938	92	2 463 441
Efekt kompensowania	(1 234 674)				(1 317 525)
Razem, netto	721 324				1 145 916

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2022	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2022
Odsetki naliczone	(51 738)	(48 135)	-	-	(99 873)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(733 147)	23 682	-	-	(709 465)
Wycena papierów wartościowych	(127 928)	(63 373)	(16 902)	-	(208 203)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(48 254)	42 848	-	-	(5 406)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(233 426)	(3 496)	-	-	(236 922)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(9 163)	-	-	-	(9 163)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(31 107)	(17 386)	-	-	(48 493)
Razem, brutto	(1 234 763)	(65 860)	(16 902)	-	(1 317 525)
Efekt kompensowania	(1 234 674)				(1 317 525)
Razem, netto	(89)				-

Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Odsetki naliczone	(15 982)	13 144
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(68 810)	114 199
Wycena papierów wartościowych	(46 136)	(2 445)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	(16 443)	14 763
Rezerwy na świadczenia pracownicze	3 450	7 700
Pozostałe rezerwy	68 949	201 662
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	17 874	32
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(73 500)	42 848
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	9 163	-
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(39 858)	3 022
Pozostałe różnice przejściowe	(22 400)	(10 372)
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 15)	(183 693)	384 553

Na dzień 31 grudnia 2023 roku pozycja Pozostałe dodatnie różnice przejściowe zawiera między innymi wpływ rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 3 755 tys. zł (31 grudnia 2022 roku: 7 510 tys. zł) wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy Bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie nowelizacji ustawy zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

Bank dokonał oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12, Bank rozpoznał aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Bank będzie miał wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank rozpoznał aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 238 128 tys. zł (31 grudnia 2022: 198 899 tys. zł), które wynika z prowadzonego programu ugód skierowanych do klientów posiadających kredyty walutowe w CHF (pozycja Pozostałe rezerwy).

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2023 Bank nie ujął w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 521 934 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone (31 grudnia 2022 roku: 1 326 903 tys. zł).

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko niemu, w tym stan orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących kredytów w walucie obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych, jak również poziom wymaganych rezerw na sprawy sporne.

Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne, które w wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka wiążą się z prawdopodobnym wpływem środków z tytułu wypełnienia zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Wysokość rezerw ustala się biorąc pod uwagę między innymi kwoty wpływu środków wyliczone na podstawie scenariuszy potencjalnych rozstrzygnięć spraw spornych oraz ich prawdopodobieństwo oszacowane przez Bank na podstawie dotychczasowego orzecznictwa sądów w podobnych sprawach oraz doświadczeń Banku.

Wartość rezerw na sprawy sporne na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 1 939 787 tys. zł, z czego 1 819 606 tys. zł dotyczyło rezerw na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi (na dzień 31 grudnia 2022 roku odpowiednio 766 830 tys. zł i 718 128 tys. zł). Ewentualny wpływ środków z tytułu wypełnienia zobowiązania następuje w momencie prawomocnego rozstrzygnięcia spraw przez sądy, co pozostaje poza kontrolą Banku.

Informacje na temat największych postępowań toczących się przed sądem**1. Pozew firmy LPP S.A.**

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych. Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2023 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo LPP S.A. w całości. LPP S.A. w dniu 27 marca 2023 roku złożył apelację. W dniu 26 czerwca 2023 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na apelację. Wyrokiem z dnia 3 listopada 2023 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację LPP S.A. Powód może zaskarżyć ten wyrok skargą kasacyjną.

2. Pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

W dniu 7 lutego 2020 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. (Orlen S.A.) z siedzibą w Płocku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 635 681 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma Orlen S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego oraz od Master Card Europe i VISA Europe Management Services.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 28 maja 2020 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

3. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Szczegółowe informacje dotyczące pozwu zbiorowego przeciwko Bankowi znajdują się w Nocie 34.

4. Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF i innych walut obcych

Szczegółowe informacje na temat indywidualnych spraw sądowych przeciwko Bankowi dotyczących kredytów indeksowanych do CHF i innych walut obcych znajdują się w Nocie 34.

Informacje o przeprowadzonych kontrolach podatkowych

W dniu 6 października 2023 roku mBank S.A. otrzymał wyniki kontroli wydane przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu kończące kontrolę celno-skarbową w zakresie prawidłowości i rzetelności wywiązywania się z obowiązków płatnika w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu wypłat należności wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2018 i 2019. Bank zgodził się z ustaleniami kontroli i dokonał wpłat podatków za okresy objęte kontrolą. Kwoty podatków dodatkowo wpłacone za lata 2018 – 2022 były nieistotne z punktu widzenia ich wpływu na wynik finansowy Banku. W dniu 12 grudnia 2023 roku mBank S.A. otrzymał zawiadomienie o zakończeniu kontroli wydane przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu w zakresie prawidłowości i rzetelności wywiązywania się z obowiązków płatnika w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu wypłat należności wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2020 – 2022.

W dniach od 9 września 2022 roku do 17 lipca 2023 roku w Oddziale mBanku S.A. na Słowacji trwała kontrola podatkowa prowadzona przez Úrad Pre Vybrané Hospodárske Subjekty w Bratisławie w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) za 2019 rok. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na prawdopodobieństwo powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Postępowania wszczęte przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF)

- W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 roku poz. 1355, z późniejszymi zmianami).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał odpowiedź UKNF na zastrzeżenia do protokołu kontroli oraz zalecenia UKNF w zakresie dostosowania działalności jako depozytariusz funduszy inwestycyjnych do przepisów prawa. Wszystkie zastrzeżenia Banku zostały odrzucone przez regulatora.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku Bank przekazał UKNF deklarację działań w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych. Urząd pismem z dnia 4 września 2019 roku wniósł zastrzeżenia do realizacji wybranych zaleceń. W dniu 11 października 2019 roku Bank przekazał UKNF odpowiedź na zastrzeżenia, w której doprecyzował opis podejmowanych działań, jak również przedstawił nowe rozwiązania zmierzające do realizacji zaleceń. W dniu 5 grudnia 2019 roku UKNF przekazał Bankowi odpowiedź na pismo zawierające akceptację części działań Banku mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych oraz doprecyzowanie innych oczekiwań, które są realizowane. W dniu 14 maja 2020 roku Bank formalnie potwierdził realizację wszystkich zaleceń KNF.

W dniu 27 lutego 2020 roku Bank otrzymał postanowienie UKNF z dnia 25 lutego 2020 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na Bank kary administracyjnej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. W dniu 23 kwietnia 2021 roku Bank otrzymał decyzję KNF z dnia 16 kwietnia 2021 roku dotyczącą tego postępowania, nakładającą na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 4 300 tys. zł. Bank zapłacił nałożoną karę w dniu 17 marca 2022 roku.

W dniu 7 maja 2021 roku Bank złożył wniosek do UKNF o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 17 grudnia 2021 roku UKNF podtrzymał decyzję z dnia 16 kwietnia 2021 roku. W dniu 21 stycznia 2022 roku Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję KNF.

W dniu 24 sierpnia 2022 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę Banku w przedmiocie kary pieniężnej. W dniu 14 listopada 2022 roku Bank złożył do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę kasacyjną w powyższej sprawie.

W dniu 5 grudnia 2023 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną. Wyrok jest ostateczny i niezaskarżalny.

- W dniu 22 listopada 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko mBank S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art. 176i ust. 1 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe rzetelne oszacowanie wymiaru potencjalnej kary.

Postępowania wszczęte przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

- W dniu 12 kwietnia 2019 roku UOKiK wszczął postępowanie z urzędu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Bank klauzule modyfikacyjne umożliwiają Bankowi jednostronną, nieograniczoną i dowolną możliwość zmiany sposobu wykonywania umowy. W konsekwencji Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że klauzule stosowane przez Bank kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a zatem uzasadnia to zarzut ich abuzywności. mBank nie zgadza się z tym stanowiskiem. Postępowanie zostało przedłużone do dnia 30 kwietnia 2024 roku.

- W dniu 21 lipca 2017 roku UOKiK wszczął postępowanie przeciwko mBankowi w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów uznając, iż Bank nienależycie informuje klientów o ryzyku zmiany kursów walut, przerzuceniu ryzyka walutowego na konsumenta oraz nieprawidłowym ustalaniu wysokości rat w ten sposób, że Bank je zawyżał. mBank nie zgodził się z tym zarzutami i przedstawiał swoje stanowisko w toku postępowania. Decyzją z dnia 27 listopada 2023 roku nr DOZIK 11/2023 Prezes UOKiK umorzył w całości postępowanie jako bezprzedmiotowe.
- Postanowieniem z dnia 8 lipca 2022 roku Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegające na niedokonywaniu – po zgłoszeniu przez konsumenta transakcji płatniczej jako nieautoryzowanej – zwrotu kwoty tej transakcji albo przywrócenia rachunku do stanu, jaki istniałby gdyby transakcja nie została wykonana w trybie i w terminie określonym w ustawie o usługach płatniczych, oraz polegające na przekazywaniu konsumentom w odpowiedziach na ich zgłoszenia nieprawidłowych informacji o weryfikacji przez Bank prawidłowego użycia instrumentu płatniczego.

Prezes UOKiK zarzuca Bankowi niedokonywanie zwrotu kwoty nieautoryzowanej transakcji płatniczej pomimo braku zaistnienia przesłanek uzasadniających odmowę zwrotu, tj. podejrzenia oszustwa ze strony klienta czy wygaśnięcia roszczenia na skutek upływu terminu. Bank podkreśla w argumentacji, że art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych (dalej „UUP”) nie ma zastosowania do transakcji autoryzowanych, a także że obowiązek zwrotu na podstawie art. 46 ust. 1 UUP nie dotyczy sytuacji, kiedy to płatnik ponosi odpowiedzialność za transakcję nieautoryzowaną.

Istota postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK sprowadza się do ustalenia, w jakich okolicznościach dostawca usługi płatniczej jest zobowiązany do zwrotu kwoty transakcji w terminie D+1. Zdaniem Prezesa UOKiK taki obowiązek powstaje w każdym wypadku zgłoszenia przez konsumenta, że w jego ocenie doszło do nieautoryzowanej transakcji. Stanowisko to jest zdaniem Banku nieuzasadnione, gdyż obowiązek taki powstaje jedynie w sytuacji gdy faktycznie miała miejsce transakcja nieautoryzowana oraz bank ponosi odpowiedzialność za transakcję nieautoryzowaną na gruncie przepisów UUP.

Ponadto Bank stoi na stanowisku, że informacje przekazywane konsumentom odnośnie braku odpowiedzialności Banku z tytułu zgłoszonej transakcji są zgodne z prawdą. Odpowiedzialność Banku z tytułu transakcji zgłoszonych jako transakcje nieautoryzowane nie ma charakteru absolutnego, a obowiązek dokonania przez Bank zwrotu kwoty transakcji aktualizuje się jedynie w sytuacjach rzeczywistego zaistnienia transakcji nieautoryzowanej, przy jednoczesnym braku wystąpienia jednego z przypadków wyłączających odpowiedzialność Banku. Postępowanie jest w toku.

34. Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym indeksowanymi do CHF i innych walut obcych

Wprowadzenie

W ostatnich latach istotna liczba klientów indywidualnych, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne i mieszkaniowe w CHF i innych walutach obcych, zakwestionowała na drodze sądowej część zapisów lub całość umów, na podstawie których Bank udzielił tych kredytów. W dotychczasowym orzecznictwie występują rozbieżności co do oceny postanowień umownych wprowadzających mechanizm indeksacji oraz skutków ustalenia ich abuzywności (bezskuteczności) jakkolwiek zapadające wyroki są w przeważającej mierze dla Banku niekorzystne.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych osobom fizycznym w CHF na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 1,9 mld zł (tj. 0,4 mld CHF), w porównaniu do 6,1 mld zł (tj. 1,3 mld CHF) na koniec 2022 roku.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych osobom fizycznym w innych walutach obcych przez mBank w Polsce na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 1,5 mld zł, w porównaniu do 2,0 mld zł na koniec 2022 roku.

Wartość portfela kredytów indeksowanych do CHF udzielonych osobom fizycznym w Polsce (czyli suma wypłaconych klientom transz), z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytów, wyniosła 19,5 mld zł (85,5 tys. umów kredytowych). Wartość portfela kredytów indeksowanych do pozostałych walut obcych udzielonych osobom fizycznym w Polsce, z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytów, wyniosła 4,1 mld zł (13,4 tys. umów kredytowych).

	31.12.2023		31.12.2022	
	mld PLN	Liczba umów kredytowych (w tys.)	mld PLN	Liczba umów kredytowych (w tys.)
Wartość portfela kredytów indeksowanych do CHF udzielonych osobom fizycznym w Polsce, które pozostają aktywne, z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytów	8,3	28,6	11,6	43,0
Wartość portfela kredytów indeksowanych do innych walut obcych udzielonych osobom fizycznym w Polsce, które pozostają aktywne, z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytów	2,4	7,4	2,6	8,0
Wartość portfela kredytów indeksowanych do CHF udzielonych osobom fizycznym w Polsce, które były nieaktywne, z uwzględnieniem kursu z dnia wypłaty poszczególnych transz kredytu, w tym:	11,2	56,9	7,9	42,5
- Całkowicie spłacone kredyty	7,1	39,2	7,0	38,9
- Kredyty rozliczone w wyniku ugód	2,8	13,3	0,4	1,9
- Kredyty rozliczone w wyniku prawomocnego wyroku	1,3	4,4	0,5	1,7

Ze względu na istotność kwestii ryzyka prawnego związanego z portfelem kredytów walutowych dla sytuacji finansowej Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2023 roku, poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące tych pozwów sądowych, istotnych wyroków, które w opinii Banku mogą mieć wpływ na przyszłą linię orzecniczą dotyczącą kredytów indeksowanych do walut obcych, propozycji potencjalnych ugód z klientami, zasad rachunkowości dotyczących ujęcia ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi oraz programem ugód, a także informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi na bilans i rachunek zysków i strat Grupy mBanku oraz metodologii zastosowanej do określenia tego wpływu.

Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF oraz innych walut obcych

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank odnotował pozwy indywidualne dotyczące 21 411 kredytów indeksowanych do CHF, z czego 17 852 dotyczyło kredytów aktywnych, a 3 559 kredytów spłaconych (na dzień 31 grudnia 2022 roku: 18 382, w tym 15 722 dotyczyło kredytów aktywnych, a 2 660 kredytów spłaconych). Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank odnotował pozwy indywidualne dotyczące 370 kredytów indeksowanych do innych walut obcych, z czego 297 dotyczyło kredytów aktywnych, a 73 kredytów spłaconych (na dzień 31 grudnia 2022 roku: 172 kredytów, w tym 134 aktywne i 38 spłaconych).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku mBank otrzymał prawomocne wyroki w indywidualnych sprawach sądowych dotyczących 4 487 kredytów indeksowanych do CHF (31 grudnia 2022 roku: 1 898 kredytów), z czego 99 wyroków było korzystnych dla Banku, a 4 388 wyroków było niekorzystnych (31 grudnia 2022 roku: 83 wyroków korzystnych i 1 815 niekorzystnych).

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2023 roku mBank otrzymał prawomocne wyroki w indywidualnych sprawach sądowych dotyczących 41 kredytów indeksowanych do innych walut obcych (31 grudnia 2022 roku: 17 kredytów), z czego 5 wyroków było korzystnych dla Banku, a 36 wyroków było niekorzystnych (31 grudnia 2022 roku: 4 wyroki korzystne i 13 niekorzystnych).

Około 92% niekorzystnych wyroków doprowadziło do unieważnienia umowy kredytowej, pozostałe do konwersji umowy na PLN + LIBOR/WIBOR oraz zastąpienia klauzuli kursowej średnim kursem NBP.

Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

W dniu 4 kwietnia 2016 roku Bank został również pozwany przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów reprezentującego grupę 1 731 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

W dniu 19 października 2018 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok oddalający w całości roszczenia powoda. W uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał, że posiada interes prawny w wytoczeniu przedmiotowego powództwa, a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytów waloryzowanych CHF, podkreślając, że zarówno same umowy, jak i klauzula indeksacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami prawa, jak i zasadami współżycia społecznego.

W dniu 9 marca 2020 roku na skutek apelacji powoda zapadł w sprawie wyrok, w którym Sąd Apelacyjny przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W dniu 9 czerwca 2020 roku Sąd Apelacyjny wydał na wniosek Powoda postanowienie, którym udzielił zabezpieczenia jego roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zakazanie Bankowi składania oświadczeń wzywających do zapłaty i wypowiadających umowę kredytową.

W dniu 9 lutego 2022 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok oddalający powództwo w całości. Sąd uznał, że zwaloryzowane umowy kredytowe są ważne i nie ma podstaw do stwierdzenia ich nieważności z uwagi na wprowadzenie do nich mechanizmu waloryzacji walutowej. Zdaniem sądu, umowy mogą obowiązywać nawet po wyeliminowaniu z nich klauzul dotyczących sposobu spłaty kredytu.

W dniu 25 kwietnia 2023 roku na skutek zażalenia powoda Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu w sprawie o sygn. akt III CZP 157/22 dotyczącego składu sądu właściwego do rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym w czasie obowiązywania przepisów szczególnych związanych z COVID-19.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2023 roku Sąd Apelacyjny podjął zawieszone postępowanie z uwagi na wydanie powyższej uchwały przez Sąd Najwyższy.

W dniu 29 stycznia 2024 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi wydał wyrok, mocą którego uchylił zaskarżony wyrok sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji z uwagi na nieważność postępowania.

Metodologię kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym opisano w dalszej części noty.

Informacje o najważniejszych postępowaniach sądowych dotyczących kwestii kredytów indeksowanych do waluty obcej**Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczące najważniejszych kwestii związanych z kredytami hipotecznymi indeksowanymi do waluty obcej**

Zastosowanie ogólnego zwyczaju w przypadku braku przepisu w prawie krajowym, który mógłby zastąpić klauzulę abuzywną dotyczącą kursu wymiany walut

W dniu 3 października 2019 roku TSUE orzekł w sprawie C-260/18, że:

- kwestia abuzywności będzie rozstrzygana przez sądy krajowe,
- uznano za wątpliwą możliwość dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN z odsetkami naliczanymi według stawki LIBOR,
- jeżeli klauzula kursowa zostanie uznana za abuzywną, sąd krajowy musi zdecydować, czy dana umowa może być dalej wykonywana, czy też powinna zostać uznana za nieważną, biorąc pod uwagę wolę klienta i konsekwencje nieważności dla klienta,
- możliwe jest zastosowanie normy dyspozytywnej, jeżeli nieważność umowy była niekorzystna dla klienta,
- niemożliwe jest zastosowanie przepisów ogólnych odwołujących się do zwyczaju lub zasad słuszności.

Możliwość zastosowania przepisu dyspozytywnego prawa krajowego w miejsce klauzuli abuzywnej i przedawnienia roszczeń konsumenta

W dniu 8 września 2022 roku TSUE wydał orzeczenie w sprawie C-81/21, w którym podtrzymał swoje dotychczasowe orzecznictwo:

- potwierdził, że termin przedawnienia roszczeń konsumenta o zwrot kwot nienależnie zapłaconych na podstawie nieuczciwego postanowienia umownego rozpoczyna bieg od momentu, w którym konsument dowiedział się lub powinien był się dowiedzieć o nieuczciwości postanowienia umownego,
- stwierdził, że automatyczne zastosowanie dyspozytywnego przepisu prawa krajowego (niezależnie od zgody konsumenta) może mieć zastosowanie wyłącznie do postanowienia, które zostało wprowadzone przez ustawodawcę krajowego w celu wyeliminowania abuzywności, jeżeli takie postanowienie przywracało równowagę stron,
- Trybunał Sprawiedliwości ponownie podkreślił, że celem Dyrektywy 93/13 nie jest unieważnienie wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki.

Obowiązek poinformowania konsumenta o skutkach unieważnienia umowy

W dniu 29 kwietnia 2021 roku TSUE wydał wyrok w sprawie C-19/20, zgodnie z którym:

- jeżeli nieuczciwy (abuzywny) charakter postanowienia umownego prowadzi do unieważnienia umowy, Sąd nie powinien unieważnić umowy, dopóki nie poinformuje konsumenta w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych, jakie może spowodować unieważnienie takiej umowy (niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez radcę prawnego, czy nie) oraz dopóki nie umożliwi konsumentowi wyrażenia swobodnej i świadomej zgody na kwestionowane postanowienie i na kontynuowanie umowy.

Wynagrodzenie za korzystanie z kapitału/waloryzacja

W dniu 15 czerwca 2023 roku TSUE wydał wyrok w sprawie C-520/21, zgodnie z którym:

- konsument jest uprawniony do żądania od instytucji kredytowej odszkodowania wykraczającego poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych w związku z wykonaniem tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów Dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności,
- bank nie jest uprawniony do żądania od konsumenta odszkodowania wykraczającego poza zwrot kapitału zapłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty. Zdaniem TSUE roszczenia te mogą być uwzględnione tylko wtedy, gdy nie zagrażają celowi przywrócenia sytuacji, jak gdyby umowa o kredyt nie istniała oraz odstraszać celowi Dyrektywy 93/13.

W dniu 11 grudnia 2023 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie C-756/22 i wskazał, że:

- udzielił już odpowiedzi na pytanie o to, jakie roszczenia przysługują bankowi w przypadku nieważności umowy w sprawie C-520/21,
- wskazał, że bankowi nie przysługuje żadna kwota wykraczająca poza zwrot kapitału wpłaconego na poczet wykonania tej umowy wraz z zapłatą odsetek za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia doręczenia wypowiedzenia.

W dniu 15 stycznia 2024 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie C-488/23, zgodnie z którym:

- waloryzacja jest formą rekompensaty, a zatem banki nie są uprawnione do jej dochodzenia.

Wyrok i postanowienia w wyżej wymienionych sprawach w praktyce wykluczyły możliwość dochodzenia przez banki roszczeń z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z kapitału i waloryzacji kapitału.

Termin przedawnienia

W dniu 7 grudnia 2023 roku TSUE w sprawie C-140/22 orzekł, że:

- w przypadku nieważności umowy realizacja praw konsumenta wynikających z tej nieważności nie może być uzależniona od oświadczenia złożonego przez konsumenta w toku postępowania sądowego, że konsument nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy nieuczciwego warunku, jest świadomy skutków nieważności umowy i wyraża zgodę na nieważność umowy. Oświadczenie takie może być złożone poza sądem i nie musi być tak precyzyjne. Powinno ono wskazywać, że konsument żąda unieważnienia umowy.

W dniu 14 grudnia 2023 roku TSUE w sprawie C-28/22 orzekł, że:

- niedopuszczalna jest sytuacja, w której bieg terminu przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy rozpoczyna się dopiero od dnia, w którym umowa stała się trwale bezskuteczna, natomiast bieg terminu przedawnienia roszczeń konsumenta rozpoczyna się w chwili, w której dowiedział się on lub powinien był się dowiedzieć o nieuczciwym charakterze postanowienia umownego powodującego nieważność.

Wyroki te otworzyły debatę sądów krajowych na temat tego, jaki moment należy uznać za początek biegu terminu przedawnienia roszczenia banku. Bank będzie monitorował rozwój orzecznictwa w tym zakresie.

Uchwały Sądu Najwyższego dotyczące kredytów indeksowanych do walut obcych

Uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w sprawie III CZP:

W dniu 29 stycznia 2021 roku złożony został wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały w odniesieniu do następujących zagadnień:

- zastąpienie przepisów abuzywnych przepisami prawa cywilnego lub powszechnie obowiązującymi,
- możliwość utrzymania kredytu indeksowanego/denominowanego jako kredytu złotowego z oprocentowaniem opartym o LIBOR,
- teoria salda lub teoria dwóch kondycji w przypadku nieważności kredytu w CHF,
- początek biegu terminu przedawnienia w przypadku roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu,
- wynagrodzenie za korzystanie z kapitału dla banków i konsumentów.

W dniu 2 września 2021 roku Sąd Najwyższy postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z trzema pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi kwestii powoływania sędziów w Rzeczypospolitej Polskiej. Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2024 roku TSUE stwierdził oczywistą niedopuszczalność wniosku o wydanie takiego orzeczenia. Wyrok w sprawie pytań prejudycjalnych zadanych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego nie został wydany.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 roku w sprawie III CZP 11/20:

- zatwierdziła teorię dwóch kondycji w przypadku nieważności umowy kredytu.

Uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 roku w sprawie III CZP 6/21:

- niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od samego początku z mocy prawa bezskuteczne na korzyść konsumenta, który może następnie wyrazić świadomą i swobodną zgodę na to postanowienie i w ten sposób przywrócić jego skuteczność z mocą wsteczną,
- jeżeli umowa kredytu nie może wiązać po usunięciu bezskutecznego postanowienia, konsumentowi i bankowi przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.). Bank może żądać zwrotu świadczenia od chwili trwałej bezskuteczności umowy kredytu.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Najwyższy potwierdził swoje wcześniejsze stanowiska co do stosowania teorii dwóch przesłanek oraz kwestii obliczania terminu przedawnienia roszczeń banku w przypadku niemożności utrzymania umowy w mocy po wyeliminowaniu abuzywnych postanowień. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z uwagi na przyznaną konsumentowi możliwość podjęcia wiążącej decyzji w zakresie sankcjonowania klauzuli niedozwolonej i przyjęcia na siebie skutków całkowitej nieważności umowy, należy uznać, że co do zasady bieg terminu przedawnienia tych roszczeń może rozpocząć się dopiero po podjęciu przez konsumenta wiążącej decyzji w tym zakresie. Dopiero wówczas, zdaniem Sądu Najwyższego, można uznać, że brak podstawy prawnej świadczenia stał się definitywny (jak w przypadku *condictio causa finita*), a strony mogły skutecznie żądać zwrotu nienależnego świadczenia. Oznacza to w szczególności, że konsument nie może przyjąć, że roszczenie banku wygasło w terminie liczonym tak, jakby wezwanie do zwrotu kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia. Uzasadniając uchwałę, Sąd Najwyższy potwierdził również, że w celu uniknięcia ryzyka związanego z niewypłacalnością kredytobiorcy bank może skorzystać z prawa zatrzymania przewidzianego w art. 497 k.c. w zw. z art. 496 k.c., chroniąc w ten sposób swoje roszczenie o zwrot wykorzystanego kapitału, gdyż obowiązek jego zwrotu jest – w stosunku do obowiązku postawienia środków do dyspozycji kredytobiorcy – czymś więcej niż obowiązkiem odpłatnym.

Propozycja Przewodniczącego KNF

Ogólne założenia propozycji Przewodniczącego KNF dotyczącej przewalutowania kredytów walutowych na PLN zostały ogłoszone w grudniu 2020 roku. Propozycja Przewodniczącego zakłada, że kredyt indeksowany/denominowany do waluty obcej (CHF/EUR/USD) zostałby zmieniony tak, jakby od początku był kredytem w PLN oprocentowanym stawką WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów.

Bank dokonał analizy kosztów, jakie musiałyby ponieść we wskazanym scenariuszu jako suma różnic pomiędzy aktualnymi saldami kredytów indeksowanych/denominowanych do waluty obcej (CHF/EUR/USD) a odpowiadającymi im hipotetycznymi saldami kredytów w PLN opartymi o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę kredytów w PLN udzielanych w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt indeksowany/denominowany do walut obcych (CHF/EUR/USD).

Hipotetyczne salda kredytów w PLN uwzględniają w swoim harmonogramie różnice względem rzeczywistych spłat kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych (CHF/EUR/USD) korygując wartość kapitału pozostałego do spłaty według schematu przekazanego przez KNF.

Szacowany potencjalny wpływ realizacji planu konwersji na mBank, obliczony na dzień 31 grudnia 2023 roku, wyniósłby 3,5 mld zł w przypadku konwersji całego portfela aktywnego indeksowanego/denominowanego do CHF (dane niepodlegające weryfikacji przez biegłego rewidenta). Szczegółowe założenia do oszacowania tego wpływu zostały przyjęte na podstawie ankiety KNF z dnia 27 stycznia 2021 roku. Propozycja Przewodniczącego KNF zakłada, że tylko aktywny portfel będzie podlegał konwersji.

Program ugód

W dniu 26 września 2022 roku Bank podjął decyzję o rozpoczęciu programu ugód dla kredytobiorców, którzy posiadają aktywny kredyt indeksowany do CHF, włączając w to kredytobiorców będących w sporze sądowym z Bankiem.

Przedstawiana oferta oparta jest na dwóch podstawowych założeniach: (i) wyeliminowanie ponoszonego przez klienta ryzyka zmiany kursu walutowego CHF/PLN oraz (ii) ograniczenie ryzyka zmiany oprocentowania. Propozycja ugody polega na konwersji kredytu z franków szwajcarskich na złote polskie, z jednoczesnym umorzeniem części zadłużenia pozostałego do spłaty. Poziom umorzenia jest przedmiotem indywidualnych negocjacji z klientami. Bank zwraca również składki ubezpieczenia niskiego wkładu własnego przez umorzenie kapitału równego sumie pobranych od klienta składek.

Po konwersji kredytu na złote, klient może zdecydować, jakie oprocentowanie wybiera: okresowo stałe czy zmienne. Bank stosuje preferencyjne oprocentowanie kredytu po konwersji dla klientów, którzy zawrą ugodę. Decydując się na zawarcie ugody z Bankiem klient zyskuje obniżenie kwoty kredytu pozostałej do spłaty, eliminuje ryzyko walutowe oraz na skutek oferowanego preferencyjnego oprocentowania i możliwości wyboru okresowo stałego oprocentowania minimalizuje ryzyko zmiany stopy oprocentowania. Ugody są zawierane w trybie pozasądowym, aczkolwiek każdemu klientowi, który wyrazi taką wolę, Bank umożliwia zawarcie ugody przy sądzie polubownym.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank zawarł łącznie 13 321 ugód (na dzień 31 grudnia 2022 roku: 1 886 ugód).

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych dla klientów indywidualnych w walutach obcych oraz programu ugód

Grupa ujmuje wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych oraz programu ugód oferowanych kredytobiorcom w CHF zgodnie z:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w odniesieniu do kredytów aktywnych, w tym kredytów aktywnych objętych pozwem zbiorowym oraz programu ugód,
- MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w odniesieniu do spłaconych kredytów.

Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe dla klientów, które są przedmiotem postępowań sądowych, objęte są zakresem MSSF 9. Zgodnie z MSSF 9 kredyty te wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Roszczenia prawne zgłaszane przez kredytobiorców, w tym roszczenia z tytułu nieważności umów, mają wpływ na oszacowanie przez Bank oczekiwanego okresu kredytowania oraz oczekiwanych przez Bank przepływów pieniężnych. W szczególności Bank bierze pod uwagę ryzyko, że pozostały okres kredytowania może być krótszy niż wynikający z umowy lub Bank może nie otrzymać części przepływów umownych, a w przypadku orzeczenia przez sąd nieważności umowy Bank może być zmuszony do zwrotu kredytobiorcom otrzymanych nienależnych świadczeń. Dodatkowo, ewentualne ugody oferowane przez

Bank kredytobiorcom (także tym, którzy dotychczas nie występowali z roszczeniami prawnymi) również mogą mieć wpływ na wysokość i terminy oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z tych kredytów.

W związku z tym w opinii Banku właściwym sposobem ujęcia wpływu ryzyka prawnego w odniesieniu do kredytów aktywnych oraz oczekiwanego wpływu programu ugód oferowanych kredytobiorcom jest aktualizacja szacunków przepływów pieniężnych związanych z kredytami i zmniejszenie wartości bilansowej brutto tych kredytów zgodnie z MSSF 9 paragraf B5.4.6.

W odniesieniu do spłaconych kredytów oraz kredytów, dla których wyliczona korekta przepływów pieniężnych jest wyższa niż wartość bilansowa, Bank rozpoznaje rezerwy na sprawy sądowe zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Zgodnie z MSR 37 kwota stanowiąca rezerwę powinna odzwierciedlać najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami Bank zapłaciłby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w celu przeniesienia go na stronę trzecią na ten sam dzień. Kwota ta jest dyskontowana na dzień bilansowy.

W przypadku kredytów spłaconych nie istnieją aktywa, które mogłyby zostać skorygowane, dlatego też wszelkie potencjalne zobowiązania wynikające z ryzyka prawnego są ujmowane zgodnie z MSR 37. W przypadku kredytów spłaconych rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, a przy szacunkowym określaniu kwoty obowiązku Bank stosuje metodę „wartości oczekiwanej”, która uwzględnia wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa.

Powyższe szacunki są dokonywane na drodze osądu, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia dotyczące podobnych spraw oraz opinie niezależnych ekspertów. Bank bierze pod uwagę wszelkie dodatkowe dowody powstałe w wyniku zdarzeń następujących po dniu bilansowym.

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami indeksowanymi do CHF i do innych walut obcych oraz programu ugód została opisana w dalszej części noty.

Wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych oraz programem ugód

Metodyka zastosowana do obliczenia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych oraz programem ugód oparta jest na obserwacjach historycznych oraz z uwagi na brak danych rynkowych, częściowo na założeniach eksperckich, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości wpływ ten będzie musiał zostać istotnie korygowany, szczególnie że ważne parametry wykorzystywane w obliczeniach są istotnie współzależne.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi (pozwami indywidualnymi oraz pozwem zbiorowym) dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych oraz programem ugód uwzględniony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy mBanku przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2023	31.12.2022
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów oraz programu ugód związanego z kredytami aktywnymi ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów, w tym kredyty w:	6 446 591	5 752 732
- CHF	6 334 478	5 752 732
- USD	47 219	-
- EUR	64 894	-
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów indywidualnych oraz pozwu zbiorowego związanego z kredytami spłaconymi oraz kredytami aktywnymi o niskiej wartości ujęty jako rezerwy na sprawy sporne	1 811 522	709 187
Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych	8 258 113	6 461 919

Łączne koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi ujęte w rachunku zysków i strat za 2023 rok wyniosły 4 908,2 mln zł (w 2022 roku: 3 112,3 mln zł). Najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na te koszty w 2023 roku były zmiany rozkładu oczekiwanych scenariuszy orzeczeń sądowych, koszty programu ugód oraz zmiany w pozostałych parametrach modelowych oraz rynkowych.

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów indeksowanych do CHF

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi zarówno aktywnych, jak i spłaconych kredytów, stosowana przez Bank, jest uzależniona od szeregu założeń, które uwzględniają dane historyczne skorygowane o oczekiwania Banku co do przyszłości. Najważniejszymi założeniami są: oczekiwana populacja kredytobiorców, którzy wniosą pozew przeciwko Bankowi, rozkład oczekiwanych wyroków sądowych oraz wynikająca z nich strata jaką poniesie Bank, a także poziom akceptacji i warunki ugód.

Oczekiwana populacja kredytobiorców, która złoży pozew

Populacja kredytobiorców, którzy złożą pozew przeciwko Bankowi została zaprognozowana przy użyciu metod statystycznych w oparciu o historię spraw sądowych Banku i założenia co do napływu nowych spraw w pełnym okresie przewidywania zjawiska. Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do końca 2024 roku, a następnie ich liczba spadnie.

Dla celów wyliczenia wpływu ryzyka prawnego mBank zakłada, że około 7,9 tys. kredytobiorców frankowych, w tym 6,1 tys. z aktywnymi kredytami i 1,8 tys. ze spłaconymi kredytami, złoży pozew przeciwko Bankowi (na 31 grudnia 2022 roku: 11,4 tys., w tym 9,1 tys. aktywnych i 2,3 tys. spłaconych kredytów). Jednocześnie Bank zakłada, że część z tych kredytobiorców zawrze ugodę. Założenia te, ze względu na znaczną niepewność prawną dotyczącą spraw związanych z CHF, jak również inne czynniki zewnętrzne, które mogą wpływać na preferencje klientów co do składania pozwów, jest wysoce subiektywne i może podlegać korekcie w przyszłości. Gdyby dodatkowy 1 tys. kredytobiorców z aktywnymi kredytami indeksowanymi do CHF wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi i kredyt zostałby unieważniony w całości, to wpływ ryzyka prawnego wzrósłby o około 282,1 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych) w porównaniu do 31 grudnia 2023 roku, z czego 282,1 mln zł zmniejszyłoby wartość bilansową brutto kredytów. Gdyby dodatkowy 1 tys. kredytobiorców ze spłaconymi kredytami indeksowanymi do CHF wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi i kredyt zostałby unieważniony w całości, to wpływ ryzyka prawnego wzrósłby o około 90,0 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych), z czego 90,0 mln zł zwiększyłoby rezerwy na sprawy sporne.

Bank szacuje, że 4,2 tys. kredytobiorców posiadających aktywne kredyty indeksowane do CHF nie zdecyduje się w przyszłości na wystąpienie przeciwko Bankowi na drogę sądową oraz nie zawrze z Bankiem ugody, a 33,9 tys. kredytobiorców, którzy spłacili już kredyty, nie złoży w przyszłości pozwu. W ocenie Banku wpływ na to będą miały następujące czynniki: oczekiwania klientów co do przyszłych zmian kursu CHF/PLN, oczekiwania klientów co do przyszłych kosztów kredytów w PLN, zmiany w orzecznictwie w sprawach kredytów w CHF, rozwiązania podatkowe dotyczące ugód, koszty oraz czas trwania postępowań sądowych, czynniki indywidualne (w szczególności okres spłaty kredytu i aktualna wysokość zadłużenia). Nie jest to wartość szacowana bezpośrednio, a wynik różnicy pomiędzy oszacowaniem populacji klientów będących już w sporze z Bankiem bądź mających taką intencję oraz oszacowaniem populacji klientów, którzy zdecydują się zawrzeć ugodę, a liczbą klientów posiadających aktywną umowę kredytową w CHF oraz kredytobiorców, którzy spłacili już swoje kredyty.

Rozkład oczekiwanych wyroków sądowych

Prognozowany rozkład oczekiwanych wyroków sądowych został oparty na prawomocnych wyrokach, jakie zapadły w sprawach przeciwko Bankowi w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank przyjmuje założenie poniesienia straty w 99% toczących się lub przewidywanych spraw sądowych (na dzień 31 grudnia 2022 roku: 95%), natomiast dla pozostałego 1% spraw Bank przewiduje oddalenie powództwa (na dzień 31 grudnia 2022 roku: 5%). W scenariuszu straty przewidywane są następujące rozstrzygnięcia: (i) umowa pozostaje ważna, ale wyeliminowany zostaje mechanizm indeksacji, który przekształca kredyt indeksowany do CHF w kredyt złotowy oprocentowany według stopy procentowej dla kredytu indeksowanego do CHF, (ii) umowa jest nieważna w całości, gdyż usunięcie klauzuli kursowej byłoby zbyt daleko idącą zmianą (przy założeniu, że klauzula ta określa główny przedmiot umowy). Gdyby przyjąć bardziej negatywny rozkład wyroków (zamiast opisanych powyżej scenariuszy (i) i (ii)), tj. że wszystkie niekorzystne wyroki oznaczają unieważnienie umowy w całości (100% wyroków sądowych), to łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zwiększyłaby się o 135,6 mln zł z czego 114,6 mln zł zmieniłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 21,0 mln zł rezerwy na sprawy sporne.

Bank szacuje, że gdyby wszystkie umowy kredytowe Banku będące obecnie przedmiotem indywidualnych i zbiorowych postępowań sądowych zostały uznane za nieważne, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść około 7,3 mld zł (wobec 8,3 mld zł łącznej kwoty oczekiwanego wpływu ryzyka prawnego związanego ze sporami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych ujętej na dzień 31 grudnia 2023 roku). Całkowite straty byłyby wyższe lub niższe w zależności od ostatecznych wyroków sądowych.

Prawdopodobieństwo akceptacji ugód

Bank przyjął prawdopodobieństwo akceptacji ugód bazując na wynikach prowadzonego aktywnie programu ugód oraz dostępnych danych rynkowych, oraz w oparciu o własne prognozy. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank oczekuje, że zawrze w przyszłości 6,2 tys. ugód, co stanowi ok. 22% liczby kredytów aktywnych (na 31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 13,7 tys. i 32%), w tym z kredytobiorcami, którzy już złożyli lub mogliby złożyć pozew przeciwko Bankowi.

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym i innymi kredytami walutowymi

W celu kalkulacji kosztów ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym i kredytami indeksowanymi do walut obcych innych niż CHF, zastosowano opisaną powyżej metodologię kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów indeksowanych do CHF. Metodologię tę zastosowano do całej populacji objętej pozwem zbiorowym i portfela kredytów indeksowanych do innych walut obcych. Zastosowany rozkład orzeczeń sądowych jest taki sam jak w przypadku spraw indywidualnych w CHF.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank ujął wpływ ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym w wysokości 364,7 mln zł oraz wpływ ryzyka prawnego związanego z kredytami indeksowanymi do innych walut obcych w wysokości 130,4 mln zł.

35. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania.

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

31.12.2023	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	31 811 496	2 164 661	86 222	2 487	43 742	36 429	22 178	752
Gwarancje i inne produkty finansowe	7 371 824	684 277	141 767	3 947	4 458	1 344	92 890	(3 650)

31.12.2022	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	31 900 434	674 689	74 062	2 899	40 368	14 026	24 276	445
Gwarancje i inne produkty finansowe	7 851 769	460 520	266 455	2 203	42 040	1 084	219 228	(1 597)

Pozabilansowe zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania oraz rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2023	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
1	5 388 831	80	-	-	5 388 911
2	13 292 210	33 188	-	8	13 325 406
3	7 194 907	199 523	-	54	7 394 484
4	10 321 729	1 476 929	-	518	11 799 176
5	2 678 245	940 458	-	103	3 618 806
6	12 964	55 514	-	2	68 480
7	25 002	143 246	-	54	168 302
8	269 432	-	-	-	269 432
default	-	-	227 989	5 695	233 684
Wartość nominalna, razem	39 183 320	2 848 938	227 989	6 434	42 266 681
Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
Rezerwy, razem	48 200	37 773	115 068	(2 898)	198 143

31.12.2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
1	4 756 152	1 847	-	-	4 757 999
2	13 852 028	59 227	-	2	13 911 257
3	10 039 077	370 674	-	279	10 410 030
4	7 608 704	338 620	-	277	7 947 601
5	2 716 126	267 307	-	125	2 983 558
6	12 319	14 506	-	2	26 827
7	518 010	83 028	-	14	601 052
8	249 787	-	-	-	249 787
default	-	-	340 517	4 403	344 920
Wartość nominalna, razem	39 752 203	1 135 209	340 517	5 102	41 233 031
Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
Rezerwy, razem	82 408	15 110	243 504	(1 152)	339 870

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku.

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie umownej daty zapadalności. Gwarancje finansowe mogą być wymagalne natychmiast.

31.12.2023	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	30 572 569	17 617 532	4 073 636	52 263 737
Zobowiązania udzielone	26 752 645	12 303 811	3 210 225	42 266 681
Finansowe	22 802 727	9 015 389	2 246 750	34 064 866
- zobowiązania do udzielenia kredytu	22 802 727	9 015 389	2 246 750	34 064 866
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 949 918	3 288 422	963 475	8 201 815
- gwarancje i akredytywy stand by	3 949 918	3 288 422	963 475	8 201 815
Zobowiązania otrzymane	3 819 924	5 313 721	863 411	9 997 056
Finansowe	485 280	-	-	485 280
Gwarancyjne	3 334 644	5 313 721	863 411	9 511 776
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	259 281 575	261 094 843	33 065 435	553 441 853
Instrumenty pochodne na stopę procentową	137 899 853	250 439 768	32 488 445	420 828 066
Walutowe instrumenty pochodne	118 115 367	9 412 258	4 890	127 532 515
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 266 355	1 242 817	572 100	5 081 272
Pozycje pozabilansowe razem	289 854 144	278 712 375	37 139 071	605 705 590

31.12.2022	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	28 917 511	16 207 207	5 313 462	50 438 180
Zobowiązania udzielone	25 767 569	11 141 741	4 323 721	41 233 031
Finansowe	21 806 985	8 124 517	2 720 582	32 652 084
- zobowiązania do udzielenia kredytu	21 806 985	8 124 517	2 720 582	32 652 084
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 960 584	3 017 224	1 603 139	8 580 947
- gwarancje i akredytywy stand by	3 960 584	3 017 224	1 603 139	8 580 947
Zobowiązania otrzymane	3 149 942	5 065 466	989 741	9 205 149
Finansowe	476 790	-	-	476 790
Gwarancyjne	2 673 152	5 065 466	989 741	8 728 359
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	275 788 770	403 855 792	42 014 001	721 658 563
Instrumenty pochodne na stopę procentową	158 128 185	388 474 304	41 921 183	588 523 672
Walutowe instrumenty pochodne	112 626 393	14 604 013	41 818	127 272 224
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	5 034 192	777 475	51 000	5 862 667
Pozycje pozabilansowe razem	304 706 281	420 062 999	47 327 463	772 096 743

Wartości bilansowe instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 19.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zobowiązania otrzymane przez Bank wyniosły 9 997 056 tys. zł i dotyczyły głównie otrzymanych gwarancji stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów i pożyczek (31 grudnia 2022 roku: 9 205 149 tys. zł).

36. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Banku kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy/sell back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell/buy back).

Ponadto Bank przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takimi jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Banku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Banku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2023	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	62 438 834	4 264 870	52 495 812	7 153 550	425 204	6 728 346	59 224 158
- Bony pieniężne NBP	18 382 180	-	18 382 180	-	-	-	18 382 180
- Papiery skarbowe	31 127 662	2 394 452	28 733 210	7 153 550	425 204	6 728 346	35 461 556
- Listy zastawne	2 551 612	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	10 377 380	1 870 418	5 380 422	-	-	-	5 380 422
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	725 666	725 666	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	159 253 976	-	-	-	-	-	-
Razem	222 418 476	4 990 536	52 495 812	7 153 550	425 204	6 728 346	59 224 158

31.12.2022	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	55 744 730	3 502 884	47 885 585	9 310 924	562 338	8 748 586	56 634 171
- Bony pieniężne NBP	17 083 666	-	17 083 666	-	-	-	17 083 666
- Papiery skarbowe	28 383 378	2 045 372	26 338 006	9 310 924	562 338	8 748 586	35 086 592
- Listy zastawne	1 831 663	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	8 446 023	1 457 512	4 463 913	-	-	-	4 463 913
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	933 415	933 415	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	147 297 633	-	-	-	-	-	-
Razem	203 975 778	4 436 299	47 885 585	9 310 924	562 338	8 748 586	56 634 171

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell/buy back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Banku z tytułu kredytów otrzymanych z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG. W nocie wykazano również papiery wartościowe wyemitowane przez EBI, które zabezpieczają emisje obligacji CLN.

37. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 42 465 167 sztuk (31 grudnia 2022 roku: 42 433 495 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 989 000	39 956 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	11 000	44 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
zwykłe na okaziciela	-	-	13 385	53 540	w całości opłacone gotówką	2019
zwykłe na okaziciela	-	-	16 673	66 692	w całości opłacone gotówką	2020
zwykłe na okaziciela	-	-	17 844	71 376	w całości opłacone gotówką	2021
zwykłe na okaziciela	-	-	48 611	194 444	w całości opłacone gotówką	2022
zwykłe na okaziciela	-	-	31 672	126 688	w całości opłacone gotówką	2023
Liczba akcji, razem			42 465 167			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 860 668		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

* Stan akcji na dzień bilansowy

W 2023 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych dokonał rejestracji 31 672 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2023 roku o kwotę 126 688 zł.

Jedynym akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2023 roku posiadał 69,12% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Zmiany w strukturze własności znaczących pakietów akcji Banku.

W dniu 7 lutego 2023 roku Bank otrzymał od Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Allianz Polska S.A. (PTE Allianz Polska S.A.) zawiadomienie o zmniejszeniu udziału funduszy zarządzanych przez PTE Allianz Polska S.A. w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A. poniżej 5% w wyniku sprzedaży akcji Banku w dniu 3 lutego 2023 roku.

Po sprzedaży fundusze zarządzane przez PTE Allianz Polska S.A. posiadały 2 115 048 akcji Banku, które stanowiły 4,98% udziału w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2023 roku i w 2022 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 43.

39. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2023	31.12.2022
Pozostały kapitał zapasowy	8 001 299	8 001 299
Pozostałe kapitały rezerwowe	35 652	36 012
Fundusz ogólnego ryzyka	1 115 143	1 115 143
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	1 401 758	2 098 482
Wynik roku bieżącego	29 322	(696 724)
Zyski zatrzymane, razem	10 583 174	10 554 212

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto Banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

40. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2023	31.12.2022
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(27 355)	8 635
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	75 111	30 068
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(102 466)	(21 433)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(258 977)	(695 611)
Niezrealizowane zyski	16 637	16 637
Niezrealizowane straty	(336 362)	(875 416)
Podatek odroczoney	60 748	163 168
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(185 645)	(874 758)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	160 607	25 090
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(344 571)	(1 024 866)
Podatek odroczoney	(1 681)	125 018
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(13 572)	(7 140)
Zyski aktuarialne	736	1 376
Straty aktuarialne	(17 491)	(10 191)
Podatek odroczoney	3 183	1 675
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	(62 308)	(104 356)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek zależnych i stowarzyszonych	(62 308)	(104 356)
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	11 436	11 436
Zyski z przeklasyfikowania do nieruchomości inwestycyjnych	14 118	14 118
Podatek odroczoney	(2 682)	(2 682)
Inne pozycje kapitału własnego razem	(536 421)	(1 661 794)

41. Dywidenda na akcję

W dniu 30 marca 2023 roku XXXVI Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty za rok 2022. Poniesioną w 2022 roku stratę netto mBanku S.A. w kwocie 696 723 897,52 złotych pokryto z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych Banku. Walne Zgromadzenie mBanku S.A. postanowiło również nie dokonywać podziału niepodzielonego zysku z lat ubiegłych w kwocie 1 401 756 971,49 złotych. Walne Zgromadzenie nie podjęło decyzji o wypłacie dywidendy.

42. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Wysokość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów została przedstawiona w Nocie 18.

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	4 702 858	(4 319 493)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(22 121)	154 510
Kredyty i pożyczki udzielone bankom wyłączone z ksiąg w związku z połączeniem z zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa mBH	(1 661 492)	-
Zmiana stanu należności od banków, razem	3 019 245	(4 164 983)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, pochodne instrumenty zabezpieczające oraz zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 168 410	(561 232)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	105 926	(195 401)
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	539 054	(246 476)
Zmiana stanów aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających, razem	1 813 390	(1 003 109)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	4 044 864	(2 635 600)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	395 629	(193 772)
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	135 659	142 686
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przejęte w ramach połączenia z zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa mBH	1 744 596	-
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, razem	6 320 748	(2 686 686)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(1 805 294)	1 550 750
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	680 153	(54 926)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	1 126 377	224 438
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	1 236	1 720 262
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(5 320 828)	(3 574 061)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(44 870)	23 303
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(5 365 698)	(3 550 758)
Pozostałe aktywa (w tym przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(267 824)	(335 470)
Wyłączenie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(26 747)	-
Inne zmiany	(56 412)	21 269
Zmiana stanu pozostałych aktywów, razem	(350 983)	(314 201)
Zobowiązania wobec banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	40 457	(2 020 871)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(2 239)	4 656
Różnice kursowe	36 343	(136 445)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	4 480	4 700
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków, razem	79 041	(2 147 960)
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	11 116 228	16 955 537
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	70 178	(389 902)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	11 186 406	16 565 635
Zobowiązania z tytułu leasingu - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(81 194)	1 440
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	166 803	115 395
Wyłączenie zwiększenia zobowiązań z tytułu leasingu	(108 109)	(112 640)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu, razem	(22 500)	4 195
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	3 076 781	(2 134 925)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(126 937)	1 136
Różnice kursowe	414 344	(205 055)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(3 180 959)	2 029 887
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	183 229	(308 957)
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	3 199 871	1 137 696
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 12)	10 920	12 673
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17)	(7 940)	4 295
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(100 769)	59 832
Wyłączenie zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży	7 363	-
Wyłączenie rezerw i zobowiązań w związku z połączeniem z zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa mBH	37 186	-
Inne zmiany	6 987	(36 919)
Zmiana stanu innych zobowiązań i rezerw, razem	3 153 618	1 177 577

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2023	2022
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	2 022 608	928 066
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	8 626 383	6 551 654
Dłużnych papierów wartościowych	1 646 177	1 100 540
Pozostałe odsetki otrzymane	246 253	47 561
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	12 541 421	8 627 821
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(113 327)	(69 244)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(3 775 604)	(1 295 189)
Emisji papierów wartościowych	(209 666)	(110 705)
Instrumentów pochodnych	(1 470 084)	(824 189)
Pozostałe odsetki zapłacone	(2 785)	(72 700)
Koszty z tytułu odsetek zapłaconych, razem	(5 571 466)	(2 372 027)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2023 oraz 2022 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej dotyczyły głównie rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczyły głównie rozliczeń z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz rozliczeń długoterminowych kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 29). Ponadto przepływy z działalności finansowej obejmowały rozliczenia z tytułu zobowiązań podporządkowanych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 01.01.2023	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2023
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	1 910 721	(4 480)	32 102	1 938 343
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	955 436	(166 803)	85 609	874 242
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	4 548 698	3 180 959	(104 178)	7 625 479
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 740 721	(188 000)	162 207	2 714 928
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	10 155 576	2 821 676	175 740	13 152 992

	Stan na 01.01.2022	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2022
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	1 906 621	(4 700)	8 800	1 910 721
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	953 996	(115 395)	116 835	955 436
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	6 683 623	(2 029 887)	(105 038)	4 548 698
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 624 456	(89 791)	206 056	2 740 721
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	12 168 696	(2 239 773)	226 653	10 155 576

W zmianie stanu nie związanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone.

Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów (w tym przepływ związany z krótkoterminowymi umowami leasingowymi, z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi oraz związany ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych, które są wykazywane w przepływach z działalności operacyjnej) wyniósł 169 589 tys. zł (w 2022 roku: 117 724 tys. zł).

43. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 7 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza, zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 9 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

W 2023 roku miał zastosowanie program motywacyjny w brzmieniu nadanym uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 13 czerwca 2023 roku. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do końca dnia, w którym nastąpi wcześniejsze ze zdarzeń: upływ terminu 10 lat od daty zapisania na rachunku papierów wartościowych ostatniego z warrantów objętych przez uczestników Programu lub objęcie wszystkich akcji.

Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A. oraz Członków Zarządu spółki mTFI S.A., które realizują odrębne programy motywacyjne.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka mBanku (zwana dalej Polityką wynagradzania Risk Takers), Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie warranty, a w wykonaniu praw z warrantów – akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat. Wysokość bonusu zależy od wysokości puli bonusów. Począwszy od 2023 podstawą ustalenia wysokości puli bonusów za dany rok kalendarzowy jest suma kwot wyliczonych na podstawie kluczowych wskaźników efektywności KPI. Ustalenie puli bonusów jest poprzedzone zatwierdzeniem przez Radę Nadzorczą definicji KPI, liczby KPI na dany rok, udziału procentowego każdego KPI w puli bonusów. Rada Nadzorcza zatwierdza wynik odpowiadający 100% wykonania danego KPI oraz faktyczny wynik dla danego KPI. Osiągnięcie wykonania dla każdego KPI odpowiada puli bonusów na poziomie 8-krotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego wszystkich Członków Zarządu. Osiągnięcie wyników KPI powyżej albo poniżej poziomu 100% dla danego KPI oznacza odpowiednio jego proporcjonalne procentowe przeliczenie powyżej albo poniżej 100%. Wynik procentowy dla danego wskaźnika KPI liczony jest jako średnia ważona wyników z roku kalendarzowego, za który jest przyznawany bonus oraz wcześniejszych dwóch lat, zgodnie z zasadami określonymi w Polityce wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w warrantach subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania bonusu. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w warrantach subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w warrantach subskrypcyjnych, wypłacana jest w pięciu równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w warrantach subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II będącego pracownikiem Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II będącego Członkiem Zarządu spółki z Grupy mBanku w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów z trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz odpowiednio wynik linii biznesowej, spółki lub jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu. Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w warrantach subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w warrantach subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w warrantach subskrypcyjnych, podlega wypłacie w równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Począwszy od bonusu przyznanego za 2021 rok wydłużony został okres odraczania części gotówkowej jak i części wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych. Dla Risk Takers II, których stanowiska zostały zidentyfikowane jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla (dotyczy Dyrektorów Zarządzających oraz członków Zarządu spółek Grupy mBanku), okres odraczania wydłużono z trzech do pięciu lat, dla pozostałych Risk Takers z trzech do czterech lat.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II (nie dotyczy stanowisk Risk Takers II zidentyfikowanych jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla) za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej rocznego łącznego wynagrodzenia lub równowartości 50 tys. euro w złotych polskich (według wartości na dzień, w którym przyznano bonusu), bonus można wypłacić w całości w gotówce, w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku.

Część odroczonej bonusu Risk Taker I oraz Risk Taker II podlega ocenie w zakresie ustalenia oraz wypłaty. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Zarządu Banku, Zarząd Banku w odniesieniu do pracownika Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku lub spółki naruszył przyjęte w Banku zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek, o których mowa w art. 142, w szczególności ust. 2, ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Takers odpowiednio Rada Nadzorcza mBanku, Rada Nadzorcza spółki lub Zarząd mBanku może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I oraz Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku lub Zarządu mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj. części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej) w przypadku gdy naruszył przyjęte w mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę mBanku lub doprowadził do nałożenia przez organy nadzorcze na Bank lub spółkę sankcji finansowych na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym wypłacana jest ostatnia transza części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie warrantów na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego z 2018 dla Członków Zarządu i kluczowej kadry mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	81 102		97 510	
Przyznane w danym okresie	27 340		32 203	
Umorzone w danym okresie	-		-	
Wykonane w danym okresie*	31 672	4	48 611	4
Wygasłe w danym okresie	-		-	
Występujące na koniec okresu	76 770		81 102	
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-		-	

*Średnia ważona cena akcji w roku 2023 wyniosła 396,62 zł (w 2022 roku: 292,44 zł).

Podsumowanie wpływu programu motywacyjnego na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Banku

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanym powyżej programem motywacyjnym dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2023	31.12.2022
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	36 012	33 979
- wartość usług świadczonych przez pracowników	10 920	12 673
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(11 280)	(10 640)
Stan na koniec okresu	35 652	36 012

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 12.

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Bank świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, Członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku.

mBank S.A.**Sprawozdanie Finansowe**

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2023 rok

(w tys. zł)

Stan na koniec okresu	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	4 343	3 627	1 221	1 882	21 539 912	22 293 361	565 885	674 513	45	37
Zobowiązania	15 449	18 382	10 496	3 447	533 442	427 198	1 761 275	2 465 567	82 994	77 829
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	241	175	106	103	1 424 380	1 050 717	63 828	65 212	-	28
Koszty z tytułu odsetek	(440)	(104)	(133)	(8)	(7 077)	(56 012)	(58 054)	(42 613)	(2 612)	(1 416)
Przychody z tytułu prowizji	24	38	33	89	16 196	21 634	6 333	4 991	54	176
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(194 292)	(191 209)	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	62	14	15 022	21 426	1 914	3 846	-	-
Ogólne koszty administracyjne, amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(22 300)	(5 769)	(8 118)	(11 408)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	1 499	755	166	158	2 909 963	3 274 715	2 288 854	2 101 314	1 776	1 608
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	1 956 104	1 915 387	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

Zarząd mBanku S.A.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Zarząd mBanku S.A. pełnił funkcje w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
3. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
4. Marek Lusztyn – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
5. Julia Nusser – Wiceprezes Zarządu ds. Compliance, Prawnych i HR,
6. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej,
7. Pascal Ruhland – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów.

Zmiany w składzie Zarządu mBanku S.A.

- W dniu 17 stycznia 2023 roku Pan Andreas Böger, Wiceprezes Zarządu ds. Finansów, złożył rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 30 kwietnia 2023 roku.
- W dniu 30 marca 2023 roku Rada Nadzorcza Banku powołała z dniem 1 maja 2023 roku nowych członków Zarządu mBanku:
  - Panią Julię Nusser na stanowisko Wiceprezes Zarządu ds. Compliance, Prawnych i HR oraz
  - Pana Pascala Ruhlanda na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansów
 na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu mBanku S.A.

Rada Nadzorcza mBanku S.A.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. przedstawia się następująco:

1. Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Przewodnicząca,
2. Bettina Orlopp – Wiceprzewodnicząca,
3. Hans-Georg Beyer,
4. Tomasz Bieske,
5. Marcus Chromik,
6. Mirosław Godlewski,
7. Aleksandra Gren,
8. Thomas Schaufler.

Zmiany składu Rady Nadzorczej

- W dniu 14 grudnia 2023 roku Rada Nadzorcza mBanku powołała Pana Bernarda Spalta na stanowisko członka Rady Nadzorczej Banku na okres od dnia 1 stycznia 2024 roku do końca trwania obecnej kadencji Rady Nadzorczej.
- W dniu 20 października 2023 roku Pan Marcus Chromik złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej z dniem 31 grudnia 2023 roku.
- W dniu 14 października 2022 roku Pan Arno Walter złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej z dniem 30 marca 2023 roku.
- W dniu 9 grudnia 2022 roku Rada Nadzorcza mBanku powołała Pana Hansa-Georga Beyera na stanowisko członka Rady Nadzorczej Banku na okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do końca trwania obecnej kadencji Rady Nadzorczej.
- W dniu 30 marca 2023 roku Walne Zgromadzenie mBanku S.A. wybrało Pana Thomasa Schauflera na nowego członka Rady Nadzorczej Banku na okres od dnia 31 marca 2023 roku do końca trwania obecnej kadencji Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2023 roku i 2022 roku, wynagrodzeń byłych Członków Zarządu oraz wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Wynagrodzenie wypłacone w zł	2023	2022
Zarząd Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	12 472 913	11 970 427
Pozostałe korzyści	3 376 357	1 460 547
Bonus na poprzedni rok	1 292 000	-
Bonus odroczoney	654 000	780 000
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	560 000	-
Pozostałe korzyści	139 358	1 710
Bonus na poprzedni rok	224 000	-
Bonus odroczoney	342 000	216 000
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 671 354	1 742 360

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2023 roku wyniosła 18 843 tys. zł (w 2022 roku: 14 211 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń Członkom Zarządu Banku może przysługiwać wynagrodzenie zmienne za rok 2023, które byłoby wypłacane począwszy od 2024 roku. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusu za rok 2023 dla Członków Zarządu, która na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 6 310 tys. zł (na koniec 2022 roku: 2 178 tys. zł). Ostateczną decyzję na temat wysokości wynagrodzenia zmiennego podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń i Nominacji Rady Nadzorczej Banku do dnia 28 lutego 2024 roku.

W 2023 roku i w 2022 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2023 roku wyniosła 29 763 tys. zł (w 2022 roku: 23 190 tys. zł).

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również skład Rady Nadzorczej oraz informacje o byłych Członkach Zarządu, zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w Rozdziale 13.7. „Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania”.

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2023 roku akcje Banku posiadało dwóch Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 30 902 sztuki oraz Pan Marek Lusztyn – 1 283 sztuki.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku akcje Banku posiadało sześciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 27 884 sztuki, Pan Andreas Böger – 2 994 sztuki, Pan Krzysztof Dąbrowski – 2 240 sztuk, Pan Cezary Kocik – 1 392 sztuki, Pan Marek Lusztyn – 303 sztuki oraz Pan Adam Pers – 26 sztuk.

45. Przejęcie i zbycie**Przejęcie przez mBank działalności mBanku Hipotecznego związanej z obsługą części kredytów**Opis transakcji

W dniu 31 maja 2022 roku opublikowano plan podziału mBanku Hipotecznego. Zakładał on, że w 2023 roku działalność mBanku Hipotecznego związana z obsługą części kredytów zostanie przejęta przez mBank. W większości były to kredyty hipoteczne na finansowanie nieruchomości komercyjnych. Przejęcie nastąpiło w drodze podziału mBanku Hipotecznego przez wydzielenie części jego działalności (zorganizowana część przedsiębiorstwa - „ZCP”) i przeniesienie jej do mBanku. Podział nastąpił w drodze sukcesji uniwersalnej, co oznacza, że w dniu rejestracji podziału w KRS, mBank nabył wszystkie prawa i obowiązki mBanku Hipotecznego, które wynikają z przejmowanej działalności, w tym z zawartych umów kredytowych.

W dniu 30 marca 2023 roku Akcjonariusze mBH oraz mBanku zatwierdzili Plan Podziału. Przeniesienie ZCP nastąpiło w dniu 18 maja 2023 roku.

Działalność przejmowana

Podział mBH został dokonany w trybie art. 529 § 1 pkt 4 KSH, tj.: poprzez przeniesienie na Bank części majątku (aktywów i pasywów) oraz praw i obowiązków spółki dzielonej w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa mBH, stanowiącej organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie mBH zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązań, przeznaczonych do realizacji zadań związanych z działalnością w zakresie udzielania i obsługi kredytów obejmujących:

- kredyty zabezpieczone hipoteką na finansowanie nieruchomości komercyjnych,
- kredyty udzielane jednostkom samorządu terytorialnego lub przez nie poręczone oraz
- kredyty zabezpieczone hipoteką udzielane osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą, spełniające szczegółowe warunki wskazane w Planie Podziału z dnia 31 maja 2022 roku.

Podział dotyczył linii biznesowej mBH zajmującej się korporacyjnymi kredytami hipotecznymi ("bankowość korporacyjna"). Po podziale mBank Hipoteczny zaniechał prowadzenia działalności korporacyjnej.

Uzasadnienie ekonomiczne transakcji

Bank oraz mBH podjęły decyzję o podziale w celu konsolidacji procesów sprzedażowych i obsługi post-sprzedażowej w ramach jednego podmiotu, tj. Banku, co pozwoli na osiągnięcie następujących efektów:

- stworzenie w mBanku jednego centrum kompetencji dla całej Grupy w obszarze zarządzania usługami i produktami finansowania nieruchomości;
- udostępnienie klientom jednolitych kanałów dostępu;
- zwiększenie dostępności usług hipotecznych poprzez kanały elektroniczne oraz z wykorzystaniem wyznaczonych placówek;
- zwiększenie efektywności operacyjnej w zakresie wdrażania rozwiązań dla klientów;
- uproszczenie struktury funkcjonowania działalności hipotecznej;
- integrację i rozwój narzędzi zdalnej obsługi klientów do poziomu posiadanego obecnie przez klientów Banku;
- skorzystanie z know-how i zasobów informatycznych Banku do zaoferowania usług o wysokim stopniu digitalizacji;
- uzyskanie synergii kosztowych, możliwe po wyeliminowaniu dublujących się struktur, zwłaszcza w obszarze IT oraz obszarze operacyjnym.

W wyniku transakcji mBank przejął następujące składniki majątku mBH.

AKTYWA	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 783
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	77 568
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	77 568
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	1 667 028
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 667 028
Wartości niematerialne	12 626
Rzeczowe aktywa trwałe	50
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22 439
Inne aktywa	39 057
AKTYWA RAZEM	1 820 551
ZOBOWIĄZANIA	
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	1 661 492
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	1 661 492
Inne zobowiązania	1 791
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	1 663 283

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Klienci indywidualni	13 610	10 827	2 600	315	-	(42)	(32)	(58)	-
Klienci korporacyjni	1 601 712	1 230 211	139 420	350 684	21 594	(7 764)	(10 480)	(121 463)	(490)
Klienci budżetowi	51 706	51 722	-	-	-	(16)	-	-	-
Razem	1 667 028	1 292 760	142 020	350 999	21 594	(7 822)	(10 512)	(121 521)	(490)

W ramach transakcji kapitał zakładowy mBH uległ obniżeniu poprzez umorzenie akcji o kwotę 116 000 tys. zł. Dodatkowo obniżony został kapitał zapasowy o kwotę stanowiącą różnicę między wartością księgową ZCP na dzień podziału a łączną kwotą obniżenia kapitału zakładowego mBH, tj. o 41 268 tys. zł.

Ujęcie transakcji w księgach Banku

Połączenie zostało rozliczone w oparciu o wartości księgowe i nie miało wpływu na wynik netto mBanku za 2023 rok ani na aktywa netto mBanku na dzień 31 grudnia 2023 roku. Transakcja jest połączeniem pod wspólną kontrolą, ponieważ mBank sprawuje ostateczną kontrolę nad ZCP przed i po połączeniu. Zgodnie z polityką rachunkowości mBanku, połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej, lecz włącza się je do sprawozdania finansowego według wartości wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. Wszystkie salda rozliczeń między mBankiem a mBH zostały wyeliminowane. Wartość udziałów mBH, które w jednostkowym sprawozdaniu finansowym mBanku są wyceniane metodą praw własności, została pomniejszona o wartość przejętych aktywów netto mBH. Połączenie jest rozliczane prospektywnie, tj. rachunek zysków i strat oraz bilans przejmowanego przedsięwzięcia są włączane do danych finansowych jednostki przejmującej od daty przejęcia i dane porównawcze nie są przekształcane.

46. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach strategii zarządzania kapitałem Bank tworzy ramy i wytyczne dla efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Strategia zarządzania kapitałem w Banku opiera się na dwóch podstawowych filarach:

- dążenie do optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, zapewniających utrzymywanie współczynników kapitałowych powyżej kapitałowych celów strategicznych Banku (ustalonych powyżej minimalnych wymogów kapitałowych biorąc pod uwagę zaakceptowany apetyt na ryzyko) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności mBanku,
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i kapitału własnego, i dzięki temu stworzenie stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach.

Powyższe filary zarządzania kapitałem pozwalają na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym m.in. kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego mBanku, odbywała się w oparciu o przepisy:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dyrektywa CRD),
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 2488, z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 2536, z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1751, z późn. zm.).

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy Dyrektywy CRD do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank zobowiązany jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (31 grudnia 2022 roku: 2,5%).

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2023 i 2022 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Banku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Banku się znajdują, wyniósł na dzień 31 grudnia 2023 roku 15 p.b. (31 grudnia 2022 roku: 12 p.b.). Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na 31 grudnia 2023 roku odpowiednio: 2,0% i 1,5% (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 1,5% i 1,0%).

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 29 października 2020 roku wyniósł 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Ostatecznie wymóg połączonych buforów wyznaczony dla Banku na 31 grudnia 2023 roku wyniósł 3,15% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (31 grudnia 2022 roku: 3,12%).

W grudniu 2023 roku wygasło zalecenie KNF z 2022 roku (zmienione w czerwcu 2023 roku), dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie jednostkowym:

- w wysokości 1,38% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego,
- w wysokości 1,03% na poziomie współczynnika kapitału Tier I.

Współczynniki kapitałowe znajdowały się w 2023 roku oraz w 2022 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisane wyżej składowe.

mBank	31.12.2023		31.12.2022	
	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Współczynnik kapitałowy				
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	11,15%	19,70%	13,15%	19,37%
Współczynnik kapitału Tier 1 (Tier 1 ratio)	9,15%	17,01%	10,64%	16,42%

Jednostkowy wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2023 roku wyniósł 5,97% (na koniec 2022 roku: 6,43%).

Bank podlega również wymogom w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych („MREL”), o których mowa w art. 98 ust. 1 Ustawy o BFG, stanowiących transpozycję przepisów artykułu 45 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w tym zakresie. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank spełnił obowiązujące minimalne wymogi.

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na fundusze własne składa się kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II, przy czym w Banku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I mBanku obejmuje:

- instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane,
- skumulowane inne całkowite dochody i pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- niezależne zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend,
- korekty regulacyjne.

Kapitał Tier II mBanku obejmuje instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne (zobowiązania podporządkowane z uwzględnieniem amortyzacji w trakcie ostatnich pięciu lat do terminu zapadalności danych instrumentów) oraz korekty z tytułu ryzyka kredytowego (nadwyżkę rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB).

Fundusze własne mBanku na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosły 14 845 446 tys. zł, natomiast kapitał podstawowy Tier I Banku wyniósł 12 817 356 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 14 768 545 tys. zł oraz 12 519 047 tys. zł).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, pozycji sekurytyzacyjnych, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji wobec banków komercyjnych.

Od 2021 roku mBank stosuje ograniczenia nadzorcze KNF (mnożniki) związane z zaleceniem po wdrożeniu Nowej Definicji Defaultu oraz nowego modelu LGD w zakresie portfela kredytów detalicznych w procesie kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego. Ograniczenia te zostały również uwzględnione w procesie kalkulacji łącznej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na koniec 2023 roku i będą miały one zastosowanie aż do odwołania.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 75 369 675 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta stanowiła 63 093 257 tys. zł (31 grudnia 2022 roku odpowiednio: 76 253 472 tys. zł oraz 65 951 615 tys. zł).

Proces ICAAP i kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Banku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ma na celu utrzymanie zasobów kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Banku.

Zasoby te są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Wartość funduszy własnych Banku w podejściu regulacyjnym kształtuje się powyżej wartości wymaganej w celu pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego Banku wyznaczonego zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Podobnie w podejściu ekonomicznym zasoby kapitałowe, w postaci funduszy własnych oraz w postaci potencjału pokrycia ryzyka, kształtują się powyżej wartości kapitału wewnętrznego oszacowanego dla Banku zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez Bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	31.12.2023	31.12.2022
Kapitał podstawowy Tier I	12 817 356	12 519 047
Fundusze własne	14 845 446	14 768 545
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia, w tym:	63 093 257	65 951 615
- przy zastosowaniu metody standardowej	20 283 340	20 065 367
- przy zastosowaniu metody AIRB	40 036 244	44 321 331
- pozycje sekurytyzacyjne	2 770 102	1 560 845
- kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązań	3 571	4 072
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	1 292 151	791 154
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	10 834 923	9 234 453
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	149 344	276 250
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	75 369 675	76 253 472
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,0%	16,4%
Łączny współczynnik kapitałowy	19,7%	19,4%

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2023	31.12.2022
Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	13 792 145	13 707 768
Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	3 616 057	3 604 519
Zyski zatrzymane, w tym:	1 401 758	2 098 482
niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	1 401 758	2 098 482
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	7 500 530	6 375 517
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 115 143	1 115 143
Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	158 657	514 107
Kapitał podstawowy Tier I - korekty regulacyjne	(974 789)	(1 188 721)
Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	(60 955)	(66 439)
Wartości niematerialne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	(944 804)	(750 465)
Rezerwy odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu instrumentów finansowych, które nie zostały wycenione według wartości godziwej	258 977	695 611
Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	-	(57 476)
Kwota ujemna ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	(18 647)	(36 234)
Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	(129 335)	(1 210 831)
Inne korekty regulacyjne	(80 025)	237 113
Kapitał podstawowy Tier I	12 817 356	12 519 047
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
Kapitał Tier I (kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	12 817 356	12 519 047
Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2 028 090	2 249 498
Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	1 874 027	2 249 498
Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	154 063	-
Kapitał Tier II - korekty regulacyjne	-	-
Kapitał Tier II	2 028 090	2 249 498
Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	14 845 446	14 768 545

Na dzień 31 grudnia 2022 mBank uwzględnił w kalkulacji funduszy własnych, współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni przepisy przejściowe dotyczące tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19, zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 roku zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 („przepisy przejściowe”). Okres obowiązywania przepisów przejściowych zakończył się z dniem 31 grudnia 2022 roku.

Zastosowanie przepisów przejściowych miało na celu złagodzenie negatywnego wpływu niezrealizowanych strat z tytułu instrumentów dłużnych sektora instytucji rządowych i samorządowych podczas pandemii COVID-19, a decyzja o ich zastosowaniu oznaczała, że Bank w okresie tymczasowego traktowania był w stanie ograniczyć wpływ znacznej części zmienności wyceny rynkowej portfela obligacji rządowych i samorządowych. Zaraportowane miary wyliczone z uwzględnieniem przepisów przejściowych oraz miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych przedstawiono w poniższej tabeli.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Miary zaraportowane	Miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych	Miary zaraportowane	Miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych
Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	12 817 356	n/d	12 519 047	12 251 039
Kapitał Tier I (tys. zł)	12 817 356	n/d	12 519 047	12 251 039
Fundusze własne (tys. zł)	14 845 446	n/d	14 768 545	14 500 537
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (w %)	17,0	n/d	16,4	16,0
Współczynnik kapitału Tier I (w %)	17,0	n/d	16,4	16,0
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	19,7	n/d	19,4	19,0
Wskaźnik dźwigni (w %)	5,97	n/d	6,43	6,29

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 12 lutego 2024 roku na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji ogłoszono kolejną wersję projektu nowelizacji Ustawy o wsparciu kredytobiorców będących konsumentami, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, który zakłada przedłużenie możliwości zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe”) na rok 2024. Według projektu nowelizacji ustawy po spełnieniu określonych warunków (kwota kredytu poniżej 1,2 mln zł oraz proporcja raty kredytowej do dochodu kredytobiorcy przekracza poziom 35%) kredytobiorcy mieliby prawo do zawieszenia czterech miesięcznych rat w 2024 roku. Wakacje kredytowe dotyczyłyby zarówno części kapitałowej jak i odsetkowej kredytu. Terminy spłaty rat uległyby przedłużeniu bez dodatkowych odsetek za okresy zawieszenia. Bank szacuje, że w przypadku wejścia w życie nowelizacji ustawy w kształcie zgodnym z powyższym projektem, mBank poniesie koszty dotyczące wakacji kredytowych w wysokości około 290 mln zł, z czego około 210 mln zł obniży wynik odsetkowy Banku, a około 80 mln zł pomniejszy udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
27.02.2024	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Marek Lusztyn	Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Julia Nusser	Wiceprezes Zarządu ds. Compliance, Prawnych i HR	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	(podpisano elektronicznie)
27.02.2024	Pascal Ruhland	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	(podpisano elektronicznie)